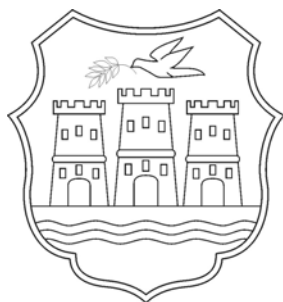

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД НОВИ САД**

**АНАЛИЗА ЈАВНИХ СЛУЖБИ
- ДОКУМЕНТАЦИОНА ОСНОВА
ГЕНЕРАЛНОГ УРБАНИСТИЧКОГ ПЛАНА
ГРАДА НОВОГ САДА -**

НОВИ САД, НОВЕМБАР 2009.

НОСИЛАЦ

ЗАДАТКА:

Мр Биљана ВРБАШКИ, дипл. инж. арх.

**УЧЕСНИЦИ ИЗ
ЈП "УРБАНИЗАМ"**

Консултанти:

Раденко ГАЧЕВИЋ, дипл. ек.

Нада ВИНОКИЋ, дипл. правник

Милка ПОША, дипл. фил.

Графичка

презентација:

Љиљана МЕРГАНЦ, грађ. техн.

Петар Стошић, дипл. инж. арх.

ДИРЕКТОР

Мр Александар ЈЕВТИЋ, дипл. инж. грађ.

САДРЖАЈ:

1.	УВОДНА РАЗМАТРАЊА.....	1
1.1.	Предмет анализе.....	1
1.2.	Циљ израде анализе.....	1
1.3.	Просторни и демографски обухват.....	2
1.4.	Примењена методологија.....	2
1.5.	Прописи и претходна урбанистичка документација из области јавних служби.....	2
1.6.	Основни демографски показатељи.....	4
2.	ОБРАЗОВАЊЕ.....	5
2.1.	Прописи у области образовања.....	5
2.2.	Преглед норматива у области образовања.....	8
2.3.	ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ.....	14
2.3.1.	Демографски показатељи.....	14
2.3.2.	Анализа важеће планске документације.....	16
2.3.3.	Анализа постојећег стања.....	21
2.3.4.	Анализа приватног сектора.....	25
2.3.5.	Закључна разматрања.....	25
2.4.	ОСНОВНОШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ.....	28
2.4.1.	Демографски показатељи.....	28
2.4.2.	Анализа важеће планске документације.....	29
2.4.3.	Анализа постојећег стања.....	33
2.4.4.	Анализа приватног сектора.....	41
2.4.5.	Закључна разматрања.....	41
2.5.	СРЕДЊОШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ.....	44
2.5.1.	Демографски показатељи.....	44
2.5.2.	Анализа важеће планске документације.....	45
2.5.3.	Анализа постојећег стања.....	47
2.5.4.	Анализа приватног сектора.....	50
2.5.5.	Закључна разматрања.....	50
2.6.	ВИШЕ И ВИСОКЕ ШКОЛЕ, НАУЧНЕ УСТАНОВЕ КАПАЦИТЕТИ УЧЕНИЧКОГ И СТУДЕНТСКОГ СМЕШТАЈА.....	53
2.6.1.	Демографски показатељи.....	53
2.6.2.	Анализа важеће планске документације.....	54
2.6.3.	Анализа постојећег стања.....	57
2.6.4.	Анализа приватног сектора.....	65
2.6.5.	Закључна разматрања.....	65

2.7.	ОЦЕНА СТАЊА И СМЕРНИЦЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА.....	68
3.	КУЛТУРА.....	73
3.1.	Прописи у области културе.....	73
3.2.	Преглед норматива у области културе.....	76
3.3.	Анализа важеће планске документације.....	79
3.4.	Анализа постојећег стања.....	81
3.5.	Анализа приватног сектора.....	105
3.6.	Закључна разматрања.....	105
4.	ЗДРАВСТВО.....	109
4.1.	Прописи у области здравства.....	109
4.2.	Преглед норматива у области здравства.....	112
4.3.	Анализа важеће планске документације.....	114
4.4.	Анализа постојећег стања.....	117
4.5.	Анализа приватног сектора.....	131
4.6.	Закључна разматрања.....	132
5.	ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА ЖИВОТИЊА.....	109
6.	СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА.....	138
6.1.	Прописи у области социјалне заштите.....	138
6.2.	Преглед норматива у области социјалне заштите.....	140
6.3.	Демографски показатељи.....	143
6.4.	Анализа важеће планске документације.....	144
6.5.	Анализа постојећег стања.....	147
6.6.	Анализа приватног сектора.....	152
6.7.	Закључна разматрања.....	152
7.	ГЕНЕРАЛНА ОЦЕНА СТАЊА И СМЕРНИЦЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ.....	155

КОРИШЋЕНА ЛИТЕРАТУРА

СПИСАК ГРАФИЧКИХ ПРИКАЗА

1. Мрежа објеката предшколских установа
 - 1.А. Анализа капацитета предшколских установа
 - 1.Б. Анализа листе чекања предшколских установа
2. Мрежа објеката основних школа
3. Мрежа објеката средњих школа
4. Мрежа објеката високих и виших школа и ученичког и студентског стандарда
5. Мрежа објеката културе
6. Мрежа објеката здравствене заштите
7. Мрежа објеката социјалне заштите

1. УВОДНА РАЗМАТРАЊА

Нови Сад је Просторним планом Републике Србије ("Службени гласник РС", број 13/1996) одређен као образовни, културни, здравствени, социјални, информативни и спортски центар свог региона. Јавне службе су један од елемената за квалификовање улоге у мрежи центара. С обзиром на гравитационо подручје, повољне саобраћајне услове, традицију и демографска обележја, у Новом Саду ће се и даље развијати разноврсне јавне службе сагласно његовим функцијама и ширем окружењу .

1.1. Предмет анализе

У овој анализи јавних служби анализираће се заступљеност, просторни размештај и услови обављања делатности, односно послови за које се формирају установе јавних служби са просторног аспекта, из следећих области:

- ОБРАЗОВАЊА - наука, ученички и студентски стандард,
- КУЛТУРЕ,
- ЗДРАВСТВА - здравствена заштита људи и животиња и
- СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ - друштвена брига о деци.

Установе јавних служби, које се формирају за обављање делатности, односно послова из области физичке културе и спорта, односно предузећа која обављају делатности из области одређених Законом о јавним службама, биће анализирани у осталим сродним студијама и анализама које се, укључујући и ову, раде за потребе израде Генералног урбанистичког плана града Новог Сада.

1.2. Циљ анализе

Циљ израде анализе јавних служби је свеобухватно сагледавање њихових постојећих капацитета, као и процена будућих потреба у односу на процењена демографска кретања. Анализа треба да резултира низом закључака, насталих анализом постојећег стања и планираних потреба, који ће представљати основу за израду мреже јавних служби будућег Генералног урбанистичког плана града Новог Сада.

1.3. Просторни и демографски обухват

Функционално подручје које је обухваћено овом анализом представља насеља Нови Сад, Петроварадин и Сремску Каменицу. Према попису становништва из 2002. године било је 216.583 становника, а према регистру становништва из 2009. године 281.791 становник.

1.4. Примењена методологија

Подаци су прикупљени на следећи начин:

- анализом важеће планске документације из ове области (демографске студије, важећи урбанистички планови, студије рађене у току израде планске документације и др.)
- анкетом надлежних јавних служби (упитником који се односи на постојеће и планиране капацитете, као и проблеме из конкретних области) и
- преко интернет презентација које пружају одговарајуће податке.

Сви прикупљени подаци анализирани су применом следећих метода:

- демографске анализе,
- упоредне анализе,
- синтезе,
- аналогиче и
- генерализације.

Подаци су приказани и анализирани на следећи начин:

- текстуално,
- табеларно и
- применом графика.

1.5. Прописи и претходна урбанистичка документација из области јавних служби

Ова анализа јавних служби се ослања на Студију јавних служби из 1993/94. године и допуну ове анализе из 1996. године која је рађена за Генерални план града Новог Сада, као и Анализу мреже јавних служби из 2004. године коју је радио ЈП "Урбанизам" Нови Сад за Просторни план Града Новог Сада. Анализа се ради за постојеће стање са посебним освртом на периоде од 1996. године, односно 2004. године до данас, у којима су јавне службе биле анализирани наведеним документима.

Извод из аналитичко-документационе основе Просторног плана Републике Србије, који се односи на јавне службе :

" Посебни проблем, односно још увек отворено питање, је начин финансирања (појединих) јавних служби. И поред присутних позитивних ефеката, показало се да централизован начин финансирања доприноси повећаном степену неефикасности употребе расположивих ресурса, пре свега капитала, што у значајној мери умањује ефекте уложених средстава.

Из угла просторне организације, односно просторног распореда јавних служби, битни су следећи захтеви :

- Минимални (обавезни) скуп права у овој области мора бити доступан свим грађанима државне заједнице.
- Тежи се релативном уједначавању квалитета пружених услуга.
- Подразумева се могућност избора врсте и модалитета услуга и прилагођеност програма јавних служби особеностима локалних заједница и територијалних група.
- Нагласак је на подстицању локалне самоиницијативе, активног учешћа грађана и квалификованих носилаца програма у организацији рада јавних служби.

Отворено је питање успостављања (обавезних) стандарда које ће покривати држава из својих прихода, обавезних или алтернативних партиципација корисника, модалитета артикулације приватних интереса у овој сфери, итд.

У концепту просторног распореда јавних служби који се предлаже у Просторном плану Републике Србије, посебна пажња је усмерена на питање доступности јавних служби. Проблем доступности је вишедимензионалног карактера, а мерила доступности не могу бити универзална и независна од типа насеља, регионалних особености подручја и сл. "

Закон о јавним службама ("Службени гласник РС", бр. 42/91, 71/94) утврђује делатности за које се оснивају установе и предузећа јавних служби, начин формирања и финансирања. Одредбе овог закона, значајне за ову анализу, су следеће:

- Јавном службом сматрају се установе, предузећа и други облици организовања, који обављају делатност, односно послове којима се обезбеђује остваривање права грађана, односно задовољење потреба грађана и организација, као и остваривање другог интереса у одређеним областима.

- Ради обезбеђивања остваривања права утврђених законом и другог утврђеног интереса у области: образовања, науке, културе, физичке културе, ученичког и студентског стандарда, здравствене заштите, социјалне заштите, друштвене бриге о деци, социјалног осигурања, здравствене заштите животиња, оснивају се установе.

1.6. Основни демографски показатељи

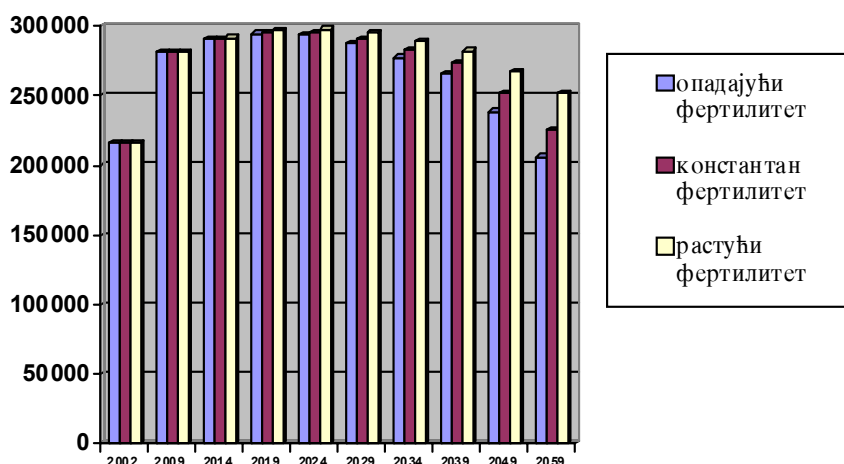
Према студији Демографски развој Града Новог Сада и његових насеља до 2059. године, Бранислав С. Ђурђевић, Нови Сад, 2009. године (у даљем тексту: Демографска студија), на подручју насеља Нови Сад, Петроварадин и Сремска Каменица ће 2059. године бити 252.498 становника (претпоставка растућег фертилитета), што је за 29.293 становника, односно 10,4% мање у односу на број становника у 2009. години.

Табела бр. 1 - Укупно становништво у насељима Нови Сад, Петроварадин и Сремска Каменица – стање и пројекција

Претпостављени фертилитет	Попис 2002.	Стање 2009.	Пројекције							
			2014.	2019.	2024.	2029.	2034.	2039.	2049.	2059.
Опадајући	216.583	281.791	291.301	294.920	293.685	287.915	277.894	266.091	238.861	206.512
Константан			291.589	295.903	295.695	291.282	283.039	273.430	251.712	266.157
Растући			291.944	297.096	298.122	295.346	289.262	282.417	268.069	252.498

Анализом података наведених у табели бр.1 може се закључити да се максимални број становника очекује 2024. године када је планирано 298.122 становника, односно 5,8% више (претпоставка растућег фертилитета) у односу на садашње стање. Након тог периода, према демографским пројекцијама, број становника ће се по свим трендовима фертилитета постепено смањивати, да би 2059. године достигао цифру од 252.498 становника (претпоставка растућег фертилитета).

График бр.1 - Укупан број становника (према табели бр.1)

Све планиране капацитете јавних служби града требало би ускладити са приказаним демографским пројекцијама с обзиром да капацитети јавних служби директно прате потребе становништва свих старосних категорија.

ОБРАЗОВАЊЕ

2.1. Прописи у области образовања

Законом о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 72/2009) уређују се основе система предшколског, основног и средњег образовања и васпитања, и то: принципи, циљеви и стандарди образовања и васпитања, начин и услови за обављање делатности предшколског васпитања и образовања, основног и средњег образовања и васпитања, врсте програма образовања и васпитања, оснивање, организација, финансирање и надзор над радом установа образовања и васпитања, као и друга питања од значаја за образовање и васпитање.

Системом образовања и васпитања обезбеђују се:

- једнако право и доступност образовања и васпитања без дискриминације и издвајања по основу пола, социјалне, културне, етничке, религијске или друге припадности, месту боравка, односно пребивалишта, материјалног или здравственог стања, тешкоћа и сметњи у развоју и инвалидитета, као и по другим основама;
- квалитетно и уравнотежено образовање и васпитање, засновано на тековинама и достигнућима савремене науке и прилагођено узрасним и личним образовним потребама детета, ученика и одраслих;
- образовање и васпитање у демократски уређеној и социјално одговорној установи у којој се негује отвореност, сарадња, толеранција, свест о културној и цивилизацијској повезаности у свету, посвећеност основним моралним вредностима, вредностима правде, истине, солидарности, слободе, поштења и одговорности, и у којој је осигурано пуно поштовање права детета, ученика и одраслих;
- усмереност образовања и васпитања на дете и ученика разноврсним облицима наставе, учења и оцењивања којима се излази у сусрет различитим потребама ученика, развија мотивација за учење и подиже квалитет постигнућа;
- једнаке могућности за образовање и васпитање на свим нивоима и врсте образовања и васпитања, у складу са потребама и интересовањима деце, ученика и одраслих, без препрека за промене, настављање и употпуњавање образовања и образовање током целог живота;
- оспособљеност за рад ученика и одраслих усклађена са савременим захтевима професије за коју се припремају.

Свако има право на образовање и васпитање. Образовно-васпитни рад остварује се на српском језику, матерњем језику националних мањина, страном језику или језиком знакова.

Делатност образовања и васпитања обављају:

- у предшколском васпитању и образовању - предшколска установа;
- у основном образовању и васпитању - основна школа, основна школа за образовање одраслих, основна музичка, односно балетска школа и основна школа за образовање ученика са сметњама у развоју;
- у средњем образовању и васпитању - средња школа, и то: гимназија (општа и специјализована), стручна школа, мешовита школа, уметничка школа, средња школа за образовање одраслих и средња школа за ученике са сметњама у развоју. Школа такође може да обезбеђује смештај и исхрану ученика.

Законом о основној школи („Службени гласник РС“, бр. 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 66/94, 22/2002, 62/2003, 64/2003 и 101/2005) уређује се делатност основне школе и основне музичке и балетске школе.

Циљ основног образовања и васпитања је стицање општег образовања и васпитања, складан развој личности и припрема за живот и за даље опште и стручно образовање и васпитање.

Основним образовањем и васпитањем остварује се нарочито: оспособљавање за живот, рад и даље образовање и самообразовање; овладавање основним елементима савременог општег образовања; оспособљавање за примену стечених знања и умења и стваралачког коришћења слободног времена; развијање интелектуалних и физичких способности, критичког мишљења, самосталности и заинтересованости за нова знања; упознавање основних законитости развоја природе, друштва и људског мишљења; стицање и развијање свести о потреби чувања здравља и заштите природе и човекове средине; развијање хуманости, истинољубивости, патриотизма и других етичких својстава личности; васпитање за хумане и културне односе међу људима, без обзира на пол, расу, веру, националност и лично уверење; неговање и развијање потреба за културом и очувањем културног наслеђа; стицање основних сазнања о лепом понашању у свим приликама.

Република Србија обезбеђује остваривање права грађана од општег интереса у основном образовању и васпитању, и то:

- основно образовање и васпитање деце у осмогодишњем трајању;
- основно образовање и васпитање одраслих;
- основно музичко и балетско образовање и васпитање;
- допунско основно образовање и васпитање деце грађана Републике Србије у иностранству.

Законом о средњим школама („Службени гласник РС“, бр. 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 24/96, 23/2002, 25/2002, 62/2003, 64/2003 и 101/2005) дефинисано је да се у средњој школи стичу општа и стручна знања и способности за даље школовање, односно за рад, засновани на достигнућима науке, технологије, културе и уметности; васпитање; негују моралне и естетске вредности; развијају физичке и духовне

способности личности; свест о хуманистичким вредностима, личној и друштвеној одговорности и негује заштита здравља.

Законом о ученичком и студентском стандарду („Службени гласник РС“, бр. 81/92, 49/93, 53/93, 67/93, 48/94 и 101/2005) ученички и студентски стандард је организована делатност којом се стварају материјални и други услови за стицање образовања ради обезбеђивања кадровских потреба друштва. Овим законом уређују се права ученика и студената и општи интерес у области ученичког и студентског стандарда.

Овим законом дефинисана су следећа права ученика: смештај и исхрана у установи за смештај и исхрану ученика, васпитни рад, ученички кредит, ученичка стипендија, културно-забавне и спортско-рекреативне активности и повластице за превоз у међумесном саобраћају.

Истим законом студент има право на: исхрану у установи за исхрану студената, смештај у установи за смештај студената, студентски кредит, студентску стипендију, опоравак и одмор у установама студентског стандарда, информисање и издавачку делатност, културно-забавне активности у установама студентског стандарда, спортско-рекреативне активности и повластице на превоз у месном саобраћају у месту студирања.

Законом о високом образовању ("Службени гласник РС", бр. 76/2005 и 100/2007) уређује се систем високог образовања, услови и начин обављања делатности високог образовања, финансирање, као и друга питања од значаја за обављање ове делатности.

Као циљеви високог образовања законом је дефинисано:

- преношење научних, стручних и уметничких знања и вештина;
- развој науке и унапређивање уметничког стваралаштва;
- обезбеђивање научног, стручног и уметничког подмлатка;
- пружање могућности појединцима да под једнаким условима стекну високо образовање и да се образују током читавог живота и
- битно повећање броја становника са високим образовањем.

Одлуком о изменама и допунама Одлуке о мрежи дечијих вртића и основних школа на територији Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, бр.27/2009) утврђено је постојање 71 објекта предшколских установа на територији Града Новог Сада, односно 34 објекта основних школа.

Одлуком о мрежи средњих школа у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 7/93, 37/93, 31/94, 4/95, 19/95, 42/95, 22/96, 24/97, 20/98, 44/99, 18/2000, 29/2001, 22/2002, 36/2002, 40/2003, 53/2004, 54/2005, 5/2006 и 44/2006) утврђено је да на територији Општине Нови Сад постоје четири гимназије, девет стручних школа и три уметничке школе.

Одлуком о мрежи објеката ученичког стандарда у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр.25/93, 80/93, 21/94, 4/95, 31/2000 и 106/2005) постоје две

установе и то Дом ученика средњих школа „Бранково коло“ и Средњошколски дом „Нови Сад“.

Одлуком о мрежи објеката студентског стандарда ("Службени гласник РС", 7/93, 19/93, 6/99, 50/2002 и 97/2005) на територији града Новог Сада у оквиру Студентског центра Нови Сад регистровано је седам објеката за смештај студената са четири објекта намењених за исхрану студената.

Правилником о ближим условима за почетак рада и обављања делатности установа за децу („Службени гласник РС“, бр. 50/94 и 6/96) прописују се ближи услови, у погледу простора, опреме, броја стручних и других радника, које треба да испуњавају установе за децу (предшколске установе и дечија одмаралишта) за почетак рада и обављање делатности, као и услови које треба да испуњавају друга правна и физичка лица за обављање појединих послова и услуга у области друштвене бриге о деци.

2.2. Преглед норматива у области образовања

Нормативи и критеријуми из области образовања, који се односе на просторно и урбанистичко планирање, прикупљени су, анализирани и представљени у Студији друштвених делатности – Студија образовања, из 1993. године, израђеној у ЈП "Урбанизам" Завод за урбанизам Нови Сад. Пошто се подаци из те студије и данас користе, у овом поглављу ће бити издвојени критеријуми и нормативи релевантни за ниво израде Генералног урбанистичког плана града.

Такође, препоруке за организацију јавних служби према хијерархијском нивоу насеља дате су у Просторном плану Републике Србије из 1996. године, те ће и оне овде бити наведене.

Предшколске установе

Анализом података Демографске студије, као и сумирањем постојећих потреба предшколских установа, може се закључити да је за смештај деце у објектима ове намене потребно обезбедити капацитет од 5% у односу на укупан број становника анализираних подручја. У складу са пројектованим демографским променама, може се очекивати да ће овај удео постепено опадати у наредном периоду до 2049. године када ће достићи вредност од 4,7% деце предшколског узраста у односу на укупан број становника за које треба обезбедити потребан смештај у вртићима.

Табела бр. 2 - Нормиране вредности за предшколске установе

Обухват деце (%)		Радијус (m)		Површина објекта по детету (m ²)		Површина комплекса по детету (m ²)	
1-3 год.	4-6 год.	1-3 год.	4-6 год.	1-3 год.	4-6 год.	1-3 год.	4-6 год.
50	100	200-300	300-500	6,5-8,0	8,0	25-40	40-50

Наведене вредности норматива коришћене су у изради Просторног плана Општине Нови Сад до 2000. године (из 1974). Исте вредности су коришћене и за Генерални план града Новог Сада, али се у Студији јавних служби (ЈП "Урбанизам", 1993) предлаже могућност смањења обухвата деце јасленог узраста за првих десет година реализације на 30% и површине комплекса за јасле и предшколски узраст на 30 m² по детету.

Генералним урбанистичким планом Новог Сада до 2005. године прописан је радијус до 300 m и максимални капацитет до 240 деце за комбиноване дечије установе.

Правилником о ближим условима за почетак рада и обављања делатности установа за децу одређено је да отвореног простора треба да буде најмање 10 m² по детету, од чега најмање 3 m² травнатих површина.

Максимална спратност објеката предшколских установа је П+1. Постојећи објекти предшколских установа, спратности П+1+Пк у оквиру поткровне етаже могу имати само садржаје администрације или помоћне просторије, док деца морају бити смештена у оквиру приземља и првог спрата.

Основне школе

Основне школе похађају деца добне групе од 7 до 14 година у обухвату од 100%. Оптимални капацитет основне школе је 700-800 ученика, са 24 учионице и 30 ученика у разреду. Према подацима Демографске студије, као и постојећем стању на овом простору, може се закључити да удео деце основношколског узраста у укупном броју становника не прелази 8%. Очекује се да ће се овај параметар у наредном периоду незнатно смањивати у складу са демографским пројекцијама које се односе на повећање стопе морталитета у односу на стопу наталитета.

Правилником о нормативима школског простора, опреме и наставних средстава за основу школу („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр.4/90) утврђено је следеће.

Развијеност основне школе утврђује се према броју разреда и одељења у школи, према чему се одређује статус потпуне и непотпуне основне школе. Потпуна основна школа има осам разреда, од I до VIII, колико према Закону о васпитању и образовању траје основно васпитање и образовање. Непотпуна основна школа има најчешће само четири разреда - од I до IV. Рационално и економично искоришћене наставне просторије одређују се према недељном фонду часова: 30, односно најмање 20 часова недељно.

Објективни критеријуми за утврђивање потребне наставно-материјалне базе основне школе су: величина (капацитет) школе (оптимално 700-800 ученика, односно око 24 одељења), број ученика у одељењу (30) и недељни број часова за рад у једној смени, као и број радника у основној школи. Школе у којима се настава изводи на два језика, по величини (број одељења и ученика) треба да се прилагоде рационалној организацији рада.

А. Школско земљиште

Величина земљишта основне школе мора бити таква да омогућује изградњу потребних објеката за рад према програмским захтевима. Земљиште мора имати погодан положај који обезбеђује нормалан и несметан рад школе.

При одређивању положаја - локације, односно при избору земљишта и обезбеђењу његове потребне величине и одговарајуће структуре морају бити испуњени одређени услови.

а) Избор земљишта

Земљиште које се одређује за основну школу мора бити одабрано у складу са следећим основним педагошким, хигијенским, техничким и економским захтевима:

- да је довољно просторно како би се на њему изградила одговарајућа школска зграда са потребним објектима на слободном простору и остала могућност за евентуалну доградњу;

- да је у мирном пределу и по могућству у близини паркова и зеленила, а даље од фабрика, пијаца, болница, прометних саобраћајница, односно даље од дима, гасова и буке;

- да је изложено сунцу, порозно и оцедно, без влажности и подземних вода, као и да је заштићено од јаких и хладних ветрова;

- да је добре носивости и, по правилу, равно, и да, по могућству, има облик четвороугаоника. (Само изузетно, ако не постоји други избор, може доћи у обзир земљиште чији је мањи део са благим нагибом, под условом да је нагиб оријентисан према југу.).

б) Величина земљишта

Потребна величина земљишта за основну школу одређује се у зависности од капацитета школе, односно броја ученика у школи.

Укупна величина потребног земљишта за основну школу износи најмање 25 m² по једном ученику у једној смени, али не може бити мања од 0,50 ha за одвојена одељења централе основне школе и самосталне непотпуне основне школе и 1 ha за потпуне основне школе у организованим насељима. Само изузетно, у густо изграђеним насељима, минимум земљишта може бити умањен за једну петину под условом да у близини школе постоје школски спортски центри.

в) Структура школског земљишта

На земљишту основне школе је комплетан школски објекат, који обавезно садржи школску зграду, школско двориште, вежбалиште - спортски терен и школски врт чије су величине усклађене са развијеношћу школе.

Земљиште за школску зграду је величине најмање око 7,5 m² по једном ученику за потпуне основне школе, односно најмање 1.000 m² за одвојена одељења основних школа (непотпуне основне школе од I до IV разреда).

Двориште за одмор и рекреацију ученика са приступним стазама је величине најмање 5 m² по једном ученику за потпуне основне школе, односно најмање 1.000 m² за одвојена одељења основних школа и непотпуне основне школе од I до IV разреда.

Школски врт за експерименталан и практичан рад ученика је величине најмање 1.000 m² за одвојена одељења школа и непотпуне основне школе од I до IV разреда, односно до 3.000 m² за потпуне основне школе.

Укупно потребно земљиште за основу школа према развијености је од 5.000 до 15.000 m².

Б. Школска зграда

Да би школска зграда задовољила одређену намену, нужно је да има одговарајуће просторије према развијености школе и изграђене пратеће елементе на слободном простору уз школску зграду, односно изграђен потпуни школски објект (зграда, двориште, вежбалиште и врт).

За остваривање одговарајућих радних услова у школи посебну пажњу треба обратити на положај и спратност школске зграде, правилну оријентацију и неопходан број и величину школских просторија:

а) Локација школске зграде одређује се на основу плана развоја школске мреже, као саставног дела урбанистичког, односно регионално-просторног плана града, односно општине и регије.

б) Положај школске зграде на земљишту школе треба да омогућава изградњу обавезних пратећих објеката на слободном простору уз школу и евентуално доградњу. Школска зграда треба да је удаљена од саобраћајница и извора буке најмање 50 m, а у случајевима веома живих саобраћајница и већих извора буке, ово растојање треба да буде и веће.

в) Оријентација наставних просторија, у нашем географском поднебљу, по правилу је југоисток јер се овом оријентацијом обезбеђује правилна инсолација и стварају повољни услови за наставни рад.

г) Спратност објеката условљена је хигијенским прописима и економским разлозима. Према усвојеним хигијенским нормама код нас и у свету, зграда за основну школу може да има највише приземље и два спрата. Школске просторије у којима раде ученици не могу се налазити испод нивоа земљишта, односно у сутерену школске зграде.

Табела бр. 3 - Нормиране вредности за основне школе

Радијус до школе (m ²)	Површина учионице по ученику (m ²)	Површина објекта по ученику (m ²)	Површина комплекса по ученику (m ²)
Макс. 650	2	8-10	15-30*

* Министарство просвете је у допису упућеном ЛП "Урбанизам" 1993. године, поводом израде ГУП-а Сремских Карловаца, сугерисало да минимална површина комплекса по ученику, у наслеђеним структурама насеља, може бити 15 m² по ученику.

Средње школе

Табела бр. 4 - Нормиране вредности за средње школе

Површина учионице по ученику (m ²)	Површина објекта по ученику (m ²)	Површина комплекса по ученику (m ²)
2	10-12	30

Основни критеријуми и нормативи за планирање и изградњу средњих школа су следећи:

- обухваћеност добне групе старости од 15 до 18 година је 100 %,
- рад установа је у две смене,
- укупна величина потребног земљишта треба да износи најмање 25 m² по ученику у једној смени. Само изузетно, у густо изграђеним насељима, површина земљишта може бити и мања од прописаног, али под условом да у близини школе постоје терени које школа може да користи,
- спратност објекта је приземље и највише три спрата (према ЈУС ТП 21 из 2003. године).

Факултети и научне институције

За факултете и научне институције нема посебних норматива дефинисаних код нас, него се користе разни инострани нормативи (на пример руски нормативи за високе школе).

Ученички и студентски стандард

У овој области има мало дефинисаних просторних норматива а што су:

- за ученичке домове је предложено 17 m² нето развијене грађевинске површине објекта по ученику и 25 m² површине комплекса по ученику,
- оптималан број корисника по дому је 450, мада су то велики домови,
- за студентске домове се користи норматив од 20 m² по студенту нето развијене површине објекта, а 30 m² по студенту површине комплекса,
- за ресторане за исхрану студената планира се 1,4 m² по студенту, с тим да се рачуна број планираних седишта у ресторанима за 30 % редовних студената (са издавањем оброка у три смене).

Табела бр. 5 - Препоруке за организацију јавних служби према хијерархијском нивоу насеља за област образовања, према Просторном плану Републике Србије

Ниво насеља	Предшколско васпитање и образовање	Основно образовање		Средње образовање•	Више и високо образовање	Ученички и студентски стандард
		I-IV разред•	V-VIII разред•			
Републички					X (X) K	X
Макрорегионални					X (X) (K)	X
Регионални					(X) (K) (*)	X
Субрегионални				X (K) (*)	(X) K (*)	X
Општински		X	X	(X) (K) (*)	(X) (K) (*)	
Насеље-локална заједница	X	XX	XX			
Насеље са специфичним функцијама	X	XX	XX	(X) (K)	(X) (K)	X ако се организује факултет или виша школа
Удаљеност од места становања	600-1.000 m	1.500 m	2.500 m			
Примедбе	Обухват од око 6 % броја становника коригује се социо-економским обележјима становника и домаћинства. Модели организације прилагођени су локалним особеностима.	- Подручна основна школа се организује на 2-3,5 хиљаде становника. Централна осн. школа на 3-10.000 становника - Обавеза организованог превоза (школски аутобус) за дистанце преко 1.500 m	Обавеза организованог превоза (школски аутобус или јавни превоз) за дистанце преко 2.500 m			Обухват деце и студената који се школују ван места родитељског становања је најмање 50%. Локација домова је у близини школе или факултета, поред или у близини ђачких одн. студентских ресторана, поред зелених површина и спортских терена.

ОБЈАШЊЕЊЕ ЗНАКОВА:

- X - нужно;
- XX - ако се не може организовати у насељу, јер за то не постоје потребни услови (потенцијални број корисника, грађевински фондови и сл.);
- (X) - могуће уколико постоји интерес и економска основа за организовање садржаја, било у оквиру јавног или приватног сектора власништва;
- (K) - обавеза организовања комплементарног-пратећег садржаја који осигурава целовито задовољење потреба, на пример: ђачки или студентски домови, ђачке или студентске кухиње и ресторани, библиотеке са читаоницом и просторијама за учење и сл.;
- - дефинисан је најнижи ниво обавезне организације садржаја, а за нивое изнад тога, примена се подразумева;
- (*) - у центру или неком другом насељу на подручју територијалне целине.

2.3. ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ

2.3.1. Демографски показатељи

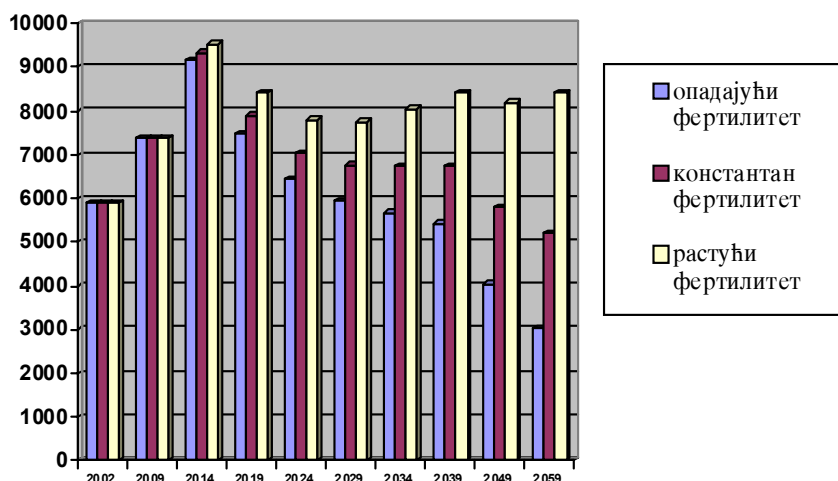
Контингент деце јасленог узраста окупља децу стару од једне до три године, односно ону која су потенцијални корисници јаслица. То је група становништва која је у најтешњој вези са нивоом наталитета у последње три године.

Табела бр. 6 - Контингент становника од 1 до 3 године старости у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици

Година пописа	Укупно становника	Становништво од 1 до 3 год.	Удео деце јасленог узраста у целокупном становништву
1981.	187.890	8.006	4,3 %
1991.	196.023	6.274	3,2 %
2002.	216.583	5.904	2,7 %
2009.-стање	281.791	7.398	2,6%

Анализом података може се утврдити да са падом наталитета стално опада и удео овог контингента у целокупном становништву током времена. Према попису из 2002. године, број деце јасленог узраста је за 7,6% мањи него пре тридесет година, када је Град имао за 33,3% мање становника. Према стању из 2009. године види се да удео деце јасленог узраста и даље опада, те се очекује да ће овај параметар стагнирати или благо опадати у наредном периоду све до 2014. године, после чега је прогнозиран његов постепенији пад. Учешће овог контингента у укупном становништву ће се под претпоставком константног фертилитета бројчано увећати за 26,1 % до 2014. године у односу на садашње стање, а затим ће се постепено смањивати. Ипак, због планираног повећања броја становника у наредног периоду, без обзира на негативан тренд удела деце у укупном становништву, укупан број деце овог узраста ће се до 2014. године повећавати.

График бр.2 - Пројекција броја деце јасленог узраста (према табели бр.7)

Табела бр. 7 - Пројекција броја деце јасленог узраста (према варијанти опадајућег, константног и растућег фертилитета) за период до 2059. године за Нови Сад, Петроварадин и Ср. Каменицу

Претпостављени фертилитет	Попис 2002.	Стање 2009.	Пројекције							
			2014.	2019.	2024.	2029.	2034.	2039.	2049.	2059.
Опадајући	5.904	7.398	9.155	7.484	6.437	5.954	5.679	5.430	4.042	3.042
Константан			9.330	7.903	7.054	6.770	6.750	6.749	5.803	5.192
Растући			9.549	8.412	7.799	7.756	8.050	8.414	8.203	8.427

Контингент деце предшколског узраста обухвата групу деце која су стара између 4 и 6 година, односно потенцијалних полазника предшколских установа.

Табела бр. 8 - Контингент становника од 4 до 6 година старости у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици

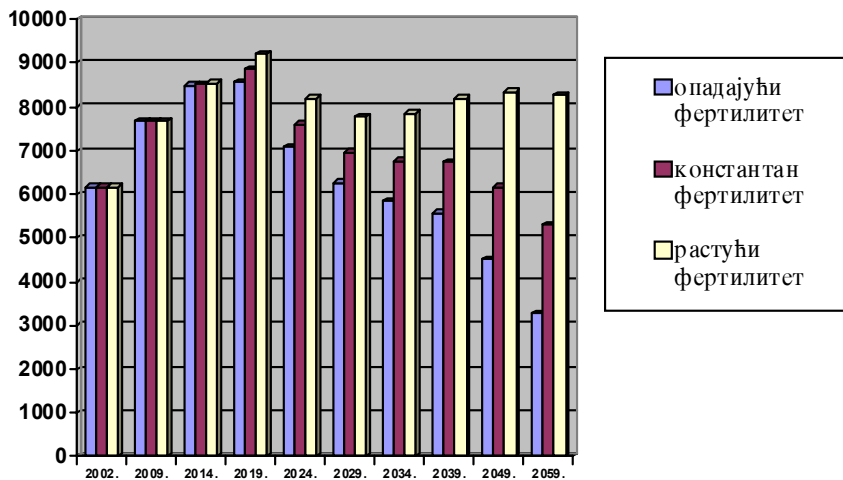
Година пописа	Укупно становника	Становништво од 4 до 6 год.	Удео деце предшколског узраста у целокупном становништву
1981.	187.890	7.713	4,1 %
1991.	196.023	7.107	3,6 %
2002.	216.583	6.173	2,8 %
2009.-стање	281.791	7.689	2,7%

После 1981. године код свих насеља у Граду Новом Саду наступа регресија. Највећи број деце овог контингента (60 %) живи у Новом Саду. Веће групе имају друга по величини насеља, као што су: Ветерник, Футог, Петроварадин, Сремска Каменица и Каћ. До 2019. године укупан број деце овог узраста ће се под претпоставком константног фертилитета повећати за 15,3 % у односу на тренутни број, а након тог периода ће по прогнозама постепено опадати. Према стању из 2009. године види се да удео деце овог узраста и даље незнатно опада, те се очекује да ће овај параметар стагнирати или благо опадати у наредном периоду све до 2014. године, после чега је прогнозиран његов наглији пад у односу на садашњи тренд.

Табела бр 9 - Контингент становника од 4 до 6 година старости (према варијанти опадајућег, константног и растућег фертилитета) за период до 2059. године у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици

Претпостављени фертилитет	Попис 2002.	Стање 2009.	Пројекције							
			2014.	2019.	2024.	2029.	2034.	2039.	2049.	2059.
Опадајући	6.173	7.689	8.505	8.585	7.102	6.264	5.860	5.577	4.528	3.293
Константан			8.525	8.864	7.602	6.957	6.763	6.754	6.174	5.317
Растући			8.546	9.205	8.205	7.790	7.854	8.195	8.359	8.266

График бр.3 - Пројекција броја деце узраста 4 до 6 година (према табели бр.9)

2.3.2. Анализа важеће планске документације

У односу на мрежу предшколских установа која је предвиђена Генералним планом града Новог Сада до 2021. године, стањем на терену и важећом планском документацијом, утврђена су одређена одступања која су најчешће проузрокована заузимањем планираних локација бесправном стамбеном изградњом, односно планирањем локација на подручјима која су променила намену у породично становање.

Преглед локација планираних предшколских установа које су утврђене мрежом Генералног плана Града Новог Сада до 2021. године, а нису предвиђене важећом планском документацијом и плановима који су у поступку усвајања:

- блокови око Железничке улице,
- блокови око улице Војводе Бојовића,
- блокови око Масарикове улице,
- два вртића у блоковима око улице Цара Душана,
- простор Лимана IV,
- блокови око Партизанске улице,
- простор Мали Београд – Велики рит II,
- блок вила у Петроварадину,
- простор Мали до у Сремској Каменици (предлог плана) и
- простор Кипа у Сремској Каменици.

Преглед локација предшколских установа које су предвиђене важећом планском документацијом и плановима који су у поступку усвајања, а које нису биле предвиђене важећим Генералним планом града Новог Сада до 2021. године:

- блокови уз Булевар војводе Степе,
- блокови уз Карађорђеву улицу,
- блокови уз Клисански пут,

- простор Чардака, Сремска Каменица,
- простор Старог Мајура, Петроварадин,
- простор Ширина I, Петроварадин (предлог плана),
- простор Ширина II, Петроварадин (предлог плана).

Анализом постојећег стања утврђено је постојање следећих предшколских установа које су дефинисане у табели бр.10:

Табела бр. 10 - Преглед постојећих предшколских установа

Преглед постојећих предшколских установа на територији Града Новог Сада							
број	адреса	нето развијена површина објекта (m ²)	површина комплекса (m ²)	број деце	листа чекања за 2009. годину	нето развијена површина објекта (m ²)/број деце	површина комплекса (m ²)/број деце
1	Јана Хуса 15	870	1000	145	17	6,0	6,9
2	Ченејска 50	1513	6874	470	71	3,2	14,6
3	Адице, Симе Шолаје бб	1388	5376	196	12	7,1	27,4
4	Саве Ковачевића 14	790	1904	167	27	4,7	11,4
5	Саве Ковачевића	1310	3080	269	20	4,9	11,4
6	Булевар Јаше Томића 3	1416	1300	317	24	4,5	4,1
7	Гагаринова 10	325	0	117	1	2,8	0,0
8	Бранимира Ћосића 40	2045	3900	493	36	4,1	7,9
9	Мародићева 4а	524	3593	154	14	3,4	23,3
10	Николе Тесле 4	280	393	52	9	5,4	7,6
11	Трг Коменског 9	328	387	88	5	3,7	4,4
12	Пушкинова 19	212	0	44	1	4,8	0,0
13	Алексе Шантића 32	1028	921	180	18	5,7	5,1
14	Шангај, VIII улица бр.6	1464	4969	59	4	24,8	84,2
15	Карађорђева 55	534	903	115	10	4,6	7,9
16	Алмашка 24	186	169	48	0	3,9	3,5
17	Београдски кеј 37	249	0	40	7	6,2	0,0
18	Висарионова 4а	1180	2282	234	16	5,0	9,8
19	Златне греде 6	419	1462	69	26	6,1	21,2
20	Милетићева 22	591	1302	108	0	5,5	12,1
21	Пап Павла 9	160	486	44	3	3,6	11,0
22	Лазе Костића 5	378	219	93	0	4,1	2,4
23	Војвођанских бригада 14	575	2547	255	26	2,3	10,0
24	Соње Маринковић 1	1232	311	238	12	5,2	1,3
25	Др Илије Ђуричића 2	666	100	107	4	6,2	0,9
26	Јиречекова 9	1411	2594	308	13	4,6	8,4
27	Драгише Брашована	705	1220	148	12	4,8	8,2
28	Народног фронта 42	3124	6533	572	56	5,5	11,4
29	Народног фронта 45	2071	1760	297	12	7,0	5,9
30	Селџачких буна 63-65	302	0	58	1	5,2	0,0
31	Бановић Страхиње бб	1750	6001	368	37	4,8	16,3
32	Браће Кркљуш 15	205	272	58	8	3,5	4,7
33	Хероја Пинкија 25	89	609	22	0	4,0	27,7
34	Јернеја Копитара 1	373	2884	92	9	4,1	31,3
35	Ћирила и Методија 69	1539	4980	280	15	5,5	17,8
36	Вршачка 23	494	1048	113	35	4,4	9,3

37	Стевана Христића 15	791	3240	201	22	3,9	16,1
38	Антон Урбана 2	629	3500	177	18	3,6	19,8
39	Браће Дроњак бб	2065	1490	514	15	4,0	2,9
40	Бате Бркића бб	4250	8001	588	63	7,2	13,6
41	Стојана Новаковића	1097	7700	166	27	6,6	46,4
42	Сељачких буна 51	97	0	40	2	2,4	0,0
43	Трг мајке Јевросиме 2	521	2271	201	43	2,6	11,3
44	Калмана Ланга 2	315	2885	108	5	2,9	26,7
45	Јанка Чмелика бб	315	2885	108	26	2,9	26,7
46	Јанка Чмелика бб	856	3027	202	29	4,2	15,0
47	С. Каменица, Змајевац 2	980	2505	351	16	2,8	7,1
48	С. Каменица, Булевар 23. октобра 2	167	0	53	5	3,2	0,0
49	С. Каменица, Владимира Назора бб	874	2692	133	6	6,6	20,2
50	Петроварадин, Палмотићева 1	1331	5827	288	31	4,6	20,2
51	Петроварадин, Јоже Влаховића бб	791	1764	163	18	4,9	10,8
УКУПНО		46805	119166	9711	887	4,8	12,3
остали објекти							
1	управна зграда, П. Симића	650	120				
2	централна кухиња, В. бригада 14	690		5000 obroka			
3	кухиња П. Андраша 28	350		3500 obroka			
4	ликовна радионица, Радничка 47	177		40			

Анализом важеће планске документације, као и документације која је у поступку усвајања утврђене су планиране промене капацитета постојећих предшколских установа, а које су дефинисане у табели бр.11:

Табела бр.11 - Преглед планираних проширења предшколских установа

Преглед предшколских установа који су планском документацијом планирани за доградњу				
број	адреса	нето развијена површина објекта (m ²)	број деце	нето развијена површина објекта/ број деце
2	Ченејска 50	1513	470	3,2
4	Саве Ковачевића 14	947	167	5,7
5	Саве Ковачевића	1130	230	4,9
9	Мародићева 4а	150	50	3,0
10	Николе Тесле 4	280	52	5,4
16	Алмашка 24	150	12	12,5
22	Лазе Костића 5	1890	400	4,7
23	Војвођанских бригада 14	1294	350	3,7
27	Драгише Брашована	931	150	6,2
33	Хероја Пинкија 25	100	25	4,0
37	Стевана Христића 15	791	201	3,9
38	Антон Урбана 2	1160	230	5,0
41	Стојана Новаковића	1080	150	7,2
43	Трг мајке Јевросиме 2	521	201	2,6
45	Јанка Чмелика бб	794	130	6,1
50	Палмотићева 1	1331	246	5,4
51	Јоже Влаховића бб	791	130	6,1
УКУПНО		12731	2818	4,5

Анализом представљених података може се утврдити да је планском документацијом предвиђено проширење постојећих објеката за 2.818 m², што представља повећање од око 29% у односу на постојеће капацитете. Такође се може закључити да ће након извођења ових проширења однос бруто развијене површине објекта по детету бити скоро дупло мањи од нормиране вредности тог параметра.

Анализом важеће планске документације, као и документације која је у поступку усвајања утврђене су планиране локације за изградњу нових предшколских установа, а које су дефинисане у табели бр.12:

Табела бр. 12- Преглед нових објеката предшколских установа

Преглед нових објеката предшколских установа						
број	подручје	површина комплекса (ha)	бруто развијена површина објекта (m ²)	број деце	однос површине комплекса по детету	однос бруто развијене површине објекта по детету
1	Шумице	0,9	1760	220	40,9	8,0
2	Клисански пут - предлог	0,38	1125	150	25,3	7,5
3	Клисански пут - ГП- Орахова	0,7	1425	190	36,8	7,5
4	Мали Београд I	0,35	675	90	38,9	7,5
5	Мали Београд I	0,44	825	110	40,0	7,5
6	Сајлово	0,37	1280	190	19,5	6,7
7	Булевар војводе Степе	0,36	1120	145	24,8	7,7
8	Детелинара-Илије Бирчанина	0,59	1920	240	24,6	8,0
9	Булевар III	0,04	785	80	5,0	9,8
10	Салајка	0,42	2532	200	21,0	12,7
11	Подбара	0,49	3000	420	11,7	7,1
12	Косовска-М.Миљанова-предлог	0,19	1770	236	8,1	7,5
13	Радничка - Стражиловска-предлог	0,34	1370	290	11,7	4,7
14	Данила Киша	0,54	2000	200	27,0	10,0
15	Лиман I и II	0,39	1320	175	22,3	7,5
16	Лиман I и II	0,24	675	90	26,7	7,5
17	Лиман IV	0,57	2000	250	22,8	8,0
18	Телеп	0,22	1740	220	10,0	7,9
19	Телеп	0,49	3000	420	11,7	7,1
20	Телеп	0,22	1740	220	10,0	7,9
21	Телеп	0,2	1640	200	10,0	8,2
22	Телеп	0,2	1640	200	10,0	8,2
23	Бистрица	0,5	1750	300	16,7	5,8
24	Адице	0,96	1920	240	40,0	8,0
25	Адице	0,64	1200	160	40,0	7,5
26	Партизанска-проширење засебан објекат	0,24	1423	100	24,0	14,2
27	Ср. Каменица, Кип	0,28	900	120	23,3	7,5
28	Боцке - предлог	0,28	720	90	31,1	8,0
29	Ср. Каменица, Чардак	0,36	1575	210	17,1	7,5
30	Ср. Каменица, Војиново	0,65	1800	240	27,1	7,5
31	Ср. Каменица, Чардак	0,32	1575	210	15,2	7,5
32	Мишелук II	0,3	750	100	30,0	7,5
33	Мишелук II	0,72	1350	180	40,0	7,5
34	Мишелук III	0,39	2340	130	30,0	18,0

35	Мишелук III	0,4	2400	130	30,8	18,5
36	Мишелук I	1,37	2208	276	49,6	8,0
37	Мишелук III	0,31	1860	100	31,0	18,6
38	Карагача-предлог	0,76	1898	253	30,0	7,5
39	Ширине I - предлог	0,7	1800	240	29,2	7,5
40	Ширине II - предлог	0,37	2200	130	28,5	16,9
41	Буковачки плато	0,33	1320	110	30,0	12,0
42	Садови	0,95	1660	145	65,5	11,4
43	Стари Мајур	0,2	937	125	16,0	7,5
44	Стари Мајур	0,14	562	75	18,7	7,5
	УКУПНО	19,81	69490	8200	24,2	8,5

Анализом представљених података може се утврдити да је планском документацијом предвиђена изградња нових објеката вртића за 8.200 деце, што представља повећање од око 84,4% у односу на постојеће капацитете. Такође се може закључити да ће након изградње планираних објеката однос бруто развијене површине објекта по детету бити у потпуности у складу са нормираном вредности тог параметра.

На основу анализе издатих урбанистичких услова и услова за изградњу у периоду од 2003. до септембра 2009. године дат је преглед изведених радова на изградњи, доградњи и реконструкцији постојећих објеката предшколских установа на територији Новог Сада, Петроварадина и Сремске Каменице, као и на територији ван овог подручја, а који су дефинисани у табели бр.13:

Табела бр. 13- Издата урбанистичка документација за предшколске установе

Радови на предшколским установа у периоду 2003-2009. године					
Радови на територији Града Новог Сада					
број	локација	врста радова	површина објекта (нето m ²)	година издавања УУ-а	број УУ-а
1	Адице	изградња	1388	2003.	45751
2	Телеп-Јернеја Копитара	доградња	220	2003.	45874
3	Лиман-Бановић Страхиње	изградња	1750	2005.	61993
4	Сремска Каменица	изградња	874	2005.	61555
5	Бранимира Ћосића 40	доградња	454	2006.	66887
6	Лиман - Бановић Страхиње-измена	изградња	0	2006.	67959
7	Бистрица-Бате Бркића	изградња	4140	2006.	68037
8	Детелинара-Јанка Чмелика	изградња	856	2007.	73721
9	Булевар Јаше Томића	доградња	880	2008.	79278
10	Лиман-Јиречекова	доградња	730	2008.	79279
11	Бистрица-Антон Урбана	доградња	100	2008.	79993
12	Бистрица-Антон Урбана*	доградња	365	2009.	86948
13	Саве Ковачевића*	доградња	947	2009.	86949
14	Јанка Чмелика 87*	доградња	794	2009.	86950
15	Стојана Новаковића*	доградња	1080	2009.	86951

16	Драгише Брашована*	доградња	931	2009.	86952
	УКУПНО		15509		
* површина која је урачуната и у планирана проширења					
	Остали објекти				
1	централна кухиња, Привредникова			2009.	85131
Радови ван територије Града Новог Сада					
број	локација	врста радова	површина објекта (нето m²)	година издавања УУ-а	број УУ-а
1	Футог	изградња	1225	2003.	45750
2	Кисач	доградња	166	2005.	60232
3	Ченеј	изградња	505	2005.	59486
4	Футог	доградња сале	923	2006.	66887
5	Будисава	изградња	503	2006.	68146
6	Степановићево	доградња	170	2006.	66999
7	Ветерник	изградња	1029	2008.	79698
8	Ковиљ	доградња	186	2008.	79994
	УКУПНО		4707		
Радови на реконструкцији крова					
број	локација	број УУ-а	година издавања УУ-а		
1	Вршачка	69488	2006.		
2	Саве Ковачевића	69156	2006.		
3	Алексе Шантића	69157	2006.		
4	Ченејска	69158	2006.		
5	Народног фронта 45	69159	2006.		
6	Браће Дроњак	69160	2006.		

Анализом представљених података може се закључити да се у последњих шест година у Новом Саду, Петроварадину и Каменици повећао капацитет предшколских установа за чак 159% и да је у околним насељима допуњен капацитет за додатних 4707 места, што је умногоме утицало на растерећење постојећих објеката. Нажалост, повећани капацитет деце није праћен изградњом нове кухиње, за чију реализацију су 2009. године издати урбанистички услови, а која до данас није реализована.

2.3.3. Анализа постојећег стања Организација предшколских установа

Преглед постојећих капацитета

Делатност предшколског васпитања и образовања, у надлежности Града Новог Сада, обавља Предшколска установа "Радосно детињство". Предшколска установа је организована у девет педагошких јединица. У оквиру педагошке јединице налази се 5 -

10 дечијих вртића, који покривају целу територију Града Новог Сада и Сремских Карловаца.

У мрежи дечијих вртића које користи „Радосно детињство“ налази се 67 објеката, 51 у ужем градском подручју, 15 у осталим насељима на територији Града и један у Сремским Карловцима. У септембру 2008. године уписано је 10.955 деце, а норматив, одређен за 2009/10. годину према подацима Демографске студије, је 11.388 места. Формирана је 441 васпитно – образовна група у три облика боравака:

- целодневни боравак (1-3 године) – јаслице,
- целодневни боравак (3-7 година),
- полудневни боравак (5-7 година).

Полудневни боравак обухвата децу у години пред полазак у школу чији је упис обавезан (нема листе чекања). У оквиру овог облика боравака спроводи се припремни предшколски програм који је део обавезног образовања и васпитања у деветогодишњем трајању.

Према студији Демографски развој Града Новог Сада и његових насеља до 2059. године у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици, тренутно би требало обезбедити боравак у вртићима за 3.699 деце јасленог узраста и 7.689 деце узраста 4 до 6 година, значи за 11.388 деце укупно. Према пројекцији претпостављеног растућег фертилитета 2029. године, биће потребни следећи капацитети вртића: 3.878 места за јаслени и 7.790 за узраст од 4 до 6 година, односно 11.668 места укупно.

Табела бр. 14 - Број деце и васпитних група према облицима боравака у Предшколској установи "Радосно детињство" у периоду од 2005. до 2008. године

Година	ЦЕЛОДНЕВНИ БОРАВАК (1-3 ГОДИНЕ) - ЈАСЛИЦЕ		ЦЕЛОДНЕВНИ БОРАВАК (4-6 ГОДИНА)		ПОЛУДНЕВНИ БОРАВАК (5-6 ГОДИНА)		УКУПНО	
	Број васпитних група	Број деце	Број васпитних група	Број деце	Број васпитних група	Број деце	Број васпитних група	Број деце
2005.	83	1568	226	6206	22	502	331	8276
2006.	100	1967	241	6795	38	702	379	9464
2007.	98	1990	249	7352	40	788	387	10130
2008.	119	2274	282	7932	40	749	441	10955

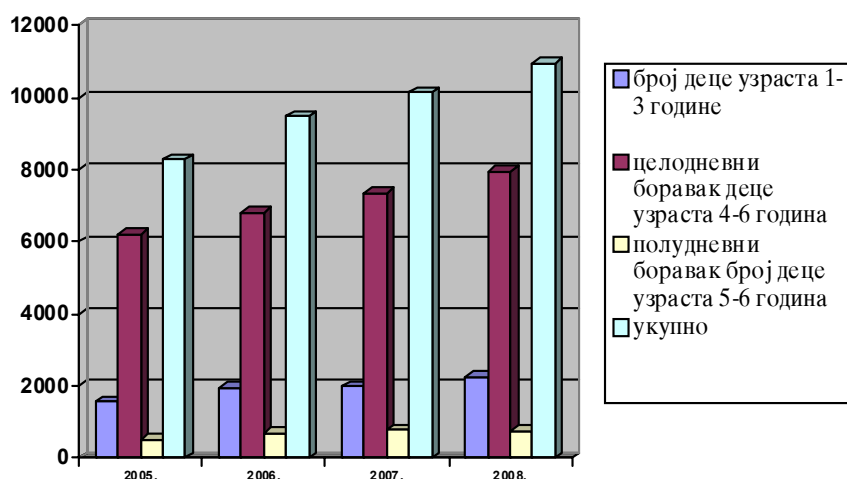

График бр.4 - Број деце и васпитних група у периоду од 2005. до 2009. године

На листи чекања до септембра 2009. године било је укупно 996 деце, од чега је 516 јасленог и 480 предшколског узраста.

У оквиру Предшколске установе раде и две кухиње капацитета 7000 и 3500 оброка које опслужују све вртиће у саставу установе. За изградњу нове кухиње издати су урбанистички услови у току 2009. године.

У Предшколској установи у 2009/10. години биће ангажовано 1.850 запослених, од тога је 1.209 стручних радника (васпитачи, медицинске сестре, педагози, психолози и сл.) и 641 радник на осталим пословима (руководство, технички послови, одржавање хигијене, припремање хране и сл.).

Просторни показатељи

Објекти су грађени и дограђивани у периоду од 1880. до 2009. године. Објекти грађени до 1940. године (11 објеката) нису били наменски грађени, те су малих површина и на неадекватним комплексима. У овим објектима се, и поред адаптација, тешко могу постићи задовољавајући услови, тако да их је управа оценила као ненаменске. У ову групу спадају и објекти у Вршачкој 23 и на Тргу Коменског 4, који су такође ненаменски грађени 1958. године. Објекат у Палмотићевој 2 у Петроварадину је монтажни. Један објекат је у склопу основне школе, а осам је у склопу стамбених зграда (у локалима у приземљу), што је такође неусловно.

Остали објекти су наменски грађени, редовно се одржавају и комплекси у потпуности задовољавају просторне потребе, углавном уз могућност повећања корисног простора. У периоду од 1986. до 1998. године није изграђен ниједан објекат Предшколске установе. Од 1998. до 2004. изграђено је шест нових објеката, два у Новом Саду, на Адицама и Видовданском насељу и по један у Футогу, Руменки, Старим Лединцима и Буковцу. Од 2005. године до данас на територији Новог Сада и

Сремске Каменице изграђена су четири објекта (на Лиману, Детелинари, Бистрици и Сремској Каменици), док је у истом периоду седам објеката дограђено (објекти у улици Бранимира Тосића, Булевару Јаше Томића, улицама Јиречековој, Антона Урбана, Саве Ковачевића, Јанка Чмелика, Стојана Новаковића и Драгише Брашована).

Укупна корисна површина објеката за боравак деце износи око 46.805 m², односно 4,8 m² по детету, што је мање од нормативом прописаних 8 m² (6,5 m² за јаслице) површине објекта по детету. Да би се задовољило 80 % нормативом прописане површине објеката, тренутно недостаје око 62.794 m², а 52.856 m² до 2029. године. То значи да сада недостаје 26, а према демографским подацима до 2029. године око 22 нова дечија вртића, ако се један гради за 300 деце и има површину од 2.400 m² (ГУП-ом Новог Сада до 2005. године дефинисан је максимални капацитет до 240 деце у комбинованој дечијој установи).

Што се тиче покривености територије Града објектима дечијих вртића, препоручује се примена препоруке из Просторног плана Републике Србије од 600 до 1.000 m удаљености од места становања. Ако се усвоји радијус од 500 m, на територији Новог Сада непокривени су делови Телепе (јужни, западни и између улица Суботичке и Полгар Андраша), део Детелинаре (северно од улице Бранка Бајића), део Лимана IV, део Авијатичарског насеља, Клиса и већи део Адица. Вртићи недостају и у јужном и источном делу Сремске Каменице и у јужном делу Петроварадина. Дакле, са аспекта покривености, недостаје око 20 вртића на територији Града Новог Сада.

Анализом површина појединачних објеката у односу на број уписане деце закључује се да су најоптерећенији вртићи у Сремској Каменици, затим на Детелинари, Клиси, Ветернику и Новом насељу, те да је приоритет изградња нових објеката у овим деловима града, односно насељима. На листи чекања највише је деце са Новог насеља, затим око железничке станице, Детелинари и Сремској Каменици.

Једна од укупно две кухиње за припремање хране за Предшколску установу "Радосно детињство" (кухиња II) налази се у улици Полгар Андраша и површине је 285m². Тренутна локација ове кухиње је на траси планиране магистралне саобраћајнице и у плану је њено измештање на другу локацију коју треба обезбедити.

Друга кухиња (кухиња I) је лоцирана у објекту површине 345 m² у улици Војвођанских бригада.

Објекат управе Предшколске установе у улици Павла Симића 9 2003. године је реновиран и задовољава просторне потребе установе.

Стање отворених површина у оквиру дечијих вртића је прилично неповољно јер просечна површина комплекса износи само 12,3 m² по детету, док је нормативом прописано 30 m² по детету. Узрок томе је велики број вртића смештених у локале у приземљу стамбених зграда који уопште немају своја дворишта и вртићи на комплексима који нису наменски формиран за дечију установу, те немају довољно велике комплексе. Важећим урбанистичким плановима су, где за то постоје услови, планирана проширења комплекса постојећих дечијих установа. У насељеним местима је ситуација нешто повољнија него у ужем градском подручју где има мање слободних површина због густо изграђене структуре објеката.

Техничка служба Предшколске установе "Радосно детињство" је, према процењеним потребама, саставила План Програмске 2010/11. године, у оквиру ког је, у просторном смислу, предвиђена реализација следећег:

- изградња новог објекта на Телепу површине око 1.500m² -(12 група)
- доградња постојећег објекта у Мародићевој улици око 610m² -(6 група)
- доградња постојећег објекта у Руменки око 200m² -(2 групе)

2.3.4. Анализа приватног сектора

Област образовања се последњих година све више развија у приватном сектору. Законима из ове области омогућено је да све врсте образовних установа могу да оснују правна и физичка лица.

У делатности образовања и васпитања највећи број приватних радњи је регистрован као установе за дневни боравак деце чија делатност обухвата целодневну бригу о деци (вртићи). На територији Новог Сада, Петроварадина и Сремске Каменице регистрована су 32 приватна вртића, што је за 45% више у односу на стање 2004. године. Повећање броја приватних вртића последњих година делимично је утицало на растеређење капацитета Предшколске установе „Радосно детињство“. Пошто се приватни вртићи отварају по тржишном принципу, логично је да их има највише тамо где је густина становања и платежна моћ становника највећа, дакле у урбаним срединама.

2.3.5. Закључна разматрања

Након свеобухватне анализе постојеће документације и стања на терену може се закључити следеће:

- Укупно је у току школске 2008/09. године у вртиће уписано 10.955 деце, док је према нормативима и подацима из Демографске студије потребно обезбедити боравак за 11.388 деце. И поред разлике од 433 детета, односно 3,9% у корист нормативних вредности у односу на постојеће капацитете, листа чекања и даље износи у пеосеку око 1000 деце годишње.
- Према подацима из Демографске студије највећи број деце јасленог узраста очекује се 2014. године, када је према пројекцији растућег фертилитета потребно обезбедити боравак за 4.775 деце. Према истим подацима највећи број деце узраста 4 до 6 година очекује се 2019. године, када би требало обезбедити простор за боравак 9.205 деце. Сумирањем наведених података, може се закључити да је у будућем периоду од око 20 година потребно обезбедити боравак за око 13.980 деце годишње, што је за 27,6% више у односу на постојеће капацитете Предшколске установе. Из свега наведеног може се закључити да је до 2014. године, када се очекује највећи број деце овог узраста, потребно обезбедити додатних 3.025 места.

- На основу демографске студије може се закључити да удео предшколске деце незнатно опада у односу на претходни период, те се очекује да ће овај параметар стагнирати или благо опадати у наредном периоду све до 2014. године, после чега је прогнозиран његов наглији пад у односу на садашњи тренд. У непосредној вези са наведеним параметром је и чињеница да ће се број становника, према пројекцијама до 2019. године, постепено повећавати, те је, без обзира на тренутни тренд смањења удела деце предшколског узраста у укупној популацији, ипак потребно планирати повећање капацитета у будућности.
- Планском документацијом предвиђено је повећање постојећих капацитета предшколских установа доградњом постојећих објеката или изградњом нових за 11.018 деце, односно за 82.221m² бруто развијене површине објеката. Процентуално, биће обезбеђено 103% више места за упис деце, односно бруто развијена површина ће се повећати за 75%.
- Према подацима ПУ „Радосно детињство“, годишње у просеку, без обзира на константно повећање капацитета у току протеклих година, недостаје места за око 1.000 деце. То је параметар који указује да ће планирани капацитети, и у случају њихове постепене реализације, бити довољни да задовоље потребе за наредни вишегодишњи период.
- Изградњом нових објеката и доградњом постојећих капацитета просечна површина објекта по детету, која сада износи 4,8 m², достићи ће минималну вредност нормираног параметра, што у сваком случају представља напредак с обзиром на то да је тренутно скоро дупло мања од нормиране вредности.
- Идентичан тренд карактеристичан је и за однос површине комплекса по детету који тренутно износи само 12,3 m², али се након реализације планских решења, поготово у случајевима изградње нових комплекса, очекује пораст овог параметра за око 81%.
- Анализом важеће планске документације може се закључити да, у односу на мрежу предшколских установа важећег Генералног плана града Новог Сада, у важећој планској документацији за изградњу нових објеката ове намене постоји десет локација мање због тога што су парцеле на којима је изградња била планирана нападнуте бесправном изградњом, као и зато што је извршена прерасподела капацитета у складу са планским решењима. Са друге стране, планском документацијом је, у односу на постојећу мрежу, утврђено седам нових локација за изградњу предшколских установа, чиме је у потпуности компензован већ наведени недостатак.
- У протеклих шест година капацитет постојећих предшколских установа повећан је за чак 159%, што је уз растерећење простора изградњом нових вртића у приградским насељима веома значајан податак који показује да је пораст контингента деце предшколског узраста праћен и повећањем капацитета. Овакав пораст капацитета драстичан је у односу на раније периоде када су капацитети само у незнатној мери повећавани.

- За изградњу нове кухиње издати су урбанистички услови у току 2009. године, али њена реализација до данас није отпочела. Из тог разлога потребно је изнаћи нову локацију за изградњу овог објекта с обзиром да реализација на предвиђеној локацији није могућа. Планирани капацитет нове кухиње задовољио би све потребе у наредном периоду. Приликом преиспитивања локације за изградњу новог објекта потребно је водити рачуна о њеној удаљености од постојећих објеката предшколских установа у циљу будућег смањења трошкова превоза, као и о власништву над земљиштем у циљу што лакше реализације.
- Анализом издате урбанистичке документације може се утврдити да су у највећем броју случајева нови објекти предшколских установа грађени на земљишту које је било у власништву града и да је врло ретко вршена експропријација земљишта у циљу изградње нових вртића.
- Након завршетка доградње постојећих пет вртића до новембра 2009. године, обезбедиће се простор за додатних 700 деце, чиме ће се листа чекања смањити на око 300 деце.
- На основу програма ПУ „Радосно детињство“ за следећу годину, којим је предвиђена изградња новог објекта на Телепу и доградња постојећег у Мародићевој улици, може се закључити да ће се капацитет повећати за 18 група, односно за око 450 деце.
- Анализом мреже постојећих и планираних капацитета предшколских установа, односно њихових гравитационих подручја може се закључити да потребни капацитети недостају на следећим подручјима: Детелинари, Адицама, Новом Насељу, Клиси, делу Булевара ослобођења око Железничке станице, Петроварадину и Сремској Каменици.
- Анализом листе чекања за школску 2009/10. годину може се закључити да су најоптерећенији следећи делови града: Детелинара, Адице, Ново Насеље, Клиса, Лиман, део Булевара ослобођења око Железничке станице, Петроварадин и Сремска Каменица. У Сремској Каменици се на листи чекања не налази претерано велики број деце, иако мали број објеката скромног капацитета покрива велики простор, зато што већина становника овог простора нема укњижене стамбене објекте, а самим тим не поседује ни доказ о пребивалишту.
- Анализом постојећих и планираних капацитета може се закључити да су сва подручја на којима је уочен дефицит просторних капацитета покривена или изградњом нових или доградњом постојећих објеката. Највећи проблем представљају власнички односи над земљиштем на коме је планирана изградња нових објеката, јер је у случају парцела у приватном власништву, поступак експропријације скоро немогућ. Ово је најизраженије на простору Нове Детелинаре где је вртић планиран на површини на којој су изграђени неправни објекти.

2.4. ОСНОВНОШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ

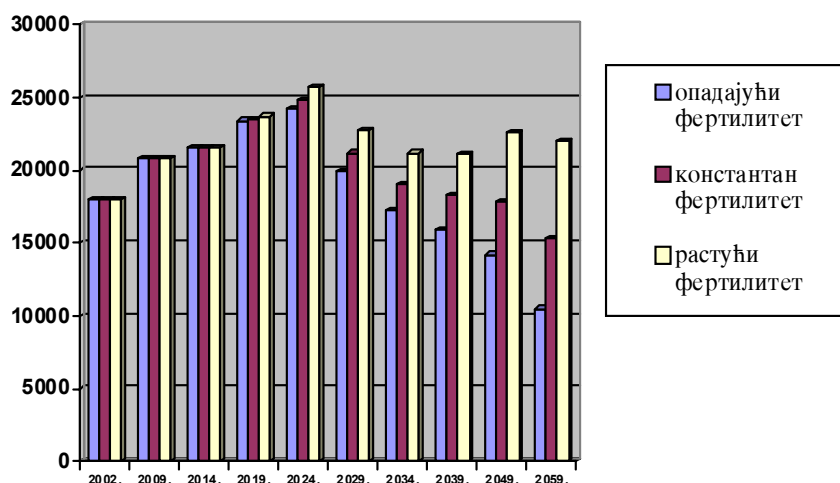
2.4.1. Демографски показатељи

Табела бр. 15 - Контингент становника старости од 7 до 14 година

Година пописа	Укупно становника	Становништво од 7 до 14 год.	Удео деце узраста 7-14 година у целокупном становништву
1981.	187.890	19.234	10,2 %
1991.	196.023	21.227	10,8 %
2002.	216.583	18.013	8,3 %
2009.-стање	281.791	20.763	7,4%

Анализом података може се утврдити да са падом наталитета током времена стално опада и удео овог контингента у целокупном становништву. Према стању из 2009. године, види се да удео деце овог узраста и даље опада, те се очекује да ће овај параметар стагнирати или благо опадати у наредном периоду све до 2014. године, после чега је прогнозиран његов постепенији пад. Учешће овог контингента у укупном становништву ће се, под претпоставком константног фертилитета, бројчано увећати за 26,1 % до 2014. године у односу на садашње стање, а затим ће се постепено смањивати. Ипак, због планираног повећања броја становника у наредном периоду, без обзира на негативан тренд удела деце овог узраста у укупном становништву, укупан број деце узраста 7 до 14 година ће се до 2014. године постепено повећавати.

График бр.5 Пројекција броја деце узраста од 7 до 14 година (према табели бр.16)

Табела бр.16 - Пројекција броја деце узраста од 7 до 14 година (према варијанти опадајућег, константног и растућег фертилитета) за период до 2059. године за Нови Сад, Петроварадин и Ср. Каменицу

Претпостављени фертилитет	Попис 2002.	Стање 2009.	Пројекције							
			2014.	2019.	2024.	2029.	2034.	2039.	2049.	2059.
Опадајући	18.013	20.763	21.582	23.424	24.227	19.935	17.242	15.898	14.189	10.497
Константан				23.542	24.888	21.205	19.041	18.266	17.895	15.334
Растући				23.684	25.690	22.734	21.202	21.124	22.619	22.017

Анализом наведених података, може се закључити да ће се до 2014. године укупан број деце овог узраста, под претпоставком константног фертилитета, повећати за 26 % у односу на тренутни број, а да ће након тог периода, по прогнозама, број деце постепено опадати.

2.4.2. Анализа важеће планске документације

У односу на мрежу основних школа која је предвиђена Генералним планом града Новог Сада до 2021. године, стањем на терену и важећом планском документацијом, утврђена су одређена одступања која су најчешће проузрокована заузимањем планираних локација бесправном стамбеном изградњом, односно планирањем локација на подручјима која су променила намену у породично становање.

Преглед локација основних школа које су предвиђене важећом планском документацијом и плановима који су у поступку усвајања, а које нису биле предвиђене важећим Генералним планом града Новог Сада до 2021.године:

- блокови северно од Булевара војводе Степе,
- Мишелук III (уместо планиране школе на Мишелуку I),
- Сајлово,
- Детелинара (око улице Илије Бирчанина),
- Буковачки плато, Петроварадин,
- Карагача, Петроварадин и
- Чардак, Сремска Каменица.

Анализом важеће планске документације, као и документације која је у поступку усвајања, утврђене су планиране промене капацитета постојећих основних школа, а које су дефинисане у табели бр.17:

Табела бр. 17 – Планирања проширења основних школа

Преглед планираних проширења постојећих основношколских установа на територији Града Новог Сада						
број	адреса	површина комплекса (ха)	брutto развијена површина објекта (m ²)	број деце	површина отвореног простора (m ²)/број деце	површина објекта (m ²)/број деце
1	Клиса, Видовданско насеље - ОШ "Ђура Јакшић"	0,6	3200	300	20,0	10,7
2	Клиса - ОШ "Душан Радовић"	0	1772	120	0,0	14,8
3	Детелинара - ОШ "Доситеј Обрадовић"	0,09	1660	150	6,0	11,1
5	Подбара - ОШ "Ђура Даничић"	0,23	610	50	45,2	12,2
6	Алмашки крај - ОШ "Иван Гундулић"	0,24	599	50	48,0	12,0
7	Р. Домановића - ОШ "Вук Караџић"	0,8	2660	150	53,8	17,7
8	Роткварија - ОШ "Коста Трифковић"	0,32	1400	100	32,0	14,0
11	Б. Продановића 15а, ОШ "Петефи Шандор"	0,23	2750	157	14,6	17,5
14	Лиман I и II - ОШ "Јован Поповић"	0	2005	267	22,7	7,5
15	Телеп - ОШ "Јожеф Атила"	0	3200	300	0,0	10,7
17	Грбавица - ОШ "Соња Маринковић"	0,48	3800	320	15,0	11,9
19	Футошки пут - ОШ "Никола Тесла"	0	1660	150	0,0	11,1
23	Петроварадин - ОШ "Јован Дучић"	1,72	5550	740	23,2	7,5
УКУПНО		4,71	30866	2854	21,6	12,2

Анализом представљених података може се утврдити да је планском документацијом предвиђено проширење постојећих објеката основних школа за 2.854, што представља повећање од око 29% у односу на постојеће капацитете. Такође се може закључити да ће након извођења предметних проширења однос бруто развијене површине објекта по детету, као и однос површине комплекса по детету бити у оквиру нормираних вредности тих параметара.

Анализом важеће планске документације, као и документације која је у поступку усвајања утврђене су планиране локације за изградњу нових основних школа, које су дефинисане у табели бр.18:

Табела бр. 18 – Преглед планираних основних школа

Преглед планираних основних школа на територији Града Новог Сада						
број	адреса	површина комплекса (ха)	брutto развијена површина објекта (m ²)	број деце/смени	однос површине комплекса по детету	однос бруто развијене површине објекта по детету
1	Клиса	2,14	4500	600	35,7	7,5
2	Мали Београд-Велики рит	2	8000	800	25,0	10,0
3	Петроварадин - центар	0,77	6500	400	19,3	16,3
4	Гагарина - Париске комуне	1,04	7800	800	13,0	9,8
5	Детелинара - Илије Бирчанина	1,37	4000	500	27,4	8,0

6	Сајлово	0,9	3360	500	18,0	6,7
7	Ново Насеље - Бул. Војводе Степе	0,84	4500	450	18,7	10,0
8	Ново Насеље - Стојана Новаковића	1,08	7000	700	15,4	10,0
9	Ново Насеље - Момчила Тапавице	1,36	8000	800	17,0	10,0
10	Цара Душана	1	4000	500	20,0	8,0
11	Лиман IV	1,39	5000	800	17,4	6,3
12	Телеп	1,32	6950	450	29,3	15,4
13	Адице	1,79	4800	600	29,8	8,0
14	Адице	1,22	3200	400	30,5	8,0
15	Ср. Каменица - Мали до	0,7	3200	400	17,5	8,0
16	Ср. Каменица - Чардак	0,89	2240	280	31,8	8,0
17	Мишелук II	1,4	5000	500	28,0	10,0
18	Петроварадин - Карагача-предлог	1,1	3560	445	24,7	8,0
19	Мишелук III	1,17	8775	500	23,4	17,6
20	Мишелук I	2,12	4860	486	43,6	10,0
21	Петроварадин - Ширине II-предлог	0,74	6216	400	18,5	15,5
22	Садови	1,2	2880	350	34,3	8,2
	УКУПНО	27,54	114341	11661	23,6	9,8

Анализом представљених података може се утврдити да је планском документацијом предвиђена изградња нових објеката основних школа за 11.661 дете, што представља повећање од око 15% у односу на постојеће капацитете. Такође се може закључити да ће након извођења предметних радова однос бруто развијене површине објекта по детету, као и однос површине комплекса по детету бити у оквиру нормираних вредности тих параметара.

На основу анализе издатих урбанистичких услова и услова за изградњу у периоду од 2004. до септемба 2009. године, дат је преглед изведених радова на изградњи, доградњи и реконструкцији постојећих објеката основних школа на територији Новог Сада, Петроварадина и Сремске Каменице, као и ван територије овог подручја, које су дефинисане у табелама бр.19:

Табела бр. 19 – Издата урбанистичка документација за основне школе

Радови на основним школама у периоду 2004-2009. године					
Радови на територији Града Новог Сада					
број	локација	врста радова	површина објекта (брutto m ²)	година издавања УУ-а	број УУ-а
1	ОШ "Коста Трифковић"	доградња	1290	2005	62242
2	ОШ "Милош Црњански"	доградња	488	2005	62696
3	ОШ "Соња Маринковић"	доградња	493	2005	64960
4	ОШ "Ђура Даничић"	доградња	944	2006	67418
5	ОШ "Васа Стајић"	доградња	642	2006	67635
6	ОШ "Вук Караџић"	доградња	906	2006	69733

7	ОШ "Др Милан Петровић"	промена намене	177	2007	76278
8	ОШ "Никола Тесла"	доградња	1661	2008	79421
9	ОШ "Светозар Марковић - Тоза"	доградња	1377	2008	78650
10	ОШ "Иво Лола Рибар"	доградња	764	2008	80946
11	ОШ "Жарко Зрењанин"	доградња	519	2008	81636
12	ОШ "Петефи Шандор"	доградња	708	2009	85428
УКУПНО			6112		
Радови на доградњи физкултурних сала					
број	локација	број УУ-а	година издавања УУ-а		
1	ОШ "Др Милан Петровић"-привремено	66708	2006		
2	ОШ "Вук Караџић"	70712	2006		
3	ОШ "Јован Поповић"-привремено	74996	2007		
4	ОШ "Васа Стајић"	78820	2008		
5	ОШ "Никола Тесла"	81476	2008		
6	ОШ "Вељко Влаховић"-Шангај	86688	2009		
Радови на реконструкцији објеката					
број	локација	број УУ-а	година издавања УУ-а		
1	ОШ "Др Милан Петровић"	62886	2005		
2	ОШ "Никола Тесла"	70218	2006		
3	ОШ "Никола Тесла"	72973	2007		
4	ОШ "др Милан Петровић"-привремено	77872	2007		
5	ОШ "Ђура Даничић"	82339	2008		
Радови ван територије Града Новог Сада					
број	локација	врста радова	површина објекта (нето m²)	година издавања УУ-а	број УУ-а
1	Руменка - ОШ "Свети Сава"	доградња	35	51232	2004
2	Кисач - ОШ "Љ. Штур"	доградња	952	62257	2005
3	Ветерник-ОШ "М. Пупин"-привремено	доградња	1200	61337	2005
4	Лединци -ОШ "Ј.Ј. Змај"	доградња	638	65289	2005
5	Ветерник-ОШ "М. Трандафил"	изградња	2593	65742	2006
УКУПНО			5418		
Радови на доградњи физкултурних сала					
број	локација	број УУ-а	година издавања УУ-а		
1	Бегеч - ОШ "В. Петровић"	49951	2004		
2	Кисач - ОШ "Љ. Штур"	79654	2008		
3	Руменка - ОШ "Свети Сава"	75228	2007		
5	Ченеј - ОШ	74718	2007		
4	Лединци - ОШ "Ј.Ј. Змај"	79533	2008		

Анализом представљених података може се закључити да се у последњих шест година у Новом Саду, Петроварадину и Каменици просторно повећао капацитет објеката основних школа за 7.654 m², односно за 8,4%, што није знатније утицало на растеређење постојећих капацитета.

2.4.3. Анализа постојећег стања Организација основних школа

Основно образовање и васпитање је у насељима Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици организовано у 22 основне школе, три уметничке школе, једној основној школи за образовање ученика са сметњама у развоју "Др Милан Петровић" и једној школи за основно образовање одраслих "Свети Сава". Све школе и даље раде у две смене.

Табела бр.20- Збирни подаци о основним школама за Град Нови Сад за школску 2009/10. годину

Број ученика	Број одељења	Број смена
20.576	917	2

Специјална основна школа "Др Милан Петровић" за образовање деце ометене у развоју има регионални значај јер је похађају и деца из других општина у Војводини. Настава се одвија на српском, мађарском и словачком језику. За изградњу новог објекта ове специјалне школе издати су у току 2009. године урбанистички услови на локацији у улици Бате Бркића на Новом Насељу, те ће након изградње овог објекта бити задовољене све потребе ове циљне групе из области основног и средњег образовања по светским стандардима из ове области.

У оквиру основне школе "Јован Поповић", као подручна школа са осам одељења, у објекту у улици Илије Ђуричића 2 у Новом Саду, ради школа за децу оштећеног слуха.

Табела бр. 21- Однос броја ученика уписаних у први разред, одељења и корисне површине школске 1994/95, 1998/99, 2005/06. и 2009./10. године

	Број ученика		Број одељења		Просечан број ученика по одељењу	
	Број	Промена	Број	Промена	Број	Промена
1995/96.	2.771	-	111	-	25,0	-
2003/04.	2.857	+3,1%	123	+10,8%	23,2	-7,2%
2005/06.	2.654	-7,1%	125	+1,6%	21,2	-8,6%
2009/10.	3.001	+13,1%	124	-0,8%	24,2	+14,1%

На основу представљених података може се закључити да се од школске 1995/96. године укупан број ученика постепено повећавао до 2009/10. године када је достигао број од 3.001 ученика, распоређених у 124 одељења. Просечан број ученика по одељењу је опадао до 2005/06. године, након чега је достигао вредност од 24,2 ученика по одељењу. Ова вредност приближно је једнака вредности овог параметра у 1995/96. години.

Табела бр. 22 - Бројно стање одељења и ученика за школску 2009/10. годину, број запослених и корисне површине по основним школама

број	Назив и адреса школе	Број			Корисна површина (m2)
		ученика	одељења	признатих радника	
Нови Сад					
1	"Бранко Радичевић", Футошка 5	440	19	47,51	935
2	"Васа Стајић" Војводе Книћанина 12б	683	26	57,98	2.935
3	"Вук Караџић", Радоја Домановића 24	300	16	32,68	3.066
4	"Доситеј Обрадовић", Филипа Филиповића 3	579	26	54,61	2.835
5	"Ђорђе Натошевић", Максима Горког 54	947	39	89,59	4.950
6	"Ђура Даничић", Душана Васиљева 19	891	36	53,40	2.515
7	"Душан Радовић", Ченејска б1	1.886	70	122,90	4.363 1.732
8	"Жарко Зрењанин", Бул. деспота Стефана 8	1.112	43	69,23	6.219
9	"Иван Гундулић", Гундулићева 9	442	24	57,31	2.659
10	"Иво Лола Рибар", Краљевића Марка 2а	830	32	67,15	5.852
11	"Јован Поповић", Равничка 2	807	40	103,86	6.704 646
12	"Јожеф Атила", Шарпланинска бб	1.286	56	118,93	7.107
13	"Коста Трифковић", Берислава Берића 2	927	35	64,99	3.722
14	"Милош Црњански", Анђе Ранковић 2	890	36	72,14	2.736
15	"Никола Тесла", Футошки пут 25а	845	38	80,25	5.398
16	"Петефи Шандор", Боре Продановића 15а	1.173	52	86,12	5.294
17	"Светозар Марковић- Тоза", Јанка Чмелика 89	1.290	51	105,05	7.927
18	"Прва војвођанска бригада", Сељачких буна бб	1.512	56	108,74	7.100
19	"Соња Маринковић", Пушкинова 28	1.039	45	72,78	3.027
20	"Др Милан Петровић", Браће Рибникар 32	512	78	162,40	2.730

21	"Јован Дучић"- Петроварадин, Прерадовићева 6	920	41	88,76	3.704 386
22	"Јован Јовановић Змај" - Сремска Каменица, Школска 3	1.282	50	90,01	3.200
23	"Вељко Влаховић" - Шангај, Улица 8	163	8	21,60	840
Укупно за Нови Сад:		20.576	917	1.802	98.582

Табела бр.23 – Број ученика и одељења за школске године 2003/04. и 2009/10.

Школска година	2003 / 2004.	2009 / 2010.	разлика
Број ученика	19.852	20.576	+724 (3,4%)
Број одељења	869	917	+68 (5,5%)
Број ученика по одељењу	22,8%	22,4%	-0,4%

Настава се у основним школама, осим на српском, одвија и на језику народности – мађарском.

Табела бр. 24- Преглед броја ученика по школама и одељењима који основношколско образовање стичу на језицима народности за школску 2009/10. годину

	Назив школе	Језик народности	Број одељења	Број ученика
1	"Петефи Шандор"	мађарски	8	64
2	"Јожеф Атила"		8	100
3	"Никола Тесла"		6	39
4	"Соња Маринковић"		8	59
укупно:			30	262

Број одељења и ученика у којима се настава одвија на мађарском језику опадао је у последњих пет година са 312 на 262 ученика, односно са 32 на 30 одељења.

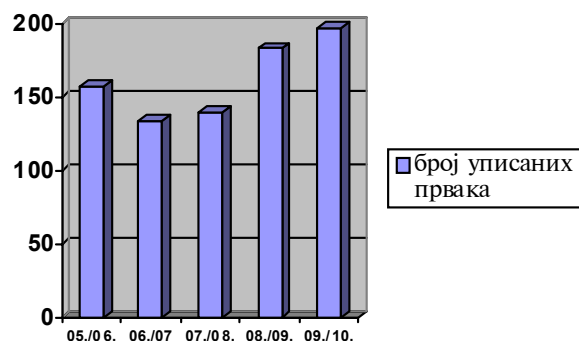
У периоду од 2005. до 2009. године варирао је број уписаних ученика у први разред основних школа на овом подручју. У том смислу разликујемо три карактеристичне просторне целине:

1. Основне школе на просторима перманентне реконструкције породичног становања у вишепородично

Табела бр. 25 – Преглед броја првака у ОШ „Светозар Марковић Тоза“

Школска година	2005/2006.	2006/2007.	2007/2008.	2008/2009.	2009/2010.
Број уписаних првака	157	134	139	183	197

График бр.6 – Преглед броја првака у ОШ „Светозар Марковић Тоза“

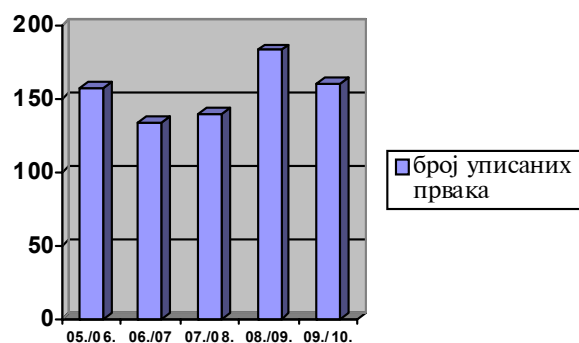

Анализом представљених података може се закључити да се у последње четири године број примљених ученика првог разреда у ову школу повећава, за шта је главни узрок перманентна реконструкција породичног становања у вишепородично на Новој Детелинари. Поред овог, илустративан податак о оптерећењу школе је и да се у ову школу упише око 50 нових ученика у више разреде, што је такође последица нове изградње вишепородичних стамбених објеката на овом подручју.

Табела бр. 26 – Преглед броја првака у ОШ „Петефи Шандор“

Школска година	2005/2006.	2006/2007.	2007/2008.	2008/2009.	2009/2010.
Број уписаних првака	120	132	179	166	164

График бр.7 Приказ броја првака у ОШ „Петефи Шандор“

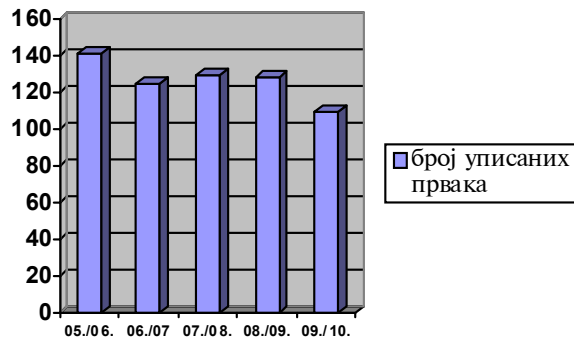

Анализом представљених података може се закључити да је на предметном подручју, које је у већини реализовано у смислу изградње вишепородичних стамбених објеката, делимично опао број ученика који су примљени у први разред, те се очекује да ће тај параметар и у будућности имати негативан тренд.

Табела бр. 27 – Преглед броја првака у ОШ „Соња Маринковић“

Школска година	2005/2006.	2006/2007.	2007/2008.	2008/2009.	2009/2010.
Број уписаних првака	141	125	129	128	109

График бр.8 - Приказ броја првака у ОШ „Соња Маринковић“

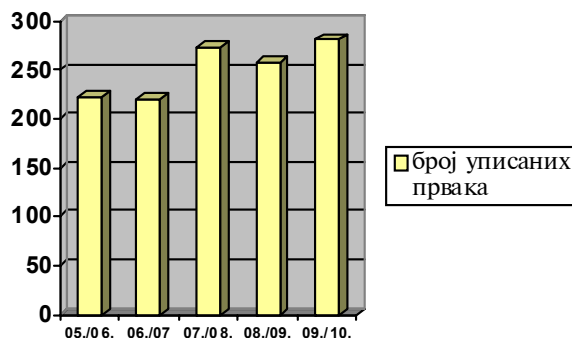
Анализом представљених података може се закључити да је на предметном подручју, које је у већини реализовано у смислу изградње вишепородичних стамбених објеката, делимично опао број ученика који су примљени у први разред, те се очекује да ће тај параметар и у будућности имати негативан тренд.

1. Основне школе на простору постојећег породичног становања

Табела бр. 28 – Преглед броја првака у ОШ „Душан Радовић“

Школска година	2005/2006.	2006/2007.	2007/2008.	2008/2009.	2009/2010.
Број уписаних првака	233	220	273	257	281

График бр.9 - Приказ броја првака у ОШ „Душан Радовић“

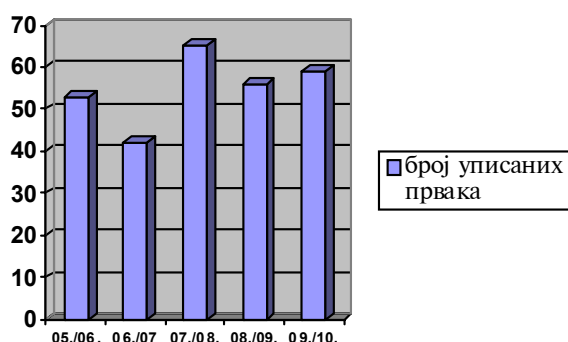

2. Основне школе у зонама градског центра

Табела бр. 29 – Преглед броја првака у ОШ „Бранко Радичевић“

Школска година	2005/2006.	2006/2007.	2007/2008.	2008/2009.	2009/2010.
Број уписаних првака	53	42	65	56	59

График бр.10 - Приказ броја првака у ОШ „Бранко Радичевић“

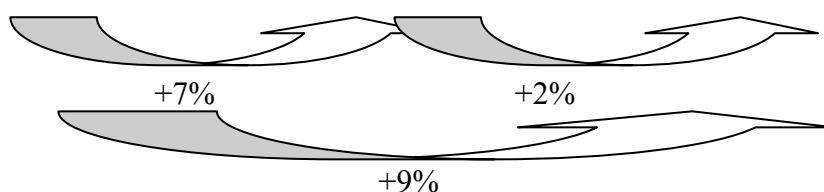
Анализом представљених података може се закључити да иначе мали број примљених првака у овој школи временом стагнира, што значи да ће, због знатне трансформације стамбеног у пословни простор, на овом подручју у будућности тај параметар највероватније имати негативан тренд.

Уметничке основне школе и основно образовање одраслих

У Новом Саду, поред основних школа, раде и три уметничке основне школе и то су: Балетска основна школа, Школа за посебно основно музичко образовање "Јосип Славенски" и Музичка школа "Исидор Бајић" – одељење основног образовања. Ове три школе заједно уписале су 1.400 ученика школске 2009/10. године, што је за 25 ученика више у односу на школску 2003/04. годину када је уписано 1.375 ученика, а за око 114 ученика више у односу на школску 1995/96. годину када је уписано 1.286 ученика. Уметничке школе су од великог значаја за функционално подручје Новог Сада као регионалног центра.

Табела бр.30 – Број ученика основних уметничких школа

Школска година	1995 / 1996.	2003 / 2004.	2009 / 2010.
Број ученика	1.286	1.375	1.400

Основно образовање одраслих је организовано у Школи за основно образовање и васпитање одраслих "Свети Сава" у Новом Саду. Ова школа је почела са радом 1.12.1997. године и основало је Министарство просвете и спорта Републике Србије. Раније се, на територији Града Новог Сада, образовањем одраслих бавио Центар за образовање одраслих који је радио у оквиру Новосадског отвореног универзитета. Број уписаних у Школу за основно образовање и васпитање одраслих „Свети Сава“ је у току текуће школске године 26 ученика мање у односу на исти параметар 2004. године.

Табела бр.31 - Преглед уметничких основних школа и Школе за основно образовање одраслих за школску 2009/10. годину

	Назив и адреса школе	Број		Корисна површина (m ²)
		ученика	одељења	
Уметничке школе				
1	Балетска школа, Јеврејска 7	152	12	1.030
2	Музичка основна школа "Исидор Бајић", Његошева 9	790	63	2.131
3	"Јосип Славенски", Радничка 19	458	43	1.122
Укупно:		1.400	118	4.283
Основно образовање одраслих				
1	Школа за основно образовање и васпитање одраслих "Свети Сава", Огњена Прице 7	257	16	344 906 138

У школској 2009/10. години у уметничке основне школе уписано је 1.400 ученика што је за само 25 ученика, односно 2% више у односу на исти параметар у 2004. години.

Просторни показатељи

Мрежу основних школа у насељима Нови Сад, Петроварадин и Сремска Каменица чине 22 школе са 25 објеката. Три школе се налазе на два локалитета: "Душан Радовић" на Клиси, "Јован Поповић" на Лиману I и II и "Јован Дучић" у Петроварадину.

У периоду од 1985. до 2004. године основане су само две основне школе и то обе ван предметног подручја. Прва је нова основна школа и то подручна у Ченеју (адаптиран је објекат старе школе), а друга је новоизграђена основна школа у

Ветернику. Оба објекта реализована су на јавном грађевинском земљишту. Основана је и Школа за основно образовање одраслих "Свети Сава" (уместо Центра за основно образовање одраслих при Новосадском отвореном универзитету), али за њу није грађен наменски објекат, већ користи објекте у улици Огњена Прице 9, који су власништво Града.

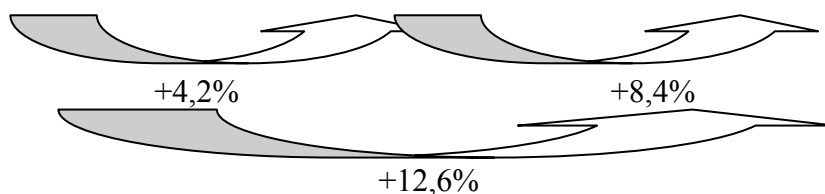
Иако је приметно смањење броја деце школског узраста, у неким деловима града који су густо насељени, школе су преоптерећене ђацима. Највише су оптерећене школе "Прва војвођанска бригада" на Новом насељу са 1.512 ученика и просечно 27 ученика по одељењу и "Душан Радовић" на Клиси са 1.886 ученика и 27 ученика по одељењу. Законом о основној школи је прописано да одељење може да има до 30 ученика, а изузетно до 34 ученика. Норматив је да основне школе раде у једној смени, док све школе на територији Града раде у две смене.

Према критеријуму покривености територије града објектима основних школа (нормативима утврђен максимални радијус 650 m), школе недостају у деловима Телера и Детелинаре, на Адицама, Клиси и у Сремској Каменици.

Изграђена површина објеката основних школа се повећала у односу на 2004. годину за 6.112 m², али су то углавном биле доградње и надоградње постојећих објеката.

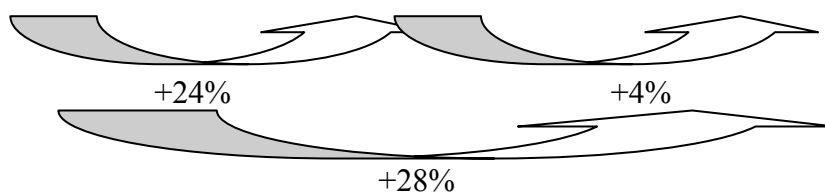
Табела бр.32 – Бруто развијена изграђена површина објеката основних школа

Школска година	1995 / 1996.	2003 / 2004.	2009 / 2010.
Бруто развијена површина објеката (m ²)	87.263	90.928	98.582

Табела бр.33 – Просечна површина објекта по ученику

Школска година	1995 / 1996.	2003 / 2004.	2009 / 2010.
Просечна површина објекта по ученику (m ² /ученику)	3,7	4,6	4,8

Просечна површина објекта по ученику износи 4,8 m²/ученику, што је знатно мање од прописаних 8-10 m²/уч, иако се због повећања простора предметни параметар

последњих година незнатно повећао и то на рачун смањења површине комплекса по ученику.

Просечна старост објеката је око 45 година. Грађени су од 1912 ("Вук Караџић" - Нови Сад) до 2008. године ("Марија Трандафил- Ветерник), док су објекти музичких школа у Његошевој и Радничкој улици из 1905. године.

Спратност постојећих и планираних објеката основних школа је П - П+2, у складу са важећом законском регулативом у предметној области.

Површине комплекса основних школа су се незнатно повећале у односу на 2004. годину, са 13,32 м²/ученику на 13,5 м²/ученику, што је и даље испод нормативне вредности која износи 15-30 м²/ученику.

Све школе на овом подручју имају физкултурне сале и отворене спортске терене. Атлетске стазе и терени за бацање кугле су, у свих седам школа које их поседују, запуштени.

2.4.4. Анализа приватног сектора

У Новом Саду постоји само једна приватна основна школа „Владислав Петковић Дис“ у улици Доситејевој бр.15, као огранак истоимене основне школе у Београду, што представља зачетак ове делатности у приватном сектору. Ову школу тренутно похађа 39 ученика. За сада отварање ове школе знатније не утиче на смањење броја ученика у државним основним школама овог подручја.

2.4.5. Закључна разматрања

Након свеобухватне анализе постојеће документације и стања на терену може се закључити следеће:

- Укупно је у току школске 2009/10. године у основне школе уписано 20.576 деце, док је према нормативима и подацима из Демографске студије потребно обезбедити капацитет за 20.763 деце.
- Према подацима из Демографске студије највећи број деце овог узраста очекује се 2024. године, када је према пројекцији растућег фертилитета потребно обезбедити капацитет за 25.690 ученика, односно додатних 5.114 места.
- На основу демографске студије може се закључити да удео школске деце расте у односу на претходни период, те се очекује да ће овај параметар постепено расти у наредном периоду све до 2024. године, после чега је прогнозиран његов пад у односу на садашњи период. У непосредној вези са горе наведеним параметром је и чињеница да ће се број становника, према пројекцијама до 2019. године, постепено повећавати, те је потребно планирати повећање капацитета у складу са планираним повећањем броја ученика према демографским пројекцијама.

- Планском документацијом предвиђено је повећање постојећих капацитета основних школа доградњом постојећих објеката или изградњом нових за 14.515 деце, односно за 145.207m² бруто развијене површине објеката. Процентуално, биће обезбеђено 70% више места за упис деце, односно бруто развијена површина ће се повећати за 147%.
- На основу представљених података може се закључити да се од школске 1995/96. године укупан број ученика постепено повећавао до 2009/10. године када је достигао број од 3.001 ученика, распоређених у 124 одељења. Просечан број ученика по одељењу је опадао до 2005/06. године, након чега је достигао вредност од 24,2 ученика по одељењу. Ова вредност приближно је једнака вредности овог параметра у 1995/96. години. Нормирани просек комплекса по ученику је за постојеће комплексе тешко остварив зато што су проширења могућа углавном на земљишту које је у приватном власништву, те је из тог разлога и поступак експропријације отежан.
- Незнатан пораст броја ученика у специјализованим уметничким основним школама на овом подручју задовољавају постојећи просторни капацитети ових објеката. Након изградње планиране школе за основно и средње образовање за децу са специјалним потребама на Новом Насељу, за чију је изградњу у току 2008. године издата и урбанистичка документација, биће знатно растеређени капацитети ове установе с обзиром да ка њој гравитирају деца са подручја целе Покрајине.
- Анализом података може се утврдити да је планском документацијом предвиђено проширење постојећих објеката основних школа за 2.854, што представља повећање од око 29% у односу на постојеће капацитете. Такође се може закључити да ће, након извођења предметних проширења, однос бруто развијене површине објекта по детету, као и однос површине комплекса по детету бити у оквиру нормираних вредности тих параметара.
- Анализом важеће планске документације може се закључити да, у односу на мрежу основних школа важећег Генералног плана града Новог Сада, у важећој планској документацији за изградњу нових објеката ове намене постоји седам нових локација за изградњу основних школа, што је у потпуности у складу са пројектованим повећањем броја становника, односно са повећањем броја становника које је резултирало неправном изградњом.
- Анализом представљених података може се закључити да се у последњих 6 година у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици просторно повећао капацитет објеката основних школа за 7.654 m², односно за 8,4% што није значајније утицало на растеређење постојећих капацитета.
- Анализом издате урбанистичке документације може се утврдити да је низак степен реализације нових објеката основношколских установа резултат немогућности изградње на земљишту које је било у приватном власништву.
- Анализом мреже постојећих и планираних капацитета основношколских установа, односно њихових гравитационих подручја може се закључити да

потребни капацитети недостају на следећим подручјима: Детелинари, Адицама, Новом Насељу, Клиси, Шумицама, Петроварадину и Сремској Каменици (западно од обилазнице око Сремске Каменице). Потребно је допунити постојећу мрежу основних школа новим локалитетима у Шумицама и Сремској Каменици (западно од обилазнице око Сремске Каменице) с обзиром да у Шумицама на планираних 5.082 становника није предвиђена основна школа, док у овом делу Сремске Каменице на планираних 11.835 становника такође није планирана установа ове намене. Према нормираним вредностима, на овом подручју дела Сремске Каменице потребно је планирати школу за 800 ученика са 24 одељења. На подручју Шумица требало би планирати основну школу капацитета 400 деце, односно 12 одељења.

- Анализом броја уписаних ученика у први разред у последњих пет година може се закључити да су најоптерећенији делови града они на којима је у току постепена реконструкција из породичног у вишепородично становање (нпр. Нова Детелинара). Истовремено, у централним деловима града, као и у деловима у којима је постепена реконструкција већим делом реализована може се приметити негативан тренд броја првака. На подручју Клисе, као и на подручјима Петроварадина и Сремске Каменице може се приметити повећан број ученика првих разреда због експанзије бесправне изградње.
- Анализом постојећих и планираних капацитета може се закључити да су сва подручја на којима је уочен дефицит просторних капацитета покривена или изградњом нових или доградњом постојећих објеката. Највећи проблем представљају власнички односи над земљиштем на коме је планирана изградња нових објеката, јер је, у случају парцела у приватном власништву, поступак експропријације скоро немогућ. Ово је најизраженије на простору Нове Детелинаре и Клисе где су објекти планирани на површинама на којима су већ изграђени бесправни објекти.
- У приватном сектору је у односу на протекли период, отворена само једна основна школа која није знатније утицала на растерећење постојећих капацитета.

2.5. СРЕДЊОШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ

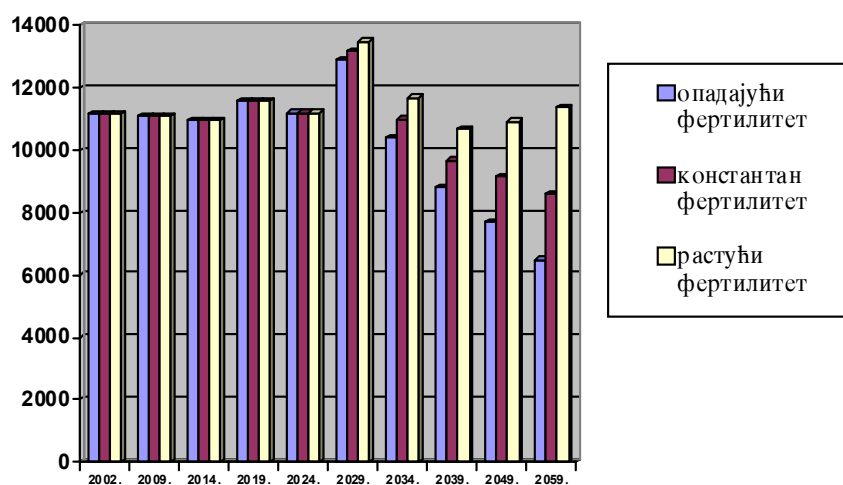
2.5.1 Демографски показатељи

Табела бр.34- Контингент становника од 15 до 18 година старости у Граду Новом Саду

Година пописа	Укупно становника	Становништво од 15 до 18 год.	Удео деце узраста 15-18 година у целокупном становништву
1981.	187.890	9.096	4,8 %
1991.	196.023	10.412	5,3 %
2002.	216.583	11.176	5,2 %
2009.-стање	281.791	11.102	4,0%

Анализом података може се утврдити да са падом наталитета стално опада и удео овог контингента у целокупном становништву током времена. Према стању из 2009. године види се да удео деце овог узраста и даље опада, те се очекује да ће овај параметар стагнирати или благо опадати у наредном периоду све до 2014. године, после чега је прогнозиран његов постепени пораст све до 2029. године, а затим постепени пад. Учешће овог контингента у укупном становништву ће се под претпоставком растућег фертилитета процентуално увећати за 21,5 % до 2029. године у односу на садашње стање, а затим ће се постепено смањивати. Ипак, због планираног повећања броја становника у наредног периоду, без обзира на негативан тренд удела деце овог узраста у укупном становништву, укупан број деце овог узраста ће се до 2029. године повећати за 2390 деце у односу на постојећи број.

График бр.11-Пројекција броја деце узраста од 15. до 18. година (према табели бр.35)

Табела бр. 35 - Пројекција броја деце узраста од 15 до 18 година (према варијанти опадајућег, константног и растућег фертилитета) за период до 2059. године за Нови Сад, Петроварадин и Ср. Каменицу

Претпостављени фертилитет	Попис 2002.	Стање 2009.	Пројекције							
			2014.	2019.	2024.	2029.	2034.	2039.	2049.	2059.
Опадајући	11.176	11.102	10.949	11.564	11.200	12.894	10.408	8.836	7.698	6.498
Константан						13.160	10.991	9.681	9.158	8.602
Растући						13.492	11.698	10.700	10.934	11.366

Табела бр. 36 - Контингент деце средњошколског узраста и број деце уписане у средње школе у школској 2009/10. години

Број деце средњошколског узраста		Број деце уписане у средње школе		
Попис 2002.	Стање 2009.	2003/04.	2009/10.	разлика
11.176	11.102	16.750	16.831	+81 (0,4%)

Број уписаних ученика 2009/10.године је у односу на 2003/04. годину повећан за само 81, односно за 0,4%, што је у складу са подацима Демографске студије о негативном тренду броја лица ове старосне групе.

2.5.2. Анализа важеће планске документације

У односу на мрежу средњих школа која је предвиђена Генералним планом града Новог Сада до 2021. године, стањем на терену и важећом планском документацијом, нису утврђена никаква одступања.

Анализом важеће планске документације, као и документације која је у поступку усвајања утврђене су планиране промене капацитета постојећих средњих школа, које су дефинисане у табели бр.37:

Табела бр. 37 – Преглед планираних проширења средњих школа

Преглед планираних проширења постојећих средњошколских установа на територији Града Новог Сада						
број	адреса	површина комплекса (ха)	брutto развијена површина објекта (m ²)	број деце	брutto развијена површина објекта (m ²)/број деце	површина комплекса (m ²)/број деце
4	Средња саобраћајна школа "Пинки"	0,66	740	74	89,2	10,0
9	Средња школа "Светозар Милетић"	0,12	0	0	0,0	0,0
6	Гимназија "Светозар Марковић"	0,02	0	0	0,0	0,0
10	Гимназија "Исидора Секулић"	0	1118	120	0,0	9,3
17	Гимназија "Лаза Костић"	0	6190	390	0,0	15,9
УКУПНО		0,8	8048	584	13,7	13,8

Анализом представљених података може се утврдити да је планском документацијом предвиђено проширење постојећих објеката средњих школа за 8.048m², што представља повећање од око 10% у односу на постојеће капацитете.

Анализом важеће планске документације, као и документације која је у поступку усвајања утврђене су планиране локације за изградњу нових средњих школа, које су дефинисане у табели бр.38:

Табела бр. 38 – Преглед планираних средњих школа

Преглед планираних средњошколских установа на територији Града Новог Сада						
број	адреса	површина комплекса (ха)	развијена површина објекта (m ²)	број деце/смени	површина комплекса (ха)/ број деце	развијена површина објекта (m ²)/ број деце
1	Мали Београд-Велики рит	2,44	7200	720	33,9	10,0
2	Детелинара	1,72	4800	600	28,7	8,0
3	Ново насеље	1,75	15750	600	29,2	26,3
4	Лиман	1,1	8000	800	13,8	10,0
5	Петроварадин	1,09	6524	650	16,8	10,0
6	Сремска Каменица	2,44	7200	720	33,9	10,0
7	Мишелук	0,9	9000	800	11,3	11,3
УКУПНО		11,44	58474	4890	23,9	12,0

Анализом представљених података може се утврдити да је планском документацијом предвиђена изградња нових објеката средњих школа за 4.890 ученика, што представља повећање од око 15% у односу на постојеће капацитете. Такође се може закључити да ће, након извођења ових радова, однос бруто развијене површине објекта по ученику бити у оквиру нормираних вредности тих параметара на нивоу града, док ће однос површине комплекса по ученику бити и даље нешто нижи од нормираних вредности.

На основу анализе издатих урбанистичких услова и услова за изградњу у периоду од 2004. до септемба 2009. године, дат је преглед изведених радова на изградњи, доградњи и реконструкцији постојећих објеката средњих школа на територији Новог Сада, Петроварадина и Сремске Каменице, као и на територији ван овог подручја, који су дефинисане у табели бр.39:

Табела бр. 39 – Преглед издате урбанистичке документације за средње школе

Радови на средњим школама у периоду 2004-2009. године					
Радови на територији Града Новог Сада					
број	локација	врста радова	површина објекта (нето m ²)	година издавања УУ-а	број УУ-а
1	Средња техничка школа "Јован Вукановић"	доградња	5651	49164	2004
3	Гимназија "Ј. Ј. Змај"	промена намене	276	62750	2005
4	Средња школа за дизајн "Богдан Шупут"	доградња	1258	63384	2005
5	Средња медицинска школа "7.април"	доградња	1782	63687	2005
6	Средња техничка школа "Јован Вукановић"	доградња	376	67099	2006
8	Средња техничка школа "Јован Вукановић"	доградња	915	77873	2007
9	Гимназија "Светозар Марковић"	доградња	76	75200	2007
10	Средња школа за дизајн "Богдан Шупут"	доградња		80566	2008
УКУПНО			1367		
Радови на доградњи физкултурних сала					
број	локација	број УУ-а	година издавања УУ-а		
1	Средња машинска школа	47972	2004		
2	Средња електротехничка школа "Михајло Пупин"	51169	2004		
3	Средња електротехничка школа "Михајло Пупин"	62288	2005		
Радови ван територије Града Новог Сада					
број	локација	врста радова	површина објекта (нето m ²)	година издавања УУ-а	број УУ-а
1	Пољопривредна школа у Футогу	доградња	464	61263	2005
Радови на реконструкцији објеката ван територије Града Новог Сада					
број	локација	број УУ-а	година издавања УУ-а		
1	Пољопривредна школа у Футогу	68490	2006		

Анализом представљених података може се закључити да се у последњих шест година у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици просторно повећао капацитет објеката средњих школа за само 8% и да је у околним насељима допуњен капацитет за додатних 1.367 m², што није знатније утицало на растеређење постојећих објеката.

2.5.3. Анализа постојећег стања Организација средњих школа

У Граду Новом Саду ради 16 средњих школа: четири гимназије, девет стручних средњих школа, три уметничке и једна школа за средње образовање ученика ометених

у развоју. Пољопривредна школа са домом ученика налази се у Футогу, а све остале су лоциране у Новом Саду. Треба поменути и Гимназију у Сремским Карловцима која уписује око 90 % ученика из Новог Сада.

Табела бр.40-Однос броја ученика, одељења, запослених и корисне површине школске 1995/96., 2003/04. и 2009./10. године

	Број ученика	Број одељења	Број запослених	Корисна површина	Просечан број ученика по одељењу
1995/96.	17.395	538	1.495	65.472 m ²	32,3
2003/04.	16.759	580	1.541	70.107 m ²	28,9
2009/10.	16.831	657	1.550	71.474 m ²	25,6

Након изградње последње Гимназије "Лаза Костић", за коју је уређен комплекс старе школе у улици Лазе Лазаревића 1 на Телепу, увећан је проценат обухвата у гимназијама свршених ученика основних школа на 20%, што је у потпуности у складу са нормативним вредностима.

Све средње школе раде у две смене, а настава се одвија и на језицима народности. У првом уписном року школске 2009/10. године у средњим школама било је обезбеђено места за 4.560 ученика, док је у другом уписном року остало места за 100 ученика.

Табела бр 41-Бројно стање одељења и ученика за школску 2009/10. годину, број запослених и корисне површине по средњим школама у граду Новом Саду

број	Назив и адреса школе	Број		Корисна површина (m ²)	Корисна површина (m ²) по ученику
		ученика	одељења		
1	Гимназија "Јован Јовановић Змај", Златне греде 4	937	33	4.333	4,6
2	Гимназија "Светозар Марковић", Његошева 22	1080	36	2.376	2,2
3	Гимназија "Исидора Секулић", Владике Платона 2	774	24	1.814	2,3
4	Гимназија "Лаза Костић", Лазе Лазаревића 1	742	24	1.777 928	3,6
5	Средња школа "Светозар Милетић", Народних хероја 7	2.277	69	4.300 2.180	2,8
6	Средња медицинска школа "7. април", Војводе Книћанина 1	1.474	47	6.520	4,4

7	Средња машинска школа, Бул. краља Петра I 38	1.066	43	9.857	9,3
8	Техничка школа "М.М. Ајнштајн, Гагаринова I	2.161	84	17.771	8,2
9	Електротехничка школа "Михајло Пупин", Футошка 17	1.786	73	10.970 1.376	6,9
10	Техничка школа "Павле Савић", Шајкашка 34	1.165	49	4.250	3,6
12	Саобраћајна школа "Пинки", Шумадијска 12а	1.355	53	7.088	5,2
13	Школа за дизајн "Богдан Шупут", Јанка Веселиновића 22	426	23	2.746	6,4
14	Балетска школа, Јеврејска 7	87	12	1.030	9,4
15	Музичка школа "Исидор Бајић", Његошева 9	223	8	2.131	9,5
16	Школа за средње образовање "Др Милан Петровић", Браће Рибникар 32	243	27	920	3,8
Укупно :		16.831	657	82.367	4,9

Просторни показатељи

Мрежу објеката средњих школа на територији Града Новог Сад чини 17 средњих школа са 31 објектом. Укупна бруто развијена површина објеката је 80.504 m², односно 4,8 m² по ученику, што је знатно испод нормативом прописаних 10 – 12 m² по ученику за средње школе. Имајући у виду да све школе раде у две смене, овај параметар се приближава нормативној вредности.

Спратност објеката је П+1 и П+2, а објекат Средње машинске школе је спратности П+3. Последњи је изграђен објекат Техничке школе "Јован Вукановић" (пре 42 године), а најстарији објекат је зграда Средње школе "Светозар Милетић" која је изграђена 1890. године. Просечна старост објеката је око 70 година. Последњих година се више улаже у текуће одржавање објеката (кречење, поправка кровова, инсталација и сл.).

Након доградње Техничке школе "Павле Савић" 2006. године, настава се одвија у оквиру просторног капацитета матичног објекта у Шајкашкој улици, који нема фискултурну салу нити спортске терене, већ наставу физичког васпитања одржава у просторијама ДФВСР „Партизан 2“.

Велики недостатак простора има и Гимназија "Светозар Марковић" са 2,2 m² површине објекта по ученику, затим Гимназија "Исидора Секулић" са 2,3 m² по ученику и Средња школа "Светозар Милетић" са 2,8 m² по ученику. Највећу површину имају Средња машинска и Техничка школа „М.М. Ајнштајн“, а у објекту Средње машинске школе ради и Виша пословна школа (Виша школа организације рада).

Балетска школа има велику корисну површину у односу на број ученика, али и потребе наставе то захтевају (потреба за више већих сала за вежбање). Музичкој школи "Исидор Бајић" недостаје изграђеног простора (5 m² по ученику).

Средње школе нису преоптерећене ђацима и број ученика по одељењу је у границама прописаним нормативом (30 – 36 уч/одељ., према Извештају о стању расположивог простора у објектима основних и средњих школа на ужем подручју Града Новог Сада, 2000. год). Највећи број ученика по одељењу има Средња школа "Светозар Милетић" (33 уч./одељ.), а најмање су оптерећене уметничке школе.

Три школе не поседују физкултурну салу: Школа за дизајн "Богдан Шупут", Гимназија "Лаза Костић" и Музичка школа "Исидор Бајић", па за наставу физичког васпитања користе најближе расположиве спортске сале. Техничка школа "Павле Савић" и Средња школа "Светозар Милетић" имају неусловне физкултурне сале.

Већина средњих школа је лоцирана у центру града, у густо изграђеној структури, где је мало простора за формирање школских комплекса одговарајуће површине. Укупна површина школских комплекса је 137.094 m², а просечна површина комплекса по ученику у једној смени је 16,36 m²/ученику, а нормативом је прописано 30 m²/ученику. Као најдрастичнији пример издваја се Средња школа "Светозар Милетић", која на 1138 ученика у једној смени има површину комплекса 2.500 m² или 2,2 m²/ученику.

Комплекс Средње школе "Пане Ђукић" у Сремској Каменици, налази се на површини од 10,74 ha, тако да по ученику (питомцу) има око 100 m² школског комплекса. Осим објекта школе (грађеног око 1830. године), два велика и једног малог интерната, велике спортске хале са трибинама, на комплексу се налази и полигон за мале спортове, саобраћајни полигон, фудбалско игралиште и уређени парк површине око 3 ha. Од 2006. до 2008. реконструисана су два интерната (П+2 и тзв. нови интернат), опремљене су учионице на првом спрату и некадашња сала за опште-физичко образовање преуређена је у савремено опремљен простор за практичну обуку (тактичка кућа)

2.5.4. Анализа приватног сектора

У Новом Саду у последње четири године отворене су четири приватне средње школе и то: Е-гимназија, Елитна приватна економска школа, гимназија Олимп и Рачунарска гимназија Смарт, што представља зачетак ове делатности у приватном сектору. За сада отварање ових школа знатније не утиче на смањење броја ученика у државним средњим школама овог подручја.

2.5.5. Закључна разматрања

Након свеобухватне анализе постојеће документације и стања на терену, може се закључити следеће:

- Укупно је у току школске 2009/10. године у средње школе уписано 16.831 дете, док је према нормативима и подацима из Демографске студије потребно обезбедити капацитет за 11.102 детета. У средње школе је уписан већи број деце од броја предвиђеног демографском студијом с обзиром да ка овом простору гравитирају и ученици из околних насеља.
- Према подацима из Демографске студије, највећи број деце овог узраста очекује се 2029. године када је према пројекцији растућег фертилитета потребно обезбедити капацитет за 13.492 ученика, што значи да није потребно обезбедити нова места. Ипак, с обзиром да предметни капацитети опслужују и околна насеља, биће потребно њихово повећање за око 3.400 ученика, тј. укупно 20.238 ученика.
- На основу Демографске студије може се закључити да удео средњошколске деце стагнира у односу на претходни период, те да се очекује да ће овај параметар највећу вредност достићи 2029. године, после чега је прогнозиран његов пад.
- Планском документацијом предвиђено је повећање капацитета средњих школа доградњом постојећих објеката или изградњом нових за 5.474 детета, односно за 66.522m² бруто развијене површине објеката. Процентуално, биће обезбеђено 32% више места за упис деце, односно бруто развијена површина ће се повећати за 80%.
- На основу представљених података може се закључити да се од школске 1995/96. године укупан број ученика постепено смањило до 2009/10. године када је достигао број од 16.831 ученика, распоређених у 657 одељења. Просечан број ученика по одељењу је опадао до 2009/10. године, након чега је достигао вредност од 25,6 ученика по одељењу. Ова вредност је опала за око 20% у односу вредност овог параметра у 1995/96. години.
- Просечна површина објекта по ученику износи 4,2 m², што је знатно мање од нормиране вредности која износи 10-12 m².
- Може се закључити да ће, након извођења планираних проширења, однос бруто развијене површине објекта по ученику, као и однос површине комплекса по ученику бити ближи вредности нормираних параметара, али да их и даље неће достићи.
- Анализом важеће планске документације може се закључити да, у односу на мрежу средњих школа важећег Генералног плана града Новог Сада, у важећој планској документацији за изградњу нових објеката ове намене нису утврђена никаква одступања.
- Анализом представљених података може се закључити да се у последњих шест година у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици просторно повећао капацитет објеката средњих школа за 1.367 m², односно за 1,7%, што није знатније утицало на растеређење постојећих капацитета.

- Анализом издате урбанистичке документације може се утврдити да је низак степен реализације нових објеката средњошколских установа резултат немогућности изградње на земљишту које је било у приватном власништву.
- Анализом постојећих и планираних капацитета може се закључити да тренутни капацитети задовољавају постојеће потребе, али да ће, након изградње планираних капацитета, бити достигнуте нормативне вредности.
- У приватном сектору су, у односу на протекли период, отворене четири средње школе, што није знатније утицало на растеређење постојећих капацитета.

2.6. ВИШЕ И ВИСОКЕ ШКОЛЕ, НАУЧНЕ УСТАНОВЕ КАПАЦИТЕТИ УЧЕНИЧКОГ И СТУДЕНТСКОГ СМЕШТАЈА

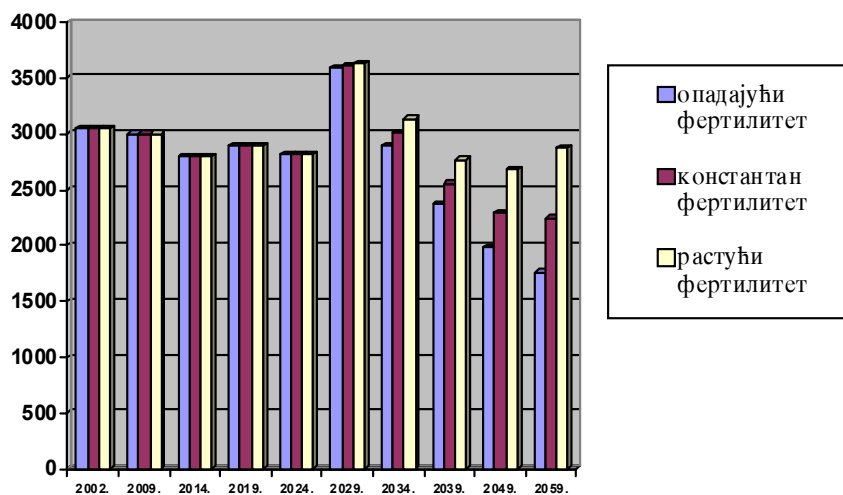
2.6.1. Демографски показатељи

Табела бр.42-Контингент становника на почетку студентског узраста (19 година) у Граду Новом Саду

Година пописа	Укупно становника	Становништво 19 год.	Удео деце узраста 19 година у целокупном становништву
1981.	187.890	2.262	1,2 %
1991.	196.023	2.563	1,3 %
2002.	216.583	3.049	1,4 %
2009.-стање	281.791	2.999	1,1%

Анализом података може се утврдити да је удео ове старосне групе у укупном броју становника до 2002. године стагнирано и да након тога до данас бележи благи пад.

График бр.12 Пројекција броја деце узраста 19. година (према табели бр.43)

Анализом представљених података може се утврдити да са падом наталитета стално опада и удео овог контингент у целокупном становништву током времена и да ће најнижу вредност достићи 2014. године, после чега је прогнозиран његов постепени пораст све до 2029. године, након чега се опет прогнозира постепени пад. Учешће овог контингента у укупном становништву ће се до 2029. године под претпоставком растућег фертилитета процентуално увећати за 21,1 % у односу на садашње стање, а затим ће се постепено смањивати. Ипак, због планираног повећања броја становника у наредног периоду, без обзирu не негативан тренд удела деце овог узраста у укупном

становништву, укупан број деце овог узраста ће се до 2029. године повећати за 634 студента у односу на постојећи број.

Табела бр. 43 Пројекција броја деце узраста од 19 година (према варијанти опадајућег, константног и растућег фертилитета) за период до 2059. године за Нови Сад, Петроварадин и Ср. Каменицу

Претпостављени фертилитет	Попис 2002.	Стање 2009.	Пројекције							
			2014.	2019.	2024.	2029.	2034.	2039.	2049.	2059.
Опадајући	3.049	2.999	2.791	2.889	2.819	3.593	2.894	2.376	1.982	1.763
Константан						3.613	3.004	2.555	2.299	2.249
Растући						3.633	3.133	2.768	2.680	2.874

2.6.2. Анализа важеће планске документације

Поређењем мреже виших и високих школа, која је предвиђена Генералним планом града Новог Сада до 2021. године, стања на терену и важеће планске документације, нису утврђена никаква одступања.

Анализом важеће планске документације, као и документације која је у поступку усвајања, утврђене су планиране промене капацитета постојећих високих и виших школа доградњом постојећих објеката и изградњом нових, које су дефинисане у табели бр.9:

Табела бр. 44 - Планирана проширења и изградња виших и високих школа

Преглед планираних проширења и изградње високих и виших школа на територији Града Новог Сада							
број	адреса	површина комплекса (ha)	развијена површина објекта (m ²)	број студената	површина комплекса (ha)/ број студената	развијена површина објекта (m ²)/ студената	врста радова
1	ФТН - Машински факултет	0,87	26100	2175	4,0	12,0	изградња
2	ФТН - ТМД	0,5	21113	1759	2,8	12,0	изградња
3	Пољопривредни факултет	0,08	2922	243	3,3	12,0	изградња
4	ФТН - Грађевински факултет	0,05	2600	217	2,3	12,0	изградња
5	ПМФ	0,1	1938	162	6,2	12,0	изградња
6	ПМФ	0,1	4850	404	2,5	12,0	изградња
7	Универзитетска библиотека	0	6000	500	0,0	12,0	изградња
8	Факултет физичке културе	0,16	2500	208	7,7	12,0	доградња
9	Виша техничка школа	0	1650	138	0	12,0	доградња
10	Педагошка академија	0	1180	98	0	12,0	доградња
11	ФТН	0	948	79	0,0	12,0	надоградња
УКУПНО		1,86	71801	5983	3,1	12,0	

Анализом представљених података може се утврдити да је планском документацијом предвиђено проширење постојећих објеката и изградња нових објеката виших и високих школа за 71.801 м², што представља повећање од око 65% у односу на постојеће капацитете.

На основу анализе издатих урбанистичких услова и услова за изградњу у периоду од 2004. до септемба 2009. године, дат је преглед изведених радова на изградњи, доградњи и реконструкцији постојећих објеката виших и високих школа на територији Новог Сада, Петроварадина и Сремске Каменице, као и на територији ван овог подручја, који су дефинисане у табели бр.45:

Табела бр. 45 – Преглед издате урбанистичке документације

Преглед издатих урбанистичких услова за изградњу и доградњу у периоду 2003-2009. године за проширење и изградњу објеката виших и високих школа на територији Града Новог Сада					
број	локација	врста радова	повершина објекта (нето м ²)	година издавања УУ-а	број УУ-а
1	Економски факултет	доградња	299	2006.	67072
2	ФТН	изградња	2410	2008.	77939
3	Медицински факултет	доградња	2325	2008.	80306
4	ПМФ	доградња	57	2008.	81389
5	Универзитетски ректорат	изградња	6672	2008.	81651
6	Истраживачки центар - привремено	изградња	63	2009.	82909
УКУПНО			11826		
Преглед издатих урбанистичких услова за реконструкцију објеката виших и високих школа на територији Града Новог Сада у периоду 2003-2009. године					
број	локација	врста радова	година издавања УУ-а	број УУ-а	
1	ПМФ	реконструкција	2003.	46271	
2	ФТН	топла веза	2003.	47475	
3	Факултет физичке културе	реконструкција	2004.	55468	
4	Правни факултет	лифт	2008.	80405	
5	ПМФ	реконструкција	2008.	81030	
6	Правни факултет	затварање пасажа	2008.	81847	
УКУПНО					

Анализом представљених података може се закључити да се у последњих шест година у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици просторно повећао капацитет објеката виших и високих школа за 10,7%, што је делимично утицало на растеређење постојећих објеката.

Поређењем мреже објеката ученичког и студентског стандарда, која је предвиђена Генералним планом града Новог Сада до 2021. године, стања на терену и важеће планске документације, утврђена су одређена одступања која су најчешће проузрокована заузимањем планираних локација неправном стамбеном изградњом,

односно планирањем локација на подручјима која су променила намену у породично становање.

Преглед локација планираних објеката ученичког и студентског стандарда које су утврђене мрежом Генералног плана града Новог Сада до 2021. године, а нису предвиђене важећом планском документацијом и плановима који су у поступку усвајања:

- студентски ресторан на Тргу младенаца,
- студентски ресторан на Грбавици,
- студентски ресторан на потесу Штранд-Морнарица,
- студентски дом јужно од Футошке улице и
- два ученичка дома на Мишелуку (I и II).

Преглед локација објеката ученичког и студентског стандарда које су предвиђене важећом планском документацијом и плановима који су у поступку усвајања, а нису биле предвиђене важећим Генералним планом града Новог Сада до 2021.године:

- студентски дом на Телепу.

Анализом важеће планске документације, као и документације која је у поступку усвајања утврђене су планиране промене капацитета постојећих ученичких и студентских домова доградњом постојећих објеката и изградњом нових, које су дефинисане у табели бр.46:

Табела бр. 46 – Преглед планираних проширења објеката ученичког и студентског стандарда

Преглед планираних проширења и изградње објеката ученичког и студентског стандарда на територији Града Новог Сада							
број	адреса	површина комплекса (ха)	развијена површина објекта (m ²)	број студената	површина комплекса (ха)/ број студената	развијена површина објекта (m ²)/ студената	врста радова
1	Дом за смештај студената докторских и мастер студија	0,12	4700	235	5,1	20,0	изградња
2	Средњошколски дом "Бранково коло"	0,26	1170	59	44,1	19,8	доградња
УКУПНО		0,38	5870	294	24,6	20,0	

Анализом представљених података може се утврдити да је планском документацијом предвиђено проширење постојећих објеката и изградња нових објеката ученичког и студентског стандарда за 5.870 m², што представља повећање од око 15% у односу на постојеће капацитете.

На основу анализе издатих урбанистичких услова и услова за изградњу у периоду од 2004. до септемба 2009. године, дат је преглед изведених радова на изградњи, доградњи и реконструкцији постојећих објеката ученичког и студентског стандарда на територији Новог Сада, Петроварадина и Сремске Каменице, као и на територији ван овог подручја, а који су дефинисане у табели бр.47:

Табела бр. 47 - Преглед издате урбанистичке документације за објекте ученичког и студентског стандарда

Преглед издатих урбанистичких услова у периоду 2003-2009. године за проширење и изградњу објеката ученичког и студентског стандарда на територији Града Новог Сада						
број	локација	врста радова	капацитет	површина објекта (нето m ²)	година издавања УУ-а	број УУ-а
1	Студентски дом "Сајмиште"	доградња	71	1418	2003.	45466
2	Средњошколски дом "Бранково коло"	доградња	27	534	2005.	64801
3	Студентски дом - Лиман	изградња	346	6883	2007.	77241
4	Интернат - "Др Милан Петровић" Ново Насеље	изградња	34	665	2008.	82443
УКУПНО			478	9500		

Анализом представљених података може се закључити да се у последњих шест година у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици просторно повећао капацитет објеката ученичког и студентског стандарда за 24,3%, што је знатно утицало на растеређење постојећих објеката.

2.6.3. Анализа постојећег стања

Организација виших и високих школа, научних установа и капацитета ученичког и студентског смештаја

Универзитет у Новом Саду припада мрежи универзитета чији је оснивач Република Србија.

Табела бр.48 - Број студената, запослених и студијских програма Универзитета у 2008. години

Број студената – I ниво студија	44.012
Број студената – II и III ниво студија	2.060
Број запослених	4.097
Број наставника и сарадника	2.983
Број ненаставног особља	1.114
Број студијских програма на свим нивоима студија	300
Први ниво студија: основне струковне студије, основне академске студије и интегрисане основне и дипломске академске студије	134
Други ниво студија: дипломске академске студије – мастер, специјалистичке струковне студије и специјалистичке академске студије	115

Трећи ниво студија: докторске студије	51
Број промовисаних доктора наука:	
⌊ укупно од оснивања Универзитета до краја 2008. године	2.821
⌊ у 2008. години	128

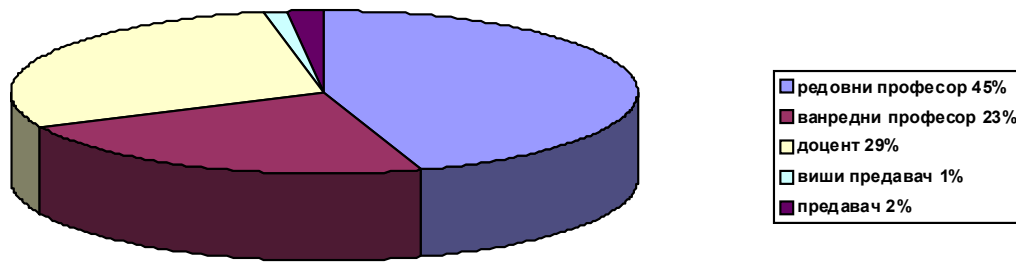
Новосадски Универзитет чини 14 факултета, од чега је десет са седиштем у Новом Саду, два у Суботици (Економски и Грађевински), један у Зрењанину (Технички факултет "Михајло Пупин") и један у Сомбору (Учитељски факултет). Настава Економског факултета се одвија симултано и у одељењу у Новом Саду.

Табела 49. - Број студентата, наставника и сарадника на Универзитету

Факултет	Година оснивања	Број студената				Број наставника и сарадника
		Први ниво	Други ниво	Трећи ниво	УКУПНО	
Пољопривредни факултет	1954.	3417	92	15	3524	242
Филозофски факултет	1954.	4332	196	27	4555	376
Технолошки факултет	1959.	997	4	11	1012	130
Правни факултет	1959.	5358	97	4	5459	71
Медицински факултет	1960.	3237	-	249	3486	561
Економски факултет	1960.	5582	357	27	5966	103
Факултет техничких наука	1960.	9259	1641	121	9544	621
Природно–математички факултет	1969.	5403	153	109	5665	313
Факултет спорта и физичког васпитања	1974.	1385	9	-	1394	45
Академија уметности	1974.	779	42	-	821	251
Грађевински факултет	1974.	584	9	8	601	51
Технички факултет „Михајло Пупин“	1974.	2644	188	-	2832	78
Педагошки факултет	1993.	809	128	-	937	107
Учитељски факултет на мађарском наставном језику	2006.	226	50	-	276	34
Укупно	-	44.012	1.489	571	46.072	2.983

На Универзитету је запослено 1.688 наставника и то 777 редовних професора, 382 ванредна професора, 488 доцената, 9 виших предавача и 32 предавача. Однос наставника у укупном броју приказан је на графичком приказу бр.13.

Графички прилог бр.13 – Однос наставника у укупном броју

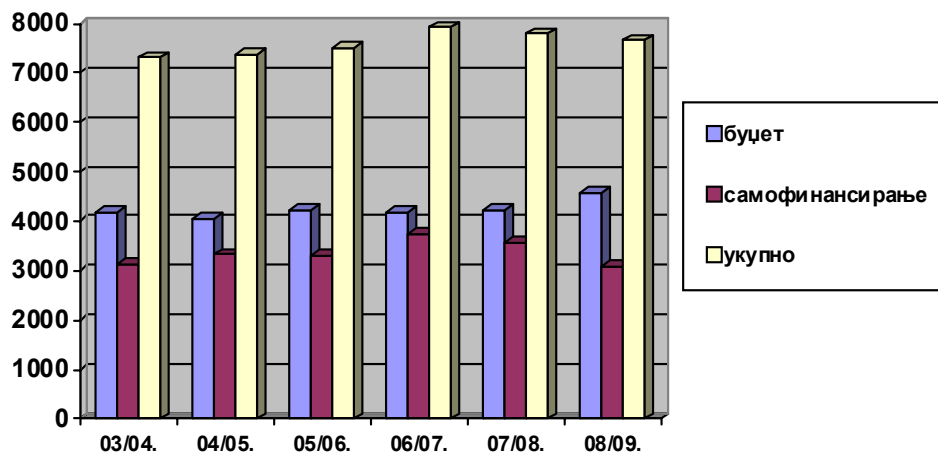
У школској 2008/2009. години је на факултете Универзитета у Новом Саду укупно било уписано 7.664 студената.

Табела бр.50 - Преглед броја уписаних студената на прву годину студија у последњих пет година*

Укупно уписано	2003/04.	2004/05.	2005/06.	2006/07.	2007/08.	2008/09.
Буџет	4.175	4.054	4.215	4.185	4.222	4.573
Самофинансирање	3.142	3.328	3.293	3.734	3.564	3.091
Укупно	7.317	7.382	7.508	7.919	7.786	7.664
Процентуални годишњи пораст	-	0.01%	0.02%	0.05%	-0.01%	-0.01%

Анализом представљених података може се закључити незнатан раст броја уписаних студената на прву годину студија до школске 2005/06. године, након чега је евидентиран постепен пад од 0.01% до данас.

График бр.14 - Преглед броја уписаних студената у последњих пет година*

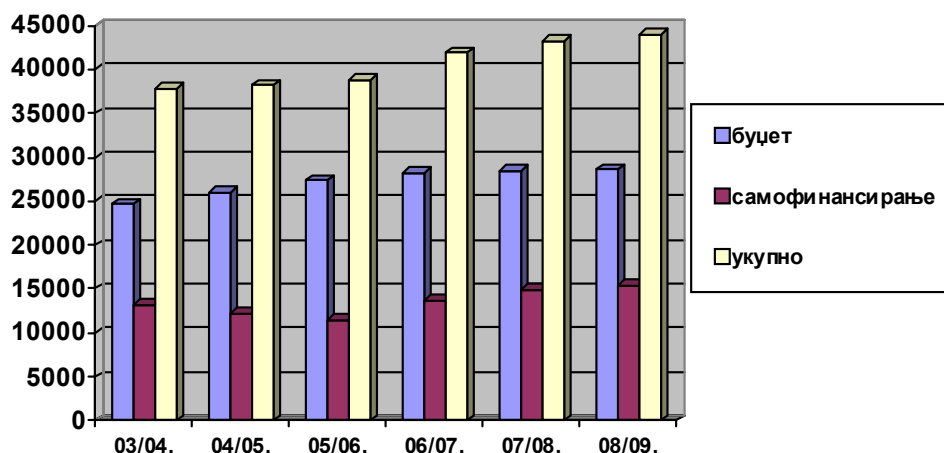

Табела бр.51 - Преглед укупног броја студената у последњих пет година*

Укупно уписано	2003/04.	2004/05.	2005/06.	2006/07.	2007/08.	2008/09.
Буџет	24.602	25.959	27.400	28.197	28.400	28.537
Самофинансирање	13.220	12.210	11.429	13.689	14.859	15.475
Укупно	37.822	38.169	38.829	41.886	43.259	44.012
Процентуални годишњи пораст	-	0.92%	1.73%	7.87%	3.28%	1.74%

Анализом представљених података може се закључити раст укупног броја студената до школске 2006/07. године, након чега је евидентирано постепено смањење овог тренда. У односу на 2003/04. годину, укупан број студената повећан је за 6.190 студената, односно за 16,4%.

График бр.15 - Преглед укупног броја студената у последњих пет година*

* Према Извештају о раду Универзитета у Новом Саду у 2008. години који је издао Универзитет у Новом Саду

У Граду Новом Саду постоје три више школе и то су: Виша техничка школа, Виша пословна школа и Виша школа за образовање васпитача (Педагошка академија). Укупан број студената на више школе школске 2008/09. године је: 1.155 – Виша техничка школа, 3.090 – Виша пословна школа и 769 – Виша школа за образовање васпитача, што укупно износи 5.014 студената.

Просторни показатељи

Факултети

Новосадски Универзитет се налази у универзитетском кампусу који је лоциран на левој обали Дунава, на Лиману I и заузима површину 29,8 ha. По садржини, универзитетски кампус прати потребе укупног функционисања Универзитета. Од 14 факултета у саставу Универзитета, девет факултета има седиште у Новом Саду, од којих седам има радни простор у објектима у универзитетском кампусу и то: Филозофски, Пољопривредни, Технолошки, Правни, Факултет техничких наука и Природно-математички факултет и Факултет физичке културе. Поред факултета, у универзитетском кампусу налазе се: Студентски центар, два студентска дома, централни студентски ресторан, хотел са апартманима за привремени смештај младих наставника и асистената, Завод за заштиту здравља студената, Здравствено- потпорно удружење студената и сличне студентске организације и задруге.

Постојећи капацитети

Објекти у кампусу грађени су у периоду од 1958 (зграда Пољопривредног факултета) до 1987. године (ПМФ). Спратност објеката се креће од П до П+9 (кула у којој је смештен ректорат), а преовлађујућа спратност је П+3 и П+4. Укупна изграђена површина објеката намењених научно - наставној функцији износи 122.382 m², односно 4,78 m² по студенту.

За изградњу зграде ректората издати су урбанистички услови 2008. године, те се након њене изградње очекује измештање управе Универзитета из зграде Факултета техничких наука.

Године 1990. завршена је зграда за привремени смештај младих научних радника и уметника (Апарт хотел), спратности П+11, развијене површине 4.388 m².

Установа Студентски центар са рестораном за исхрану студената усељена је у новоизграђени објекат 1991. године и укупне је површине 3.610 m².

Завод за здравствену заштиту студената почео је са радом у новом објекту 1997. године и корисне је површине 1.758 m².

У универзитетском кампусу налази се и Ђачко игралиште, спортско-рекреативни центар, који је реконструисан и адаптиран за рекреативну наставу и спортске активности студената.

Површина универзитетског комплекса по студенту данас износи 9,2 m².

Академија уметности се налази на Петроварадинској тврђави и у објекту у улици Ђуре Јакшића 7 у центру Новог Сада. Медицински факултет је лоциран у оквиру комплекса Клиничког центра Нови Сад и комплекса Института у Сремској Каменици.

Планирана проширења капацитета

Предлогом новог плана за предметно подручје предлажу се локације намењене проширењу постојећих капацитета Универзитета.

На углу Фрушкогорске улице и улице Др Илије Ђуричића предвиђена је изградња објекта Факултета техничких наука. Могућа је фазна реализација објекта спратности од Су+П+3+Пк до Су+П+5+Пк, уз степен заузетости до 70%.

Изградња нових објеката предвиђа се и на парцели број 3657 где се сада налазе лабораторије Машинског факултета. Максимална спратност планираних објеката је Су+П+5 и степен заузетости до 50%.

Предвиђа се изградња објекта на углу улице Др Зорана Ђинђића и Булеvara цара Лазара за потребе Пољопривредног факултета, спратности Су+П+2. Даје се могућност надоградње постојећег објекта Факултета техничких наука на парцели број 3663 до спратности Су+П+12 (постојећи објекат је спратности Су+П+9). Предвиђа се изградња објекта спратности П+2 којим би се остварила веза између објекта Ректората (парцела број 3663) и библиотеке Факултета техничких наука (парцела број 3664).

Такође, предвиђа се и друга фаза изградње објекта Природно - математичког факултета, на парцели број 3660/4, спратности П+1. Изградња објекта предвиђа се у складу са постојећом пројектном документацијом.

На парцели број 3660/6, између Природно-математичког факултета и Факултета спорта и физичког васпитања, предвиђа се изградња објекта спратности Су+П+3.

Предвиђа се проширење капацитета и доградња Факултета спорта и физичког васпитања. Између улице Др Симе Милошевића и постојећег објекта предвиђена је изградња сале намењене различитим спортским садржајима у складу са потребама корисника.

На углу улица Др Илије Ђуричића и Др Симе Милошевића предвиђа се изградња објекта за потребе Департамента за грађевинарство, спратности Су+П+2+Пк.

На парцелама бр. 3653/1, 3653/9 и 3653/10, а према Булевару цара Лазара, предвиђа се изградња дома за смештај студената докторских и мастер студија, спратности П+3 и пословног објекта спратности Су+П+2.

Предвиђа се реконструкција постојећих и изградња нових спортских терена, као и уређење простора трибина фудбалског терена у оквиру „Ђачког игралишта“.

Дозвољава се надоградња објекта Завода за здравствену заштиту студената до спратности П+4+Пк.

Више школе

Виша техничка школа се налази у улици Школској 1, поред Електротехничке школе, на комплексу површине 0,3 ha. Објекти спадају у категорију заштићених због културно-историјских вредности и заузимају корисну површину од 3.200 m². У току школске 2008/09. године ову школу је похађало 1155 студената, што је за 207 студената мање од вредности овог параметра за 1998. годину, с обзиром да су у том периоду у ову установу била уписана у прву годину чак 1362 студента. Површина објекта по студенту

износи 2,8 m², а површина комплекса по студенту је 2,6 m², што је знатно испод нормативних вредности за овај параметар.

Виша пословна школа се налази у улици Владимира Перића Валтера 4 у Новом Саду, у оквиру универзитетског комплекса, а део наставе се одвија и на III спрату објекта Средње машинске школе. Виша пословна школа уписала је у школској 2008/09. години 3.090 студената. Укупан корисни простор који заузима ова школа је око 4.400 m².

Виша школа за образовање васпитача – Педагошка академија користи објекат Јеврејске општине. Корисна површина објекта је око 1.600 m², на парцели површине око 2.700 m². Године 2008. уписано је 769 студената, а стално запослених је 31. Корисна површина по студенту је 2,1 m², што је знатно испод нормиране вредности. Према предлогу новог плана, на овом објекту предвиђена је доградња и проширење за око 1.180 m².

У оквиру планираног проширења комплекса Епархије Сајлово планирана је изградња образовног верског објекта за потребе Епархије.

Ученички стандард

Ученички стандард, поред осталог, подразумева смештај и исхрану у установи за смештај и исхрану ученика – ученичким домовима.

У Новом Саду тренутно раде два ученичка дома: Дом ученика "Бранково коло" у Новом Саду у Висарионовој улици број 3 и Женски дом у Новом Саду у Николајевској улици број 1.

Дом у Футогу покрива потребе смештаја ученика Пољопривредне школе.

Дом "Бранково коло" је капацитета 430 лежаја и има корисну површину од око 4.227 m² (9,84 m² по лежају). Дом има своју кухињу са трпезаријом за исхрану ученика. Комплекс заузима површину 2.690 m², што је око 6,25 m² по лежају (препоручено 25 m² по лежају). Као проблем се издваја непостојање колског прилаза дворишту ради снабдевања са јавне површине. Дом је у скорије време реновиран и дограђен, собе су комфорне са максимално четири лежаја, а објекат ради као хостел у летњим месецима.

Дом у Николајевској улици обезбеђује смештај само ученицама, са капацитетом објекта 200 лежаја. Корисна површина је око 4.600 m², односно 18 m² по лежају. Површина комплекса је око 4.000 m², што је 20 m² по лежају. Објекат се налази у старом градском језгру, изграђен је 1910. године и има велику архитектонску и историјску вредност. У склопу дома је и кухиња са трпезаријом за исхрану ученика. У дворишту се налази отворени амфитеатар за одржавање манифестација и уређени врт. И овај ученички дом лети ради као хостел и угошћава стране студенте и делегације. Променом намене постојећег таванског простора овог објекта побољшао би се квалитет и проширили постојећи капацитети.

Капацитети за смештај 34 ученика специјалних потреба основне и средње школе биће обезбеђени након изградње интерната у оквиру планираног комплекса школе „Милан Петровић“, за чију изградњу су издати урбанистички услови 2008. године.

Капацитети ученичких домова су недовољни. Дом "Бранково коло" је за школску 2009/10. годину одбио око 242 ученика, а Женски дом 58 ученица које су конкурисале за смештај у дому, што представља повећање за око 13% у односу на листу чекања за претходну годину.

Студентски стандард

Студентски стандард, поред осталог, подразумева:

- исхрану у установи за исхрану студената,
- смештај у установи за смештај студената.

На нивоу Универзитета у Новом Саду студентима су обезбеђени смештај, исхрана и здравствена заштита. На тим пословима ради око 250 радника установе Студентски центар „Нови Сад“. Студентски центар у Новом Саду има у свом саставу осам студентских домова, седам у Новом Саду и један у Зрењанину.

Табела бр. 52 - Капацитети студентских домова у Новом Саду

Студентски дом	Број лежаја	Број соба
"Слободан Бајић", Др Илије Ђуричића 3	806	390
"Вељко Влаховић", Др Илије Ђуричића 3	340	170
"Фејеш Клара", Алексе Шантића 4	148	71
"Сајмиште", Слободана Бајића 17	262	131
"Професор Живојин Ђулум" Бул. деспота Стефана 5а	372	186
Нови "Б" дом, Бул. деспота Стефана 7	718	359
"23. октобар", Данила Киша 27 и 29	194	98
Укупно :	2.840	1.405

Нови "Б" дом и домови „Живојин Ђулум“ и „Сајмиште“ су домови I категорије, дом „Вељко Влаховић и „23. октобар“ су II категорије, док су сви остали домови III категорије смештаја.

Укупан број лежаја је око 2.840. Ако се претпостави да око 60 % студената новосадског Универзитета није са територије Града Новог Сада, за 30% тог броја требало би обезбедити смештај и исхрану (према Генералном плану града Новог Сада). Према доступним подацима, тај број је сада око 7.922 студената, што значи да је домским смештајем обезбеђено око 36% од потребног капацитета.

Укупна развијена површина студентских домова износи 38.783 m², а површина комплекса 6,2 ha. Површина објекта по студенту је 13,6 m², док се нормативима предлаже 20 m² по студенту. Овај однос се у последњем периоду повећао с обзиром на изградњу нових капацитета и незнатно проширење постојећих комплекса. Површина комплекса по студенту износи 21,8 m², што је доста мање од препоручених 30 m² по студенту.

Евидентирано је и постојање дома за наставно-научни подмладак „Апарт хотел“ са 80 апартмана у оквиру комплекса Универзитета, дома особља Универзитета у улици

Данила Киша са 80 соба и дома за смештај страних гостију Универзитета „Апарт вила“ са 6 апартмана на Булевару деспота Стефана.

У оквиру Студентског центра „Нови Сад“ раде три ресторана и шест кантина у којима се храни 6.500 студената. Ресторани за исхрану студената би, према нормативу, требало да обезбеђују исхрану за око 8.000 студената.

Табела бр. 53 - Капацитети студентских ресторана

Локација	Капацитети
Ресторан бр.1-Бул. Михајла Пупина бр. 20	120 столица
Ресторан бр. 2 - Др. Симе Милошевића бр.4	600 столица
Ресторан бр.3 - ул. Валтера Перића бр.5	350 столица

2.6.4. Анализа приватног сектора

У оквиру приватног сектора регистроване су четири високе школе:

- Привредна академија, Нови Сад, Цвећарска 1,
- Факултет за менаџмент, Нови Сад, Васе Стајића 6,
- Универзитет EDUCONS у чијем се саставу налазе: Факултет за услужни бизнис (ФАБУС), Факултет пословне економије, Факултет заштите животне средине и Академија класичног сликарства Нови Сад,
- Универзитет "Браћа Карић", Факултет за предузетни менаџмент, Нови Сад, Модене 5,
- Факултет за спорт и туризам, Нови Сад.

Највећи број предузећа регистрован је за делатност образовања одраслих и остало образовање ван система редовног школског и универзитетског образовања, у дневним или вечерњим разредима и школама, или у посебним установама за одрасле. Највише су заступљене школе страних језика, центри за компјутерску едукацију, школе музике, плеса и слично. За обављање ове делатности регистроване су 143 радње, углавном у ужем градском подручју, што је за око 48% више у односу на вредност овог параметра у 2004. години.

2.6.5. Закључна разматрања

Након свеобухватне анализе постојеће документације и стања на терену може се закључити следеће:

- Укупно је у току школске 2009/10. године на факултете уписано 7.664 студената, док је према нормативима и подацима из Демографске студије за студенте са предметног подручја потребно обезбедити 2.999 места. На

факултете је уписан већи број деце од броја предвиђеног Демографском студијом с обзиром да ка овом простору гравитирају и ученици из околних насеља, као и из осталих крајева Републике Србије.

- Према подацима Демографске студије, највећи број деце овог узраста очекује се 2029. године када је према пројекцији растућег фертилитета потребно обезбедити капацитет за 3.633 студента, што значи да није потребно обезбеђење нових места. Ипак, с обзиром да предметни капацитети опслужују знатно шири простор, биће потребно његово повећање за око 1.609 студената, тј. укупно 9.273 лица.
- На основу Демографске студије може се закључити да удео лица овог узраста опада у односу на претходни период, али да се очекује да ће овај параметар највећу вредност достићи 2029. године, после чега је прогнозиран његов знатнији пад.
- Планском документацијом предвиђено је повећање постојећих капацитета Универзитета доградњом постојећих објеката или изградњом нових за 5.983 студента, односно за 71.801m² бруто развијене површине објеката.
- На основу представљених података може се закључити да је од школске 2003/04. године број уписаних ученика на прву годину студија био прилично уједначен.
- На основу представљених података може се закључити да је од школске 2003/04. године укупан број уписаних студената постепено раста, да би у току школске 2008/09. године достигао цифру од 44.012 студената.
- Просечна површина комплекса по студенту износи 9,2 m², што је мање од нормиране вредности која износи 12 m² (податак из анализе рађене за израду Детаљног урбанистичког плана блока Универзитетског центра на Лиману у Новом Саду, 1990. године).
- Анализом планске документације, као и уважавањем потреба универзитетског центра може се закључити да су планирана проширења објеката, који су у саставу Универзитета, довољна за наредни период с обзиром на изложене резултате демографске пројекције.
- Анализом представљених података може се закључити да се у последњих шест година у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици просторно повећао капацитет објеката виших и високих школа за 11.826 m², односно за 16,5%, што је делимично утицало на растеређење постојећих капацитета.
- У приватном сектору су, у односу на протекли период, отворене две установе овог типа, што није знатније утицало на растеређење постојећих капацитета с обзиром да се бележи већи број уписаних студената.
- Комплекси виших школа задовољавају тренутне потребе у смислу просторних капацитета, с обзиром да је последњих година смањен број уписаних студената, као и да је такав тренд прогнозиран и за наредни период. Планирано проширење Више школе за образовање васпитача задовољиће потребе ове установе у наредном периоду.

- Два постојећа објекта за смештај ученика по капацитетима нису довољна за задовољење постојећих потреба с обзиром да се листа чекања сваке године повећава. Потребно је обезбеђивање нових капацитета за око 310 ученика како би постојеће потребе биле задовољене. Планираним проширењем постојећих капацитета није могуће у потпуности задовољити постојеће просторне потребе, те је потребно планирати бар једну нову локацију за изградњу новог објекта ове намене с обзиром да две локације, које су предвиђене мрежом важећег Генералног плана на Мишелуку, нису уграђене у важеће планове детаљне разраде.
- Капацитети студентских домова не задовољавају постојеће потребе без обзира на њихово знатније повећање у претходном периоду. Након изградње планираног студентског дома на Телепу, само ће делимично бити задовољени потребни капацитети, те је потребно предвидети бар још једну локацију за изградњу објекта ове намене. У току 2008. године на листи чекања налазило се 986 студената. Веома је важна чињеница да велики број студената ни не конкурише због великог притиска на постојеће капацитете, тако да је реална процена да нам укупно недостаје најмање 1.500 лежаја.
- Према нормативним вредностима на предметној територији требало би обезбедити могућност за исхрану 8.000 студената. С обзиром да постојећи капацитети услужују 6.500, потребно је обезбедити исхрану за још 1.500 студената. У ту сврху потребно је планирати бар још један објекат ове намене на новој локацији с обзиром да три објекта која су планирана мрежом важећег Генералног плана, нису уграђена у важећу планску документацију детаљне разраде.

2.7. ОЦЕНА СТАЊА И СМЕРНИЦЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

Опште стање у образовању је скоро непромењено у односу на претходни период, с обзиром да се нови објекти, осим дечијих вртића, нису градили, а површине постојећих објеката и комплекса су мање од нормативима прописаних. Нормирани параметри који су већ били испод просека су у протеклом периоду и даље умањивани, с обзиром да је недостатак потребног простора у највећем броју случајева компензован доградњом постојећих објеката.

Демографском студијом је утврђено да ће број становника до 2024. постепено расти, након чега се прогнозира његов пад. Имајући у виду и пад наталитета, смањиваће се и број корисника образовних институција, што ће битно утицати на задовољење будућих потреба у овој области.

Предшколске установе

Табела бр.54 - Сумирање капацитета предшколских установа

Број	Параметар	Број деце	Развијена бруто површина објекта (m ²)
1	Постојеће стање	10.955	46.805
2	Планирано повећање капацитета	11.018	82.221
1+2	Сума постојећих и планираних капацитета	21.973	129.026
3	Потребан капацитет до 2014. године према пројекцији растућег фертилитета	13.980	111.840
3-1	Разлика између потребних капацитета 2014. и постојећих капацитета	3.025	65.035

Анализом планске документације може се утврдити да су планирани капацитети (11.018 деце) довољни за наредни период до 2014. године када се према подацима демографске студије очекује највећи број деце овог узраста (3.025 више у односу на постојеће стање). Проблем представља немогућност реализације појединих објеката и то најчешће на просторима где су они најпотребнији. До сада су проблеми недостатка потребних капацитета углавном решавани проширењем постојећих објеката, на рачун слободног простора, односно умањења површине комплекса по детету. С обзиром да су ови ресурси за проширење простора већ знатно ограничени, решење проблема треба тражити у планирању установа ове намене на земљишту које се налази у власништву града како би реализација била што извеснија. Највећи притисак може се регистровати на територији Детелинаре, Клисе, Лимана и Новог Насеља где је неопходно у наредном

периоду обезбедити додатне капацитете. И даље је актуелан проблем кухиње, с обзиром да реализација планираног објекта, на основу издате урбанистичке документације у радној зони, није извесна. Овај проблем није занемарљив с обзиром на чињеницу да је последњих година капацитет предшколских установа знатно увећан, а да он није праћен одговарајућим пратећим службама.

Основне школе

Табела бр.55 - Сумирање капацитета основних школа

Број	Параметар	Број деце	Развијена бруто површина објекта (m ²)
1	Постојеће стање	19.852	90.928
2	Планирано повећање капацитета	11.661	114.341
1+2	Сума постојећих и планираних капацитета	31.513	205.026
3	Потребан капацитет до 2024. године према пројекцији растућег фертилитета	25.690	205.520
3-1	Разлика између потребних капацитета 2024. и постојећих капацитета	5.838	114.592

Анализом планске документације може се утврдити да су планирани капацитети (11.661 деце) довољни за наредни период до 2024. године када се према подацима Демографске студије очекује највећи број деце овог узраста (5.838 више у односу на постојеће стање). Проблем представља немогућност реализације појединих објеката и то најчешће на просторима где су они најпотребнији. До сада су проблеми недостатка потребних капацитета углавном решавани проширењем постојећих објеката на рачун слободног простора, односно умањења површине комплекса по детету. С обзиром да су ови ресурси за проширење простора већ знатно ограничени, решење проблема треба тражити у планирању установа ове намене на земљишту које се налази у власништву града како би реализација била што извеснија. Највећи притисак може се регистровати на територији Детелинаре, Клисе, Телепе, Шумица, Петроварадина и Сремске Каменице где је неопходно у наредном периоду обезбедити додатне капацитете.

Постојећу мрежу основних школа потребно је допунити додатним локацијама на Шумицама где је потребна школа капацитета 400 ученика и у делу Сремске Каменице западно од обилазнице где је потребно изградити школу за 800 ученика.

На Детелинари је планирана школа на земљишту које је већ заузето бесправном изградњом, те је њена изградња прилично неизвесна. У том циљу је потребно преиспитати могућност измештања ове установе на нову локацију на којој ће изградња

ове установе бити могућа, с обзиром да је ово подручје, поред подручја Клисе, најоптерећеније.

Поред наведених, проблеми са капацитетима постоје и на подручју Телера и Петроварадина, где се експанзија броја ученика очекује због постепене реконструкције породичног у вишепородично становање уз Сомборски и Булевар Европе на Телеру, односно уз улице Прерадовићеву и Округлићеву у Петроварадину.

На подручју Клисе, Шумица, Петроварадина и Сремске Каменице је, због знатног броја бесправно изграђених објеката, дошло до додатног оптерећења постојећих капацитета основних школа, те реализација ових објеката такође представља приоритет.

Средње школе

Табела бр.56 - Сумирање капацитета средњих школа

Број	Параметар	Број деце	Развијена бруто површина објекта (m ²)
1	Постојеће стање	16.831	82.367
2	Планирано повећање капацитета	5.474	66.522
1+2	Сума постојећих и планираних капацитета	22.305	148.889
3	Потребан капацитет до 2029. године према пројекцији растућег фертилитета	20.238	202.380
3-1	Разлика између потребних капацитета 2029. и постојећих капацитета	5.838	120.013

Анализом планске документације може се утврдити да су планирани капацитети (5.474 деце) довољни за наредни период до 2029. године када се према подацима Демографске студије очекује највећи број деце овог узраста (5.838 више у односу на постојеће стање). Проблем представља немогућност реализације појединих објеката и то најчешће на просторима где су они најпотребнији. Са друге стране, до 2029. године биће потребна нова површина од 120.013 m² која би задовољила нормиране вредности.

У већини случајева средње школе су планиране на земљишту које је већ заузето бесправном изградњом, те је њихова изградња прилично неизвесна. У том циљу је потребно преиспитати могућност измештања ових установа на нове локације на којима ће њихова изградња бити могућа.

Више, високе школе и наука

Табела бр.57 - Сумирање капацитета виших и високих школа

Број	Параметар	Број студената	Развијена бруто површина објекта (m ²)
1	Постојеће стање	44.012	122.382
2	Планирано повећање капацитета	5.983	71.801
1+2	Сума постојећих и планираних капацитета	49.995	194.183
3	Потребан капацитет према захтевима Универзитета	49.995	194.183
3-1	Разлика између потребних и постојећих капацитета	5.983	71.801

С обзиром да не постоје прецизни демографски подаци о будућем броју студената, приликом обрачуна потребних капацитета узето је у обзир мишљење Универзитета, односно њихове процењене потребе за простором. Према процењеним потребама Универзитета, потребно је обезбедити додатни простор од 71.801 m² који ће користити 5.983 студента.

Комплекси виших школа задовољавају тренутне потребе у смислу просторних капацитета, с обзиром да је последњих година смањен број уписаних студената, као и да је такав тренд прогнозиран и за наредни период.

Научни институти ће остати уз факултете и болничке установе, а институти од посебног значаја (Научни институт за ратарство и повртарство, Ветеринарски институт и др.) могу се развијати у оквиру постојећих локација.

Ученички и студентски стандард

С обзиром да важећом планском документацијом нису предвиђене локације за изградњу два објекта за смештај ученика, недостајуће капацитете (око 310 ученика) потребно је предвидети у оквиру планираних објеката.

Један планирани студентски дом на Телепу не задовољава постојеће потребе. У складу са том чињеницом, потребно је допунити капацитете бар још једним објектом на локацији коју је најповољније предвидети у близини Универзитетског комплекса. С обзиром на недостатак од око 1.500 места у студентским домовима, потребно је планирати бар три нова објекта, на новим локацијама, с обзиром да су локације, које су утврђене мрежом важећег Генералног плана, пренамењене важећом планском документацијом нижег реда.

У циљу допуне постојећих капацитета, потребно је планирати бар још један објекат намењен за студентски ресторан на новој локацији (капацитета око 1.500 obroka), с обзиром да три објекта, која су планирана мрежом важећег Генералног плана, нису уграђена у важећу планску документацију детаљне разраде.

3. КУЛТУРА

3.1. Прописи у области културе

Законом о култури ("Службени гласник РС", бр. 72/2009) утврђује се општи интерес у култури, начин остваривања општег интереса у култури и обављање културних делатности, права, обавезе и одговорности Републике Србије, аутономних покрајина и општина, градова и града Београда у култури, као и услови за деловање свих субјеката у култури.

Делатношћу културе, у смислу овог закона, сматрају се послови нарочито у следећим областима:

- истраживање, заштита и коришћење културног наслеђа;
- библиотечко-информационе делатности;
- књига и књижевност (стваралаштво, издаваштво, књижарство, преводилаштво);
- музика (стваралаштво, продукција, интерпретација);
- ликовне и примењене уметности, визуелне уметности и архитектура;
- сценско стваралаштво и интерпретација (драма, опера, балет и плес);
- кинематографија и аудио-визуелно стваралаштво;
- уметничка фотографија;
- дигитално стваралаштво и мултимедији;
- научно-истраживачке и едукативне делатности у култури;
- остала музичка, говорна, артистичка и сценска извођења културних програма.

Овим законом, на територији Града Новог Сада, општи интерес представља рад, одржавање и остваривање програма:

- Војвођанског музеја у Новом Саду,
- Матице српске са Библиотеком и Галеријом Матице српске у Новом Саду,
- Српског народног позоришта у Новом Саду,
- Архива Војводине у Новом Саду.

Средства за остваривање општег интереса у области културе обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Законом о утврђивању одређених надлежности Аутономне Покрајине („Службени гласник РС“, бр. 6/2002, 101/2007 и 51/2009) утврђено је да Аутономна Покрајина, преко својих органа, у складу са законом којим се уређује област заштите културних добара, утврђује функције матичних установа у области заштите културних добара и то: Архива Војводине у Новом Саду, Библиотеке Матице српске у Новом Саду, Музеја Војводине у Новом Саду, Музеја савремене ликовне уметности у Новом Саду и Позоришног музеја Војводине.

Одлуком о установама и програмима у области културе, за које се обезбеђују средства из буџета Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АП Војводине“, бр. 11/2004), утврђено је да се из буџета Покрајине обезбеђују средства за плате, додатке, накнаде и друга примања запослених у установама културе, средства за рад, сталне трошкове, инвестиционо одржавање и средства за текуће поправке и одржавање и то за:

- Покрајински завод за заштиту споменика културе у Новом Саду;
- Архив Војводине у Новом Саду;
- Музеј Војводине у Новом Саду;
- Српско народно позориште у Новом Саду;
- Музеј савремене ликовне уметности у Новом Саду и
- Позоришни музеј Војводине у Новом Саду.

Из буџета Покрајине обезбеђују се у целини средства за рад, сталне трошкове, инвестиционо одржавање, средства за текуће поправке и одржавање и средстава за програме установа у области културе и уметности чији је оснивач Покрајина и то:

- Завода за културу Војводине у Новом Саду,
- Спомен-збирке Павла Бељанског у Новом Саду,
- Галерије ликовне уметности и
- Поклон-збирке Рајка Мамузића у Новом Саду.

Из буџета Покрајине обезбеђују се средства за обављање матичне делатности у библиотекама које обављају матичне функције на територији Покрајине, и то: Библиотеке Матице српске у Новом Саду, као и Градске библиотеке у Новом Саду.

Из буџета Покрајине обезбеђује се део средстава за програме најзначајнијих књижевних, позоришних, филмских, ликовних, музичких и музичко-сценских манифестација, фестивала и смотри од изузетног значаја за развој културе и уметности у Покрајини и Републици Србији и то за:

• музичко и музичко сценско стваралаштво:

- Новосадске музичке свечаности - НОМУС у Новом Саду,
- Међународни фестивал нове музике - ИНТЕРЗОНЕ у Новом Саду,
- Новосадски цез фестивал у Новом Саду,
- Пијанистички меморијал Исидор Бајић у Новом Саду,
- фестивал Златна тамбурица у Новом Саду и
- ЕХИТ - Nois Summer Фестивал у Новом Саду;

• ликовно стваралаштво:

- ФОРМА - Бијенална изложба примењене уметности и дизајна Војводине у Новом Саду и
- Новосадски салон у Новом Саду.

• позоришно стваралаштво:

- Драмски фестивал Стеријино позорје у Новом Саду,
- Фестивал професионалних позоришта Војводине,
- Интернационални фестивал алтернативног и новог театра - ИНФАНТ у Новом Саду,

- филмско стваралаштво:

- Фестивал европског филма - ЕУРОНС у Новом Саду,
- Међународни видео-фестивал Видеомедеја у Новом Саду и
- Фестивал домаћег играног филма Новосадска арена у Новом Саду,

Из буџета Покрајине обезбеђује се део средстава за изградњу и опремање објеката културе од значаја за развој културе и уметности у Војводини.

Из буџета Покрајине обезбеђује се део средстава за значајна остварења у свим областима којима се доприноси развоју културе и уметности народа и националних мањина у Покрајини и то за:

- књижевне, музичке, музичко-сценске, позоришне, филмске, ликовне и рецитаторске манифестације којима се доприноси развоју културе и уметности у Покрајини;
- програме којима се доприноси развоју позоришног стваралаштва народа и националних мањина у Покрајини;
- програме којима се доприноси развоју издавачке и библиотечке делатности народа и националних мањина у Покрајини;
- издавање значајних часописа за културу и уметност на језицима народа и националних мањина који живе у Покрајини, као и часописа за децу и омладину од значаја за развој културе и уметности у Покрајини;
- набавку књига за библиотеке у Покрајини ради опремања библиотечких фондова;
- програме којима се доприноси развоју музичког и музичко-сценског стваралаштва у Покрајини,
- програме заштите непокретне и покретне културне баштине у Покрајини;
- програме којима се доприноси развоју и презентацији ликовног и примењеног уметничког стваралаштва Војводине;
- програме којима се подстиче и развија филмско стваралаштво у Покрајини и остали видови кинематографије;
- мултикултуралне пројекте, алтернативне смерове и нове технологије у уметности за припаднике народа и националних мањина који живе у Покрајини;
- програме талентованих младих уметника и врхунских стваралаца у области културе и уметности који доприносе даљем развоју културе и уметности народа и националних мањина у Покрајини;
- програме чувања, неговања, подстицања и презентације народног стваралаштва, музичког и фолклорног наслеђа који доприносе очувању културног идентитета народа и националних мањина који живе у Покрајини;
- стварање услова за развој култура и уметности националних мањина и етничких група који живе у Покрајини, и то програме националних савета основаних за сваку националну мањину и

- друге програме у области културе и уметности којима се доприноси развоју културе и уметности у Покрајини или обезбеђује развој културе припадника народа и националних мањина у Покрајини.

Поред наведеног закона, постоје и Закон о Матици српској ("Службени гласник РС", бр. 49/92) којим се регулише статус, послови и циљеви ове установе од републичког значаја са седиштем у Новом Саду, и Закон о библиотечкој делатности ("Службени гласник РС", бр. 34/94) којим се утврђује општи интерес у библиотечкој делатности, услови и начин обављања те делатности.

3.2. Преглед норматива у области културе

Подаци о урбанистичким нормативима и критеријумима из области културе наведени су једино у Студији културе која је саставни део Студије друштвених делатности израђене 1993. у ЈП "Урбанизам" Завод за урбанизам Нови Сад. Нормативи и критеријуми за ову студију преузети су из следећих докумената:

- Регионалног просторног плана општине Нови Сад, 1974. године,
- ГУП-а Панчева, 1975. године,
- "Параметара и критеријума за планирање и програмирање стамбених насеља", 1977. године (израдили "Југинус", Београд и "Урбис" Нови Сад),
- Урбанистичког програма за Мишелук, 1982. године.

У оквиру препорука за организацију јавних служби, према хијерархијском нивоу насеља у Просторном плану Републике Србије, дате су и препоруке из области културе.

Урбанистичке нормативе и критеријуме треба користити као смернице за планирање капацитета и површина објеката културе, уз обавезно сагледавање локалних услова и потреба становништва.

Табела бр. 58 - Потребе за културном опремом рејонског значаја (из Регионалног просторног плана општине Нови Сад, 1974. год.)

клубови	дворане	библиотеке и читаонице	омладински центри	друштвене и др. организације	биоскопска места
нето изграђене површине на 1.000 становника					
15 m ²	20 m ²	15 m ²	20 m ²	20 m ²	55 места

Табела бр. 59 - Потребе за културном опремом у месним заједницама Новог Сада
(из Регионалног просторног плана општине Нови Сад, 1974. год.)

клубови	библиотеке	омладински клубови	друштвене и др. организације	остале потребе
Нето изграђене површине на 1.000 становника				
20 m ²	20 m ²	20 m ²	20 m ²	30 m ²

Дати нормативи се могу применити и за димензионисање потребних капацитета објеката културе локалног значаја у осталим насељима на територији Града Новог Сада.

Табела бр. 60 - Приказ норматива за димензионисање објеката и комплекса за организације из области културе (из ГУП-а Панчева, 1975. год.)

	брuto површина на 1.000 становника (m ²)		површина комплекса на 1.000 становника (m ²)	
	минимум	максимум	минимум	максимум
народни музеј	23,5	56,0	-	-
библиотеке	28,0	42,0	43,0	87,0
архив	24,5	43,5	-	-
биоскопи	16,0	50,0	64,0	96,0
изложбене галерије	3,0	7,0	-	-
концертне дворане	10,0	20,0	-	-
позориште	12,5	32,5	-	-
простор за омладину (укључујућу КУД)	78,0	95,0	-	-
простор за децу	30,0	60,0	-	-
укупно за културу:	225,5	406,0	-	-

Табела бр. 61 - Радијуси опслуживања централних садржаја осетљивих на дистанцу ("Параметри и критеријуми за планирање и програмирање стамбених насеља", 1977. год.)

редни број	врста садржаја	радијус у m
1.	сала за скупове	400-600
2.	библиотеке за одрасле	800-1000
3.	библиотеке за омладину	600-800
4.	библиотеке за децу	400-600
5.	клуб (дом) за омладину	600-800
6.	клуб (дом) за децу	400-600

Табела бр. 62 - Препоруке за организацију јавних служби према хијерархијском нивоу насеља за културу, према Просторном плану Републике Србије

Ниво насеља	Библиотеке	Музеји	Архиви	Галерије и изложбени простори	Сценско – музичке делатности	Заводи за заштиту споменика културе	Домови културе	Дом омладине и пионира	Народни универзитет
Републички	X	X	X	X	X	X			
Макрорегионални	X	X	X	X	X	X			
Регионални	X	X	X	X	X	X			
Субрегионални	X	(X)	(X)	(X)	(X)				
Општински	X	(X)		(X)	(X)		X	X	X
Насеље-локална заједница	X	(X)		(X)	(X)		(X)	(X)	
Насеље са специфичним функцијама	X	(X)	(X)	(X)	(X)	(X)	(X)	(X)	(X)
Примедбе	На нивоу републичког центра су јединствене установе националног значаја. Отворена је могућност да се такве установе организују и у покрајинским центрима и другим градским насељима.								

ОБЈАШЊЕЊЕ ЗНАКОВА:

X - нужно;

XX - ако се не може организовати у насељу, јер за то не постоје потребни услови (потенцијални број корисника, грађевински фондови и сл.);

(X) - могуће уколико постоји интерес и економска основа за организовање садржаја, било у оквиру јавног или приватног сектора власништва;

(K) - обавеза организовања комплементарног-пратећег садржаја који осигурава целовито задовољење потреба, на пример: ђачки или студентски домови, ђачке или студентске кухиње и ресторани, библиотеке са читаоницом и просторијама за учење и сл.;

- - дефинисан је најнижи ниво обавезне организације садржаја, а за нивое изнад тога, примена се подразумева;

(*) - у центру или неком другом насељу на подручју територијалне целине.

3.3. Анализа важеће планске документације

У односу на мрежу објеката културе која је предвиђена Генералним планом града Новог Сада до 2021. године, стањем на терену и важећом планском документацијом утврђена су одређена одступања која су најчешће проузрокована заузимањем планираних локација бесправном стамбеном изградњом, односно планирањем локација на подручјима која су променила намену у породично становање.

Преглед локација планираних објеката културе које су утврђене мрежом Генералног плана Града Новог Сада до 2021. године, а нису предвиђене важећом планском документацијом и плановима који су у поступку усвајања:

- два објекта културног центра на простору Лимана I и II,
- објекат културног центра на простору Лимана IV,
- објекат културног центра са биоскопом на простору Лимана III,
- објекат културног центра на простору између улица Темеринске, Кисачке и Доситејевој,
- објекат културног центра уз улицу Цара Душана,
- објекат културног центра уз Булевар цара Лазара,
- објекат културног центра на простору јужно од Футошке улице,
- објекат културног центра на простору северно од Футошке улице,
- објекат културног центра на простору између улице Мичуринове и Булевара краља Петра I,
- биоскоп на Булевару краља Петра I,
- биоскоп на Лиману и
- биоскоп на Малом Београду.

Преглед локација објеката културе које су предвиђене важећом планском документацијом и плановима који су у поступку усвајања, а нису биле предвиђене важећим Генералним планом града Новог Сада до 2021. године:

- простор Роткварије – етно-центар,
- простор Булевара V – садржаји културе,
- простор између улица Руменачке и Париске комуне – садржаји културе,
- простор Сајлова – садржаји културе,
- простор радне зоне „Запад“ (уместо локалитета на Новом Насељу),
- простор између улица Бранка Бајића и Новосадског сајма,
- простор Штранд-Морнарица – Музеј савремене уметности,
- простор Универзитета,
- простор улазног правца на Подбари – садржаји културе са биоскопом,
- простор радне зоне „Север III“ – биоскоп,
- простор Алмашког краја – садржаји културе,
- простор Видовданског насеља – садржаји културе и
- простор Мали Београд – Велики рит I – биоскоп.

Анализом важеће планске документације, као и документације која је у поступку усвајања утврђени су планирани локалитети за изградњу објеката културе, који су дефинисани у табели бр.63:

Табела бр. 63 –Преглед планираних домова културе

Преглед планираних домова културе на територији Града Новог Сада				
број	Адреса	број објеката	биоскоп у оквиру објекта	површина комплекса (ha)
1	Телеп	4		1,15
2	Адице	1		0,92
3	Штранд-Морнарица	1		2,02
4	Тржни центар – Ново насеље	1	1	
5	Радна зона „Запад“	1		
6	„Север III“	1	1	
7	Улазни правац на Подбари	1	1	
8	Пословање уз Руменачки пут	1		
9	Видовданско насеље	1		
10	Булевар V	1		
11	Детелинара - К. Станковића	1		
12	П. комуне - Руменачка	1		
13	Сајлово	1		
14	Б. Бајића - Н. сајма	1	1	
15	Ново насеље	2		
16	Блокови СНП-а	1		0,08
17	Универзитет	1	1	0,27
18	Роткварија*	1		
19	Матица српска**	1		
20	Центар Транцамента	1	1	2,1
21	Мали до	1		0,88
22	Каменица - центар	2		0,41
23	Мишелук II	1	1	0,5
24	Мишелук III	1		0,35
25	Садови	1		
26	Петроварадин IX	1		0,04
27	Клисански пут	1		
28	Петроварадин - Стари Мајур	1		
29	Лиман III	1		
30	Алмашки крај	1		0,13
31	Салајка - Т. Мандића	1		
УКУПНО		36	7	8,85
	* етно-центар			
	** проширење комплекса Матице српске			

Анализом представљених података може се утврдити да је планском документацијом предвиђена изградња 36 нових објеката културе, са седам биоскопа.

На основу анализе издатих урбанистичких услова и услова за изградњу у периоду од 2004. до септемба 2009. године дат је преглед изведених радова на доградњи и реконструкцији постојећих објеката културе на територији Новог Сада, Петроварадина и Сремске Каменице, као и на територији ван овог подручја, који су дефинисани у табели бр.64:

Табела бр. 64 –Преглед издате урбанистичке документације за домове културе

Изведена проширења постојећих објеката културе у периоду 2004. до 2009. године на територији Града Новог Сада						
број	адреса		врста радова	развијена површина објекта (m ²)	број УУ-а	година издавања УУ-а
1	Културни центар	Николе Пашића 33	промена намене	201	44616	2004
2	Градска библиотека	Дунавска	промена намене	358	56336	2004
3	Културни центар Новог Сада	Католичка порта	доградња	511	76117	2007
4	Пловни објекат - привремено	Петроварадинска тврђава		84	85061	2009
УКУПНО				1154		
Изведена проширења постојећих објеката културе у периоду 2004. до 2009. године ван територије Града Новог Сада						
број	адреса		врста радова	развијена површина објекта (m ²)	број УУ-а	година издавања УУ-а
1	Културни центар	Футог	промена намене	146	56784	2004
2	Културни центар	Ковиљ	реконструкција	511	68467	2006
УКУПНО				657		

Анализом представљених података може се закључити да се у последњих шест година у Новом Саду, Петроварадину и Сремску Каменици просторно повећао капацитет објеката културе за 1.154 m², што је само делимично утицало на квалитет понуде културних садржаја.

3.4. Анализа постојећег стања Институције културе

Нови Сад је културни центар свог региона. Институције културе које користе становници функционалног подручја Новог Сада су позоришта, музеји, галерије, архиви, библиотеке, Матица српска, издавачке организације, РТВ и разне културне манифестације.

Институције културе од значаја за Републику, Покрајину и Град Нови Сад имају седишта у ужем подручју Града, док садржаји културе и уметности од локалног значаја

(библиотеке, биоскопи, галерије, аматерска културно-уметничка друштва и сл.) треба да су обавезан садржај насеља и месних заједница.

***Институције културе од републичког значаја на територији
Града Новог Сада***

Војвођански музеј (Музеј Војводине)

Музеј Војводине је основан 1847. године у оквиру Матице српске, под називом Српска народна збирка. Музеј комплексног типа данас има око 400.000 експоната и бави се заштитом и чувањем покретних културних добара, њиховом презентацијом и проучавањем. Стална поставка са око 4.000 експоната представља историју Војводине од праисторијског доба до данас и смештена је на око 2.000 m² изложбеног простора. Поставка је у три програмске целине: археологија, историја и етнологија.

Музеј има три збирке: Збирку стилског намештаја у дворцу у Челареву, Изложбу "Етно кућа" у Бачком Јарку и Музеј штампе у Новом Саду.

Музеј Војводине се налази у згради бивше поште у Дунавској улици 35 у Новом Саду, површине је 5.200 m², спратности Су+П+1. Музеј штампе се налази у улици Војислава Илића 15.

Матица српска

Матица српска је најстарија културно-научна установа у Војводини и Републици. У њеном саставу су Библиотека Матице српске која има три милиона књига и статус националне институције, Галерија Матице српске и Издавачко предузеће Матице српске. Због изузетног значаја за културу српског народа, 1992. године донет је Закон о Матници српској. Матица српска поседује једну од најбогатијих културних ризница у нашој земљи.

Матица српска обезбеђује средства за обављање своје делатности из буџета Републике Србије и других територијалних јединица, из сопствених прихода и из задужбина и фондова, легата и других извора.

Матица српска је основана 1826. године у Пешти, 1864. године је пресељена у Нови Сад, а од 1928. године налази се у здању које је саграђено 1912. године у улици Матице српске 1 у старом језгру Новог Сада. У истом објекту је смештена и Библиотека Матице српске.

Библиотека Матице српске је, по броју публикација, друга библиотека у земљи. Поред књижног фонда од скоро три милиона књига, поседује највећи збирку старе и ретке књиге и највећи електронски каталог у земљи. У низу бројних и разноврсних делатности, Библиотека Матице српске прикупља обавезан примерак на територији Војводине, обрађује публикације у штампи, традиционално сарађује са преко три стотине иностраних институција, а поседује и стране базе података на компакт дисковима.

Објекат Матице српске, са последњом доградњом, има површину од око 6.925 m², а планира се проширење постојећег комплекса тако да његова укупна површина буде 0,9 ha.

Галерија Матице српске је основана 1847. године и данас је једна од најбогатијих галерија српске уметности са фондом од преко 7.500 дела (слика, скулптура, графика и копија фресака), али и једна од најбогатијих и најстаријих уметничких збирки у земљи. Дела у фонду Галерије значајна су за историју и културу српског народа у Војводини од краја XVI века до данас. Своје богате фондове Галерија презентује путем сталне поставке и преко повремених изложби. Из некадашњег Музеја Матице српске издвојила се 1947. године и од тада делује као самостална установа.

Зграда Галерије Матице српске налази се на Тргу галерија 1, на комплексу површине 1.230 m². Површина објекта је 2.680 m², а спратност П+2.

Српско народно позориште

Најстарија професионална позоришна установа на Балкану је Српско народно позориште у Новом Саду, основано 1861. године. У њему раде три ансамбла: Драма, Опера и Балет. Опера, као стална институција при Српском народном позоришту, основана је 1947. године, а стални балетски ансамбл формиран је 1950. године. Позориште има свој оперски и балетски оркестар. Представе се изводе на три сцене: Великој сцени (940 места), Малој сцени "Пера Добриновић" (370 места) и Камерној сцени (140 места).

Објекат Српског народног позоришта је изграђен 1981. године на комплексу површине 9.720 m², у строгом центру града – Позоришни трг 1, чијом изградњом је уништен део старе урбане структуре центра Новог Сада. Корисна површина објекта износи 20.834 m².

Објекат у коме су смештене позоришне радионице налази се у ул. Ђорђа Рајковића бр.5 и површине је 1.234 m².

Ови простори су задовољавајући по капацитетима, али је евидентиран недостатак простора за одлагање кулиса.

Архив Војводине

Архив Војводине је основан 1926. године у Новом Саду под називом Државни архив у Новом Саду. Ова установа врши заштиту, чување, обрађивање и презентовање вредне архивске грађе настале у Војводини у периоду од XVII века до данас. Грађа обухвата целокупну документацију која је настала у Војводини – 14.000 m' историјски ређане грађе.

За смештај ове грађе користи се наменски адаптиран објекат бившег затвора у старом језгру Новог Сада, Дунавска 35. Објекат је површине 4.090 m², спратности Су+П+2.

Завод за заштиту природе Србије

Завод за заштиту природе Србије у Новом Саду постоји од 1948. године. На површини од 700m² смештена је стална природњачка поставка која приказује богатство биолошке и геолошке разноврсности наше земље, а у току године смењују се различите тематске поставке.

Институције културе од покрајинског значаја на територији Града Новог Сада

Покрајински завод за заштиту споменика културе

Покрајински завод за заштиту споменика културе у Новом Саду основан је 1951. године са циљем истраживања, проучавања, презентовања и техничке заштите и конзервације непокретних културних добара на подручју Војводине.

Завод је смештен на Петроварадинској тврђави у безусловном објекту, површине око 600 m², спратности П+М.

Завод за заштиту споменика културе Града Новог Сада

Завод за заштиту споменика културе Града Новог Сада тренутно се налази у просторијама на првом спрату објекта на Булевару Михајла Пупина 22. Корисна површина коју Завод користи је око 336 m².

Историјски архив града Новог Сада

Историјски архив у Новом Саду основан је Решењем Народног одбора града Новог Сада 1954. године под називом Градска државна архива. Исте године добио је посебне просторије на Петроварадинској тврђави 7 и 9, где се налази и данас. Архив има статус међуопштинског архива и своју делатност обавља на територији девет општина – Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Жабал, Врбас, Нови Сад, Сремски Карловци, Темерин и Тител.

У Архиву постоје следеће организационе јединице:

1. Центар за документацију, информације и програмирање на рачунарима и заштиту архивске грађе ван Архива,
2. Послови у депоу Архива,
3. Одељење сређивања и обраде архивске грађе,
4. Одељење израде аналитичких инвентара,
5. Библиотека и

6. Заједнички послови.

Архив има 22 запослена радника.

У оквиру своје редовне делатности на заштити архивске грађе и регистраторског материјала, Архив придаје велики значај ширењу културе о значају архивске грађе као споменицима културе. Стручни надзор у регистратурама, предавања, компјутерско повезивање са регистратурама и сродним установама, размена публикација, излагање докумената на пригодним изложбама, рад са истраживачима и услуге грађанима - дају велике могућности Архиву да архивску грађу као споменик културе приближи грађанству као животну потребу појединаца и друштва у целини.

Архив поседује 4.000 м² архивске грађе на чувању у депоима. Документа која се налазе у склопу фондова и збирки обухватају временско раздобље од средине XVIII века до данашњих дана и обрађују податке о развоју Града и околине (из области управе, судства, школства, привреде), као и места у садашњој територијалној надлежности Историјског архива у Новом Саду. Архив обавља надзор над заштитом архивске грађе ван Архива у преко 1.500 регистратура. У библиотеци Историјског архива у Новом Саду налази се 4.140 књига и 191 наслов периодике (часописи, новине). Библиотека Архива спада у библиотеке затвореног типа и служи махом истраживачима фондова и збирки.

Историјски архив се налази у деловима два објекта на Петроварадинској тврђави. Укупна површина коју користи износи 1.874 м². Квалитет и величина простора су незадовољавајући, а могућности проширења на постојећој локацији су ограничене. Недостаје простор депоа архивске грађе површине око 4.000 м². Могуће локације за изградњу новог објекта налазе се на простору Подбаре.

Музеј савремене ликовне уметности у Новом Саду

Музеј савремене ликовне уметности основан је 1966. године са циљем да сакупља, чува, изучава и излаже дела савремене ликовне уметности Војводине. У музејском фонду налази се збирка од преко 2.400 ликовних дела из друге половине XX века (слике, скулптуре, графике и друга техника и медији). Поред ових, Музеј поседује и неколико фондова великих донација војвођанских уметника и Збирку стране уметности. Библиотека књига и каталога и Одсек документације Музеја располажу врло обимном и стручно обрађеном грађом за делатност којом се ова установа бави. Музеј се бави и организацијом изложби текуће уметничке продукције аутора са подручја Војводине, Србије и иностранства.

Тренутно седиште Музеја савремене ликовне уметности у Новом Саду је у објекту наменски грађеном 1964. године за Музеј радничког покрета и народне револуције у Дунавској улици број 37. Објекат је спратности Су+П+1, корисне површине 3.687 м². После дугогодишњих проблема са изложбеним простором, ово би могло бити трајно просторно решење за Музеј савремене ликовне уметности.

Позоришни музеј Војводине

Позоришни музеј Војводине основан је 1982. године са задатком да евидентира позоришна културна добра, да прикупља, штити, чува, обрађује, проучава и презентује музејску грађу и публикује податке о позоришној уметности и култури Војводине. Музеј представља логичан наставак рада Позоришног одсека Војвођанског музеја, који је као самостална јединица овог музеја оформљен 1951. године. Оснивањем специјализованог, Позоришног музеја Војводине је, уз постојећу мрежу позоришта и Академију уметности у Новом Саду, заокружена позоришно – приказивачка и научно-образовна целина у домену позоришне уметности и културе на тлу Војводине.

У фонду Музеја похрањено је више од 60.000 предмета (манускрипти драмских дела, фотографије, плакати, програми, преписка, уметничка дела, макете, сценографске скице, мемоарска грађа, лични предмети еминентних позоришних стваралаца, библиотека и др.). Они су на располагању не само театролозима и историчарима позоришта, него и другим проучаваоцима из области културе народа и националних мањина Војводине. Велику пажњу Музеј посвећује изложбеној и издавачкој делатности, као и популарисању сценске уметности.

Седиште Позоришног музеја Војводине је у улици Краља Александра 5/1, али пошто не располаже властитим изложбеним простором, део његових фондова презентован је у оквиру сталне поставке Музеја Војводине.

Установе, удружења, савези и стручна друштва у области културе и уметности, основани на територији Покрајине, у Новом Саду

Културно-просветна заједница Војводине у Новом Саду обухвата културне и просветне садржаје – смотре, фестивале, меморијале, промоције и изложбе. Организује манифестације "Доситејеви дани" и "Милице у походе". Заједница координира рад уметничких удружења и мреже културно-просветних заједница и домова културе Војводине. Седиште је у улици Војводе Путника 2.

Друштво књижевника Војводине је асоцијација војвођанских писаца који стварају на свих пет званичних језика покрајине Војводине. Тренутно броји преко 490 чланова. Године 1966. из Удружења књижевника Србије издвојила се посебна секција војвођанских писаца, а 1976. године је формирано Друштво књижевника и књижевних преводилаца Војводине. Просторије Друштва су у улици Браће Рибникар бр. 5 у Новом Саду.

Савез удружења ликовних уметника Војводине у Новом Саду (СУЛУВ) користи простор од 44 m² на Булевару Михајла Пупина 9. Савез је професионално уметничко удружење које окупља 380 ликовних уметника различитих уметничких опредељења, сликара, графичара и вајара са подручја Војводине. Има три запослена. Савез координира рад седам градских удружења са подручја Војводине. Окупљање професионалних ликовних стваралаца и афирмисање њиховог рада реализује се преко Галерије СУЛУВ-а, која је у склопу Савеза, и преко других галерија у земљи и

иностранству. Галерија је камерног типа и има изванредну посећеност (око 7.000 посетилаца годишње).

Удружење ликовних уметника примењених уметности и дизајнера Војводине у Новом Саду (**УПИДИВ**) користи просторије у приземљу и подруму зграде у улици Илије Огњановића 3. Основна делатност Удружења је развијање и унапређивање примењене уметности и дизајна. Основано је 1964. године са 48 чланова, а данас броји преко 400 чланова: ликовних уметника и дизајнера који живе и раде на територији Војводине. Има три запослена. Удружење је тренутно састављено од 18 секција (архитектура, фото, графички, индустријски дизајн, костимографија, примењено сликарство, скулптура, сценографија итд.). Површина корисног простора Удружења је 42 m² у оквиру ког су канцеларије и галерија. Удружење располаже са 27 атељеа који се налазе на Петроварадинској тврђави, додељених уметницима 1973, што је мали број у односу на број чланова.

Удружење композитора Војводине у Новом Саду налази се у атељеу шест на Петроварадинској тврђави. Удружење окупља 16 познатих композитора Војводине.

Удружење музичких уметника Војводине у Новом Саду нема своје просторије већ користи просторе Академије уметности и Музичке школе "Исидор Бајић".

Удружење филмских и телевизијских радника Војводине у Новом Саду је независна, професионална културно-уметничка асоцијација, ангажована на креативној и стваралачкој афирмацији филмске, телевизијске и видео-продукције у АП Војводини и Новом Саду. Такође, Удружење води бригу о остваривању права самосталних филмских радника Војводине. Као секција Удружења филмских радника Србије за Војводину основано је 1968. године, а као самостално Удружење филмских (и касније телевизијских) радника Војводине основано је 1970. године. Поред основне делатности, Удружење организује и низ програма и пројеката из области филмских и видео-радова својих чланова, којих данас броји преко сто.

Последње три године Удружење филмских и телевизијских радника Војводине користи изнајмљени простор у згради Радничког дома на Булевару Михајла Пупина 24. У простор од 12 m² смештена је опрема и велики број видео-касета и филмских копија, те за нормалан рад и активности нема основних услова.

Фото, кино и видео-савез Војводине у Новом Саду има своје просторије и галерију у улици Николе Пашића 34. Савез прати фото, филмско и видео-стваралаштво на територији Војводине.

Музичка омладина Војводине у Новом Саду има седиште на Булевару Михајла Пупина 6/1 и бави се организовањем концерата музичких уметника и продукцијом. Просторије ове установе заузимају 66 m², а запослена су 3 радника.

Центар за ликовно васпитање деце и омладине Војводине у Новом Саду организује конкурсе и дечије ликовне изложбе којима се прати развој наставе ликовне културе на територији Војводине. Центар поседује колекцију од око милион радова деце из земље и иностранства.

Центар користи просторије у улици Војводе Путника 1, укупне површине 145 m² и има два запослена радника.

Змајеве дечије игре су најмасовнија и најугледнија манифестација која се бави мултимедијском презентацијом стваралаштва за децу, о деци и детињству. У разноврсним програмима Змајевих дечијих игара, од њиховог оснивања до данас, учествовало је око 6.000 уметника (књижевника, музичара, глумаца, сликара, луткара и критичара) и више од пет милиона девојчица и дечака. Манифестациони део обухвата Јунске програме, Децембарске програме, Змајдане и гостовања у другим срединама. Ова организација се бави и издаваштвом: часопис "Детињство" и књиге у едицији "Змај" и "Сунцокрет".

Седиште организације је у Змај Јовиној улици број 26, на другом спрату, на простору укупне површине 203 m². Организација има шест запослених.

Институције културе Града Новог Сада

Музеји, галерије

Музеј Града Новог Сада

Музеј Града Новог Сада основан је 1954. године. Музеј је оријентисан на прикупљање и обраду грађе из културне историје Града. Седиште Музеја Града је на Петроварадинској тврђави бр. 4, где је смештен и депо Одељења за културу и историју. У изложбеном простору "Топовњача" представљен је избор из колекције ликовне и примењене уметности везан за личности и догађаје из прошлости Новог Сада од 1748. године до средине XX века. Површина Музеја на Петроварадинској тврђави је 5.430 m², од чега је 1.743 m² изложбеног простора. Оснивач Музеја је Град Нови Сад, а у њему је запослено 48 људи.

Музеј Града Новог Сада има и следеће депандансе:

- Збирку стране уметности, Дунавска 28, где је смештена стална поставка колекције дела западноевропске уметности од периода ренесансе до XX века, на површини од 450 m²,
- Змајев музеј, Трг Змај Јове 1, Сремска Каменица, меморијални музеј посвећен животу и раду Јована Јовановића Змаја, површине изложбеног простора 160 m², а укупно површине 408 m²,
- Подземне војне галерије, које осликавају војни живот,
- Завичајну збирку у Сремским Карловцима, површине изложбеног простора 600m², а укупно површине 1.500 m² и
- Музеј апотеке „Код златног орла“, Петроварадин, Београдска бр.15 површине око 110 m².

Музеју недостају капацитети који ће се добити реконструкцијом постојећег објекта „Топовњаче“ на Петроварадинској тврђави, као и нови депо за смештај експоната површине око 4.000m² нето.

Спомен - збирка Павла Бељанског

Спомен - збирка Павла Бељанског носи назив по своме дародавцу и оснивачу, великом колекционару и познаваоцу уметности, који је посебним уговором о поклону са Извршним већем АП Војводине из 1957. године завештао српском народу збирку уметничких дела из области сликарства, скулптуре и таписерије. Збирка према коначном инвентару, збирка броји 185 дела од 36 аутора. Спомен-збирка је за јавност отворена 1961. године. У спомен – збирци су заступљена врхунска дела српског сликарства из периода од прве до седме деценије XX века. Поред изложбеног простора у којем се налази стална поставка уметничких дела, галерија садржи и два меморијала (Меморијал Павла Бељанског и Меморијал уметника). Спомен – збирка поседује библиотеку и богат документарни фонд сачињен од цртежа, слика, скулптура, писама, фото и видео-материјала.

Спомен – збирка је смештена у наменски пројектовану зграду, изграђену 1961. године, Трг галерија 2, у Новом Саду. Укупна површина објекта је 627 m², док су изложбени простори површине 550 m². Комплекс је површине 1.350 m², а укупно је запослено 18 радника.

Галерија ликовне уметности – Поклон збирка Рајка Мамузића

Када је 1972. године Поклон збирка Рајка Мамузића добила званично мишљење о вредности Збирке, потписан је званичан документ о предаји Збирке Граду Новом Саду, да би се 1974. године отворила за јавност. Збирка је опредељена за прву послератну генерацију стваралаца у области ликовне уметности и чини је 816 дела 35 стваралаца (слика, цртежа, таписерија, колажа, гвашева, графика, акварела, пастела, темпера, сценографских решења, скулптура и дела комбиноване технике).

Галерија је смештена поред Галерије Матице српске и Поклон збирке Павла Бељанског, у улици Васе Стајића 1, као логичан наставак и чини целину југословенске и српске уметности од XVIII века до данас. Укупна површина објекта је 826 m², од чега је 600 m² изложбеног простора. Површина комплекса је 1.056 m², а укупно је запослено 14 лица.

Остале значајније галерије у ужем градском подручју

Ликовни салон Културног центра, Католичка порта 5, Нови Сад, званична је галерија Културног центра Новог Сада. Галерија је превасходно окренута младим уметницима, позната по алтернативним наступима уметника током свог вишегодишњег рада. Површина изложбеног простора је 39 m².

Мали ликовни салон, Булевар Михајла Пупина 11, Нови Сад, галерија је комерцијалног типа под покровитељством Културног центра Новог Сада. Укупна површина Салона је 48 m².

Галерија САНУ "Платонеум", Николе Пашића 6, огранак у Новом Саду Српске академије науке и уметности, пре неколико година значајније је отворила свој простор уметницима за излагање.

Галерија "Војводина", Сутјеска 2, Нови Сад, организује изложбе уметника са територије Србије и других земаља, позваних по препоруци Савета галерије. Галерија организује и аукцијске продаје уметничких дела у добротворне сврхе и комисиону продају дела. Изложбени простор се налази у оквиру Спортског пословног центра "Војводина", а секретаријат и депои су на другој локацији. Већ дужи низ година планира се изградња засебног објекта Галерије савремене уметности која би излагала дела савремених уметника из свих области. Ова галерија планирана је на потесу Штранд-Морнарица.

Галерија Новосадског отвореног универзитета, Војвођанских бригада 7, Нови Сад, тренутно не ради због великог пожара који је уништио скоро у потпуности зграду Новосадског отвореног универзитета. Програм Галерије се одвија у сарадњи са другим излагачким просторима у Новом Саду.

Галерија "Мост", Војводе Путника 2, Нови Сад, ради у објекту који је и средиште Културно – просветне заједнице Војводине. Програм Галерије је хетероген.

Галерија "Multimedia Arts", Николе Пашића 34, Нови Сад, отворена је 1999. године, чиме је обновљен рад Фото-галерије који је прекинут 1993. године после 15 година активности. Оснивач Галерије "Multimedia Arts" је Фото, кино и видео-савез Војводине, који се налази на истој адреси. Галерија је изложбени и комуникацијски простор новосадских аутора фотографије.

Галерија "Подрум", Трг слободе 3, Нови Сад, почела је са радом 2002. године, организује изложбе радова младих ликовних аутора. Годишње се организује преко 20 изложби.

Позоришта

Новосадско позориште "Ujvideki szinhaz"

Новосадско позориште је основано 1973. године са циљем да развија позоришну уметност, негује чистоту мађарског говорног језика и књижевног израза. Године 1985. добило је своју зграду у центру Новог Сада, Јована Суботића 3-5. На репертоару су, у протеклих 30 година, били заступљени класични позоришни комади, као и 20 мађарских, чији су аутори рођени у Војводини. Данас позоришна трупа броји 18 чланова. Укупно запослених је 51. Осим продукција представа за одрасле, Новосадско позориште има и ђачку сцену "Искрице", која окупља основце и средњошколце и бави се продукцијом представа за децу. Оснивач је Град Нови Сад.

Велика сцена има 267 места, а мала 50. Велика и мала сцена могу да се користе и у друге сврхе (симпозијуми, конгреси, прославе и сл.), а фоаје је погодан за организовање изложби. Укупна површина објекта је 2.052 m².

Овом комплексу недостаје простор за гардеробе и радионице, као и магацински простор за одлагање декора.

Позориште младих

Позориште младих је најстарије позориште ове врсте у земљи. Са приказивањем представа за публику почело је 1931. године као Луткарско позориште. До 1968. године неколико пута мења назив, да би тада добило садашњи назив - Позориште младих. Поред представа на српском, давало је представе и на мађарском, словачком, русинском и албанском језику. Године 1991. формирана је и Драмска сцена Позоришта младих. Данас је Позориште младих професионално развијен, модеран и афирмисан театар. Чине га две сцене: Сцена за децу и Драмска сцена. Драмска сцена броји 548 места, а Сцена за децу 166. Након адаптације, Сцена за децу је добила 150 нових седишта. У позоришту су запослена 42 радника. Ансамбл тренутно чини 16 глумаца. Оснивач је Град Нови Сад.

Позориште младих се налази у згради Соколског дома у улици Игњата Павласа 8 у Новом Саду. Објекат је изграђен 1936. године према пројекту великог новосадског архитекте Ђорђа Табаковића и проглашен је за културно добро 2002. године. Комплекс обухвата површину од око 9.500 m² у најужем центру града, а корисна површина дела објекта који користи Позориште младих је 2.204 m². Мањи део објекта користи Спортско друштво "Партизан".

Стеријино позорје

Стеријино позорје, основано 1956. године, током пола века постојања постало је високостручна позоришна институција за унапређивање националног позоришног израза и драмске уметности. Сваке године организује позоришни фестивал на којем учествују позоришта из земље и иностранства са представама рађеним по текстовима југословенских аутора. Стеријино позорје, путем фестивала, научних скупова и издавачке делатности, омогућава непосредну и сталну размену искустава наше и иностране позоришне праксе и научне и теоријске мисли. Координира односе домаће и светске позоришне јавности и промовише национално позориште у иностранству. Оснивач Позорја је Град Нови Сад и има 12 запослених.

Просторије управе, архиве, библиотеке са читаоницом и магацина смештене су у Змај Јовину 22 у Новом Саду, укупне површине око 460 m². Фестивал Стеријино позорје организује се у Српском народном позоришту.

Остала позоришта на територији Града Новог Сада

Дечије позориште Весела корњача, Николе Пашића 28, Нови Сад, бави се продукцијом кабаретског програма за децу једном недељно у простору камерног типа са 50 места.

Позориште из кофера, Булевар деспота Стефана 4/48, Нови Сад, је дечије луткарско позориште. На репертоару има представе прилагођене игрању у сваком простору (гостују у вртићима, предузећима и сл.).

Камерно позориште музике Огледало, Железничка 35, Нови Сад, бави се продукцијом, дистрибуцијом и едукацијом у области савремених сценских уметности: мултимедијални театар, нова музика, улични театар и савремени плес. Бави се и позоришном и алтернативном педагогијом.

Портал театар, Стевана Мокрањца 16, Нови Сад, бави се продукцијом представа за одрасле алтернативног позоришног израза.

Академско позориште Промена, Ђуре Јакшића 7, Нови Сад, је позоришна трупа која делује у оквиру Академије уметности у Новом Саду и бави се продукцијом испитних представа на одсецима глуме и режије.

Салашарско позориште, Ђуре Јакшића 7, Нови Сад, такође је позоришна трупа која делује у оквиру новосадске Академије уметности. Бави се продукцијом представа студената на мађарском језику на одсецима глуме и режије, које се играју по салашима Војводине.

Дупло дно, Позоришни трг 1, је позоришна трупа која се бави продукцијом позоришних представа, краткометражних и дугометражних документарних филмова, као и музичких спотова. Уз музичко – сценску делатност, организује и перформансе, ангажује се на мултикултуралној и мултинационалној сарадњи. Просторије су у оквиру Српског народног позоришта.

Библиотеке

У склопу библиотечког система на територији Града Новог Сада, поред већ поменуте Библиотеке Матице српске која има републички значај, налази се и Градска библиотека Новог Сада, као носилац библиотечко-информативног система, факултетске библиотеке, библиотеке архива, музеја, завода и института, као и библиотеке радних организација и школске библиотеке.

Градска библиотека

Градска библиотека у Новом Саду, јавна, популарна библиотека, наставља традицију Српске читаонице новосадске која је основана 1845. године, а данас представља значајну установу културе и једна је од највећих јавних библиотека позајмног типа у Републици. Прикупља, обрађује, чува и даје на коришћење књиге и друге изворе информација. Градска библиотека у Новом Саду обавља матичне послове за Јужнобачки округ (надзор и брига о развоју делатности у мрежи од 250 библиотека и библиотечких јединица) које јој је поверио Министар културе Републике Србије. Мрежу Градске библиотеке чине 22 огранка на територији Града Новог Сада, са посебним фондовима за децу и одрасле кориснике и два посебна фонда: завичајна збирка и читаоница. Фонд Библиотеке броји преко 323.270 књига. Завичајна збирка има фонд од 13.856 књига и близу 300 споменика културе (књиге штампане до 1867. године). Градска библиотека организује и књижевне сусрете, изложбе, предавања и

групне посете школа, а бави се и издавачком делатношћу. Има 88 запослених, од чега 65 стручних радника.

Седиште Градске библиотеке је у објекту спратности П+1 у старом језгру Новог Сада, у Дунавској улици бр.1. Радни простор заузима површину од 340 m². Читаоница (90 m² од укупне површине) има 37 седишта. На овој адреси се налази и Дечије одељење чија је површина 120 m² (са читаоницом са 12 седишта). Део подрумског простора користи се за смештај књига, али су услови лоши због продирања воде у просторије у подруму. У току су радови којима ће се обезбедити канцеларијски простор у поткровљу зграде Библиотеке. Планском документацијом предвиђено је повећање корисне површине Градске библиотеке у оквиру постојеће локације. На овој локацији потребно је проширење увођењем следећих садржаја: дечије библиотеке, вишенаменских сала за стручне скупове, представљање књига и изложбе, за читаоницу дневне штампе и периодике, простор за библиотеку стране књиге, магацински простор за књиге и сл.

Табела бр. 65 -Мрежа огранака Градске библиотеке у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици према подацима из 2009. године

Бр.	Огранак	Адреса	Површина (m ² нето)	Број запослених
1.	Ђура Даничић	Нови Сад, Дунавска 1	870	54
	Читаоница	Нови Сад, Дунавска 1		
2.	Дечије одељење	Нови Сад, Дунавска 1		
3.	Завичајна збирка	Нови Сад, Цара Душана 27	111	1
4.	Стеван Сремац	Нови Сад, Народних хероја 19	96	2
5.	Данило Киш	Нови Сад, Народног фронта 47	107	2
6.	Жарко Зрењанин	Нови Сад, Душана Даниловића 12	105	2
7.	Петефи Шандор	Нови Сад, Јожефа Атиле 16	80	1
8.	Вељко Петровић	Нови Сад, Задружна 17	77	1
9.	Коста Трифковић	Нови Сад, Браће Могин 2	74	1
10.	Владимир Назор	Петроварадин, Косте Нађа 1	65	1
11.	Ј. Ј. Змај	Краља Петра I 1	50	1
Укупно:			1.635	66

Установе, удружења, савези и стручна друштва у области културе и уметности

Културни центар Новог Сада

Културни центар Новог Сада је једна од најзначајнијих институција културе у новијој историји Града. Традиција неколико важних организација које су деловале у претходних пола века настављена је радом Културног центра. Установа је настала 1954. године. Назив "Трибина младих" носи до 1978. године, када мења назив у Културни центар младих "Соња Маринковић". Тек 1984. године, у интеграцији са ликовним делом Радничког универзитета "Радивој Ћирпанов" (сада Новосадски отворени универзитет), основан је Културни центар Новог Сада као засебна целина из које се издвојио АКУД "Соња Маринковић".

У дугом и богатом историјату догађања забележене су бројне поетске вечери, разговори, трибине, представљања, сликарске и друге уметничке изложбе и перформанси, драмске, музичке и остале сценске изведбе и посебно богат филмски програм. Пре двадесет година Скупштина града је преузела бригу о Културном центру који се од тада у потпуности финансира из градског буџета. Филмска, сценска, ликовна, музичка и редакција говорног програма, као и редакција часописа "Поља", који у континуитету прати рад Трибине младих, данас окупљају бројне сараднике и свих генерација, који делују самостално или под окриљем неке од организација или групе грађана, са којима Културни центар сарађује. У културном центру има 25 стално запослених.

Културном центру су на располагању два камерна изложбена простора: Галерија Културног центра и Мали ликовни салон, биоскопска и позоришна сала са 200 места, мала сала "Арт клуба" намењена свакодневним програмима, трибинама, разговорима, видео-пројекцијама и мањим цез-концертима. Већи музички и други догађаји организују се у новосадским клубовима "Трема", "Сцена" и "НС тајм". Површина објекта Културног центра, Католичка порта 5, Нови Сад, је 1.706 m², а након завршетка радова на реконструкцији и доградњи површина ће му бити увећана за око 511 m². На преостале две локације на Булевару Михајла Пупина и у улици Петра Драпшина бр.3 налазе се простори површине 44 и 95 m². Културном центру недостаје један репрезентативни изложбени простор, салон у којем би се организовали велики сликарски догађаји.

Новосадски отворени универзитет

Новосадски отворени универзитет (раније Раднички универзитет "Радивој Ћирпанов") својевремено је представљао главни стожер активности у области спајања културе и образовања на територији Града Новог Сада. Састојао се од пет основних јединица (Центар за основно образовање одраслих, Центар за учење страних језика, Културни центар, Издавачка делатност и Центар за средњошколско образовање одраслих) чије програме је годишње похађало и пратило око 10.000 полазника. Данас

Новосадски отворени универзитет обавља делатност неформалног образовања (обука за стране језике, занате и старе занате, уметности, школа рачунара), организује изложбе, трибине, промоције књига, програме и креативне радионице за децу. При универзитету делује и Француска медијатека која садржи едукативни материјал на француском језику. Оснивач Новосадског отвореног универзитета је Град Нови Сад и има пет запослених који се финансирају из буџета Града.

Седиште Новосадског отвореног универзитета је до 2001. године било у згради у улици Војвођанских бригада у Новом Саду која је изгорела, а њена адаптација је и даље у току. Новосадски отворени универзитет је у том објекту користио простор површине 790 m², у оквиру ког су се налазиле 42 учионице и четири сале са укупно 1.200 седишта. Улазни холови у приземљу и високом приземљу користили су се као изложбени простори. Универзитет своје активности привремено обавља у објекту у Радничкој улици број 20, у скученом и неадекватном простору.

Атеље 61

Установа за израду таписерија "Атеље 61" је установа од посебног друштвеног значаја, основана 1961. године, на иницијативу сликара и таписеристе Бошка Петровића и Народног одбора Новог Сада. "Атеље 61", Петроварадинска тврђава 9, је јединствени центар уметности таписерије у земљи, а један од малобројних у свету, у којем се изводи, негује, систематски чува и популарише таписерија. Има 12 запослених. Од оснивања до данас изложено је преко 800 дела у таписерији, са 150 аутора. Атеље негује активну излагачку делатност у земљи и свету. Године 1999. отворена је јединствена Галерија таписерија "Бошко Петровић" на Петроварадинској тврђави, где се представљају аутори и дела из Збирке таписерија "Атељеа 61" и друге тематске и програмске изложбе. Године 1998. основана је и Колонија таписерија "Бошко Петровић" која је, због особености таписерије, сврстана међу првих седам колонија у нашој земљи. Збирка таписерија броји преко 200 дела од 1961. године до данас. Године 1997. основана је Школа ткања која се одржава у просторијама "Атељеа 61". Простор Атељеа на Петроварадинској тврђави је површине око 305 m². Овом простору недостаје једна просторија за одлагање отканих таписерија површине око 50 m².

Остала значајна удружења, савези и стручна друштва у области културе и уметности

Културно – просветна заједница Новог Сада, Католичка порта 2, Нови Сад, бави се презентацијом културе на подручју Града Новог Сада, организује престижне фестивале "Путевима православља", "ИФУС", "Златно звонце" и бијенале савремене ликовне уметности "Балкан арт". Користи просторије на другом спрату објекта, површине 91 m².

Књижевна омладина Новог Сада, Гагаринова 4, Нови Сад.

Стваралачка омладина Новог Сада, Гагаринова 8, Нови Сад, је самостална, невладина организација која окупља младе Војводине, основана 1995. године. Основни циљеви су у домену развоја цивилног друштва и подршке стваралаштва младих.

Музичка омладина Новог Сада, Католичка порта 2, Нови Сад, основана је 1966. године као институција чији је основни циљ окупљање младих људи око уметности и музике. Музичка омладина Новог Сада има широку и разноврсну програмску активност, организује школске концерте, предавања и разговоре о музици, сусрете са уметницима, организује акције Возом у оперу, Омладински музички матине, Клуб Музичке омладине итд. МОНС организује фестивал "Новосадске музичке свечаности", циклус концерата "Лето у Синагоги", циклус божићно – новогодишњих концерата и редовне концертне активности у свим просторима у граду. Користи простор од 68 m² и има два запослена.

Студентски културни центар Новог Сада, Илије Ђуричића 3, Нови Сад (Универзитетски комплекс). Програмско деловање Студентског културног центра одвија се путем књижевног, музичког, филмског и ликовног стваралаштва у оквиру ког посебно место припада младим талентима и њиховој афирмацији. Сви програми се реализују у сарадњи са великим бројем културних институција које повремено уступају свој програмски простор овој установи. Проблем недостатка простора прати СКЦ од оснивања, те је креирање препознатљивог имица као културне институције у великој мери успорено и отежано. Тренутно СКЦ Новог Сада као привремени простор користи Арт клуб Културног центра Новог Сада. Предлогом новог Плана детаљне регулације Универзитетског комплекса предвиђена је нова локација за измештање студентског центра. У овој установи запослено је 11 лица.

Центар за визуелну културу "Златно око", Лазе Телчког 3/1, Нови Сад, основан је 1993. године. До данас је у галерији Центра приређено преко 300 изложбених и других програма посвећених најактуелнијим догађајима у нашој и светској уметности. Центар за визуелну културу "Златно око" користи простор укупне површине 88 m² и има три запослена.

Центар за ликовно васпитање деце и омладине Новог Сада, Браће Рибникар 5, Нови Сад, користи простор површине 50 m² и има два запослена.

Дечији културни центар, Огњена Прице 7, Нови Сад.

Удружење „Exit“, на Тргу Младенаца 5 у Новом Саду, користи простор површине 110 m² и има 22 запослена.

Кинематографија

Кинематографију у Граду Новом Саду чине: снимање, дистрибуција и приказивање филмова, образовање у области филмске уметности, чување кинотечке грађе, филмски фестивали и издавачка делатност у вези са филмом.

Снимањем у Новом Саду се баве:

Тера филм, бивша "Неопланта филм", формиран је средином 60-их година XX века. Тренутно ради у веома лошим условима јер је подршка филму у Покрајини изостала од 1992. године. Сада је то акционарско друштво.

РТВ Нови Сад, имао је седиште на Мишелуку, Каменички пут 45, у објекту од 22.000 m² који је скоро у потпуности уништен у НАТО бомбардовању Новог Сада 1999. године. Тренутно седиште РТВ Нови Сад је у улици Сутјеској 1 и Патријарха Рајачића у Петроварадину.

Приказивањем филмова у Новом Саду бави се **Звезда филм**, Трг слободе 2, у три биоскопа, а то су:

- АРЕНА, Булевар Михајла Пупина 3, капацитета око 700 седишта, површине 3.329 m², у поступку је реконструкције у циљу формирања мултиплекс биоскопа,

- ЈАДРАН, Поштанска 5, капацитета 390 седишта, површине око 1.260 m², у поступку је реконструкције,

- ЛЕТЊИ БИОСКОП, Католичка порта 5, капацитета 960 седишта, на површини од око 670 m².

Филмска редакција **Културног центра Новог Сада** такође има богат филмски програм, а на располагању јој је филмска сала са 200 места, површине 350 m².

Биоскопска сала у оквиру бившег војног комплекса у улици Милоша Хаџића није тренутно у функцији, али је важећим планом овај простор намењен за културни центар.

Концертни простори

Синагога, Јеврејска 9, Нови Сад, јеврејска богомоља, адаптирана је у концертни простор са 902 седишта. Објекат је саграђен 1906. године, висине 40 m, површине 2060 m², и проглашен је за непокретно културно добро од великог значаја (цео комплекс, са зградом школе и јеврејске општине).

Студио "М", Игњата Павласа 4, Нови Сад, је концертни простор Радио Новог Сада. Користи се за разне концерте, музичке приредбе и јавно снимање.

Салетла, Дунавски парк, је камерни концертни простор на отвореном, у оквиру Дунавског парка у Новом Саду.

Већи концерти забавне музике одржавају се и у просторима Спортског пословног центра "Војводина".

Велики број манифестација одржава се и на новосадским трговима, који имају све већи значај у овој делатности.

Медији

Телевизија Нови Сад, Сутјеска 1, Нови Сад, основана је 1972. године, а први програм из свог студија емитовала је 1975. године. У својим програмима се обраћа гледаоцима на језицима свих националности које живе у Војводини. Привремено седиште ТВ Нови Сад је у улици Сутјеској и у објекту старог биоскопа у Патријарха Рајачића у Петроварадину, а судбина комплекса на Мишелуку је тренутно неизвесна.

Он може задржати исту намену, али се поставља питање исплативости санације и реконструкције разрушених објеката.

Телевизија Аполо, Трг слободе 3, Нови Сад, је градска телевизија коју је основала Скупштина града. Простор који користи налази се у тржном центру "Аполо".

Приватне телевизије: Канал 9, Дуга, Мелос, Делта, Панонија, Мост, Маратон.

Радио Нови Сад, Игњата Павласа 3, Нови Сад, основан је 1949. године. Има посебне фреквенције за програме на српском, мађарском, словачком, русинском, румунском, ромском и украјинском језику и два градска програма. Поред Студија "М", ту је још неколико студија за снимање и помоћне просторије на укупној површини од 1.140 m². Објекат је спратности П+3, саграђен 1936. године.

На територији Града Новог Сада постоји још 21 градска радио-станица.

Поред дневних листова "Дневник" (Издавачка кућа Дневник ДОО) и "Грађански лист", издаје се још 17 недељних и месечних издања.

На мађарском језику излази седам листова, на словачком шест и на русинском пет листова.

На свим језицима излази укупно 30 листова и часописа са годишњим тиражом од преко 40 милиона примерака. У граду ради око 700 професионалних новинара организованих у две асоцијације: Удружење новинара Србије и Удружење независних новинара Војводине.

Издавачка делатност

Најзначајније издавачке куће на територији Града Новог Сада на српском језику су:

Дневник ДОО, Нови Сад, Булевар ослобођења 81, поред дневног листа "Дневник", објављује књиге и часописе из различитих области. Комплекс Дневника, уз Футошку пијацу, је површине 0,88 ha, а развијена површина објеката 7.856 m². Управна зграда је спратности П+10, штампарија П+1 и П+2, а магацин је приземни. На постојећој локацији постоји могућност извесног повећања корисне површине, ако за то постоји потреба.

Издавачко предузеће Матице српске, Матице српске 3, Нови Сад, припрема и објављује научне монографије и периодичне публикације – Летопис Матице српске и научне зборнике за књижевност и језик, филологију и лингвистику, славистику, природне науке, друштвене науке, историју, ликовне уметности, сценске уметности и музику, класичне студије и Темишварски зборник.

Градска библиотека у Новом Саду, Дунавска 1, бави се и издавачком делатношћу. Посебним издањима и у едицијама Благо завичаја, Баштиник, Завичај и Новосадски манускрипт обрађује се завичајна и културна прошлост Новог Сада и саме установе Библиотеке.

МК Панонија, Тирила и Методија 102, Нови Сад, самостално је друштвено издавачко предузеће основано 1991. године и данас спада у групу најуспешнијих војвођанских издавача. Издаје практичне приручнике за читаоце свих узраста, дечију

литературу и белетристику страних аутора. Запошљава 32 радника, а нова и добро опремљена пословна зграда омогућава одличне услове за рад.

Прометеј, Трг Марије Трандафил 11, Нови Сад, издавачка је кућа основана 1990. године, присутна на домаћој и иностраној издавачкој сцени, спада у ред највећих и најпродуктивнијих домаћих издавача. До сада је ова издавачка кућа објавила више од 1400 наслова, у просеку 80 годишње. Прометеј користи зграду – легат Матице српске на Тргу Марије Трандафил, где се налази и галеријско – промотивни простор.

Стилос, Футошки пут 67, Нови Сад, предузеће је које се, поред осталог, бави издавачком делатношћу. Пословне активности издаваштва Стилоса усмеравају се у неколико праваца: објављивање дела лепе књижевности признатих светских и домаћих аутора, објављивање стручних и научних публикација, као и дистрибуција страних и домаћих књига и актуелних часописа.

Светови, Арсе Теодоровића 11, Нови Сад, објављује прозу, поезију, белетристику, филозофију, историју и теорију уметности, историју књижевности, антропологију и социологију.

Змај, Толстојева 24, Нови Сад, бави се издаваштвом од 1990. године. До сада је ова кућа издала велики број изузетно опремљених енциклопедија за децу и младе, речника, куvara и едиција.

Поред наведених, на територији Новог Сада постоји још око 27 издавачких кућа.

Најзначајније издавачке куће на територији Града Новог Сада на језицима националних мањина:

ЈП Форум - издавачка делатност, Војводе Мишића 1, Нови Сад, основан је 1957. године са првенственим задатком да објављује књижевна и научна дела, као и преводе на мађарском језику. Од свог постојања ова издавачка кућа објавила је више од 2.200 наслова, претежно белетристике. И данас Форум окупља око 150 аутора, писаца, научника, ликовних уметника, преводилаца и годишње објављује 30 – 35 наслова. Ова кућа је издавач и часописа "Нид" (Мост) који непрекидно излази од 1934. године и научног часописа "Letunk" (Стварност) основаног 1970. године. Након више организационих трансформација, од 2002. године оснивач Форума је Скупштина Војводине. Главно седиште Форума је у улици Војводе Мишића у објекту површине 5.400 m², на парцели површине 1.700 m².

НИУ Ruske slovo, Нови Сад, је новинско – издавачка установа која објављује књиге на русинском језику, као и часопис за књижевност и културу "Švetlosc", и лист за децу "Zahratka". У просеку издаје 10 нових наслова књига годишње. Седиште ове издавачке куће је у згради ДОО "Дневник" на Булевару ослобођења 81. На VII спрату овог објекта "Ruske slovo" користи простор површине око 100 m².

Hlas ľjudu, Булевар ослобођења 81/V, Нови Сад, издаје недељник "Hlas ľjudu" (Глас народа) и омладински месечник "Vzlet" (Полет), оба на словачком језику. Поред издавања новина, ова издавачка кућа издаје и књиге, брошуре, музичке књиге и остале публикације, часописе и осталу периодичну публикацију. Публикација "Hlas ľjudu" излази од 1944. године и једини је културно-информативно-политички часопис на словачком језику у Србији и од интереса је за Републику, као и за Аутономну

Покрајину Војводину. Оснивач листа, као и установе "Нлас лјуду" је Скупштина АП Војводине. Омладински часопис "Vzlet" излази од 1970. године и такође је једини часопис на словачком језику у Србији.

Од 2001. године делује и **Пословно удружење издавача Војводине** са седиштем у Новом Саду, Булевар Михајла Пупина 11, које тренутно окупља 23 издавачке куће са територије Покрајине.

Аматеризам

Културно – уметнички аматеризам има дугу традицију у Граду Новом Саду. Културно - уметничка друштва окупљају велики број аматера – деце, омладине и одраслих и негују традицију и савремено стваралаштво народа и народности који живе на овом подручју: Срба, Мађара, Словака, Румуна, Русина, Украјинаца, Хрвата и многих других. Културно – уметничка друштва у свом саставу имају аматерска позоришта, фолклорне ансамбле, оркестре, хорове, групе певача, секције из књижевности и рецитовања, народни вез и сликарство.

Сва културно – уметничка друштва са територије Војводине су чланови **Савеза аматера Војводине**, нестраначке организације која координира рад културно-уметничких друштава у оквиру делатности своја четири одбора: за сценско, музичко, ликовно и народно стваралаштво. Адреса савеза је Војводе Путника 2, Нови Сад.

Према доступним подацима, на територији Града постоји 11 културно-уметничких друштава, шест на ужем градском подручју и пет у насељима. Постоје још и два фолклорна ансамбла и четири аматерска хора, лоцирана у ужем градском подручју.

Значајнија културно – уметничка друштва на територији Града:

АКУД "Соња Маринковић", Владимира Перића Валтера 3, основано је 1962. године на Универзитету у Новом Саду. Од оснивања до данас, кроз друштво је прошло више од 10.000 девојака и младића, одржано је преко 5.000 јавних наступа, реализовано 60 гостовања у разним земљама света и освојено преко 500 награда и признања. Тренутно броји преко 900 чланова, организованих у 11 уметничких целина (Фолклорни ансамбл, Оркестар народних инструмената, Тамбурашки оркестар, Драмски студио, оркестар хармоника, дечије позориште итд.). Стручни састав друштва чине уметнички руководиоци и наставници (14), асистенти (19) и корепетитори (5). Просторије Друштва су у сутерену крила Факултета техничких наука, у универзитетском кампусу, површине 963 m².

КУД "Светозар Марковић", Шумадијска ба, Нови Сад. Друштво има неколико ансамбала: фолклорни, тамбурашки итд. Просторије Друштва су у објекту од историјске и архитектонске вредности, спратности П+1, површине 511 m², на парцели површине 1.240 m². Има два запослена.

Институције културе народности и етничких група на територији Града Новог Сада

Вишенационалност и вишејезичност у Војводини постали су током историје природно стање и реалност животне свакодневнице. Истовремени развој култура више народа, на истом тлу и у истим историјским и друштвеним околностима, довео је до међусобних културних утицаја у мери која доприноси богатству слојевитости властите националне културе, сопственог уметничког израза и аутохтоног уметничког света.¹

Према подацима из Демографске студије, Војводина је и данас један од етнички најхетерогенијих делова света.

Највећа етничка шароликост је у Новом Саду, што је нормална појава за велике градове и снажне гравитационе центре, поготово у мултиетничкој средини каква је Војводина. У насељима Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици Срби чине велику већину становништва. Већа група Хрвата (1.364 или 9,8 % популације) живи у Петроварадину.

Етнички састав становништва на територији Новог Сада, према попису становништва из 2002. године:

Срби –	141.475 - 73,9 %,
Мађари –	11.538 - 6,0 %,
Југословени –	7.055 - 3,7 %,
Словаци –	1.673 - 0,9 %,
Хрвати –	3.519 - 1,8 %,
Црногорци –	4.261 - 2,2 %,
Роми –	1.177 - 0,6 %,
Румуни –	755 - 0,4 %,
Остали –	20.097 - 10,5 %.

Мађари

Као најбројнија етничка група, после Срба, на територији града, мађарска заједница има најразвијенију мрежу културних институција. Поред поменутог Новосадског позоришта – *Ujvideki szinhaz* и издавачке куће Форум, ту су још и:

Друштво за мађарску културу у Србији, Трг Ференца Фехера 1, Нови Сад, основано је 1990. године, као добровољна, демократска, слободна асоцијација књижевника, научника, публициста, стручњака друштвених и природно-математичких наука, преводилаца и свих других интелектуалаца који доприносе развоју мађарске културе.

* Извод из уводног текста поглавља Култура народности и етничких група, на званичној интернет презентацији Покрајинског секретаријата за образовање и културу.

Друштво има око 460 чланова, а значајни пројекти су: истраживачки рад у области књижевног наслеђа и изворне народне музике војвођанских Мађара, неговање културе матерњег језика, организовање ликовних изложби, музичких вечери и лингвистичких и фолклорних семинара.

Мађарско културно – уметничко друштво "Петефи Шандор", Јожефа Атиле 16 (МЗ "Јужни Телеп"), Нови Сад, основано је 1945. године, са циљем да негује културу, традицију, матерњи језик, народне обичаје и народне плесове војвођанских Мађара. Друштво има четири запослена. Површина објекта је 1.200 m². Поред позоришне сале, у оквиру овог друштва организоване су и седеће секције: хор, ликовна секција, књижевна секција и др.

Словаци

Најзначајније културне институције војвођанских Словака оформљене су у Бачком Петровцу и Пивницама, где је настањена већина ове етничке групе, а у Новом Саду, где је ова група заступљена са 0,9 % од укупне популације, поред установе, односно листа "Нлас ljudu", културу војвођанских Словака негују и:

Друштво словакиста Војводине, Стевана Мусића бб, основано 1969. године, као струковна асоцијација која обухвата све области словакистике. Рад Друштва одвија се у четири секције: за језик, књижевност, школство и за културну историју и етнографију. Гласило Друштва је "Spravu SVS", а стручни и научни часопис је "Zbornik spolku vojvodinskih slovakistov".

КУД „Павел Шафарик“, Вука Караџића 2, окупља чланове словачке националности, садржи 10 секција са око 600 аматера, запослена три радника, површина простора је око 265 m².

Румуни

Румунско друштво (фондација) за етнографију и фолклор Војводине, Булевар Михајла Пупина 6/VII, Нови Сад, основано је 1995. године са задатком да истражује, чува, вреднује и афирмише књижевни и музички фолклор, традицију и народне обичаје Румуна у Војводини. Друштво ради у четири кружока: кружок за историју и народну уметност, кружок за етнографију и фолклор, кружок за музикологију, етномузикологију и кореографски фолклор и кружок за књижевни фолклор.

Русини

Поред Новинско-издавачке установе "Ruske slovo", у Новом Саду русински језик и културу негује и Друштво за русински језик, књижевност и културу, у улици Војводе Путника 2, Нови Сад, основано 1970. године. Друштво организује научно – истраживачки рад, научне симпозијуме и саветовања, обележава значајне годишњице и личности из историје и културе Русина у Војводини. Русинско културно-просветно

друштво лоцирано је у улици Јована Суботића 8-10 на површини око 393 m² и има три запослена.

Јевреји

Прво лаичко јеврејско певачко друштво у Новом Саду основано је 1923. године, звало се "Насетег" и имало је 36 чланова. Јеврејско певачко друштво "Наšира" основано је 1935. године. Оснивачи су били угледни чланови Јеврејске општине. Овај мушки хор са 64 члана успешно је радио до почетка рата 1940. године. Данашњи Камерни хор "Наšира" основан је 1993. године под покровитељством Јеврејске општине Нови Сад, са намером да настави традицију истоименог хора и негује јеврејску духовну и световну музику, као и хорску музику домаћих и страних аутора. Хор успешно наступа на концертима у Новом Саду, Војводини, Србији и иностранству. Активности хора се одвијају у згради Јеврејске општине у Новом Саду, Јеврејска улица 11.

Роми

Друштво Војводине за језик и књижевност Рома, Барска 10/а, Нови Сад (МЗ Слана бара), основано је 1987. године и негује језик и културу Рома. Друштво издаје месечни часопис "Alav e Romengo", а раније је издавало и часопис за културу "Romolagija". Удружење се бави и издавачком делатношћу.

Матица ромска у Србији, Барска 10/а, Нови Сад, основана је 1996. године и првенствено има за циљ стварање услова за образовање, информисање и издавачку делатност на ромском језику.

Немци

Друштво за немачки језик, књижевност и културу, Браће Рибникар 6, Нови Сад, основано 1998. године, негује немачки језик, књижевност и културу, а издаје и часопис "Мостови културе" на српском и немачком језику.

Немачко удружење "Donau", Козарачка 6, Нови Сад, основано 2000. године, има за циљ очување немачког националног идентитета, неговање немачког језика и културних обичаја.

Просторни показатељи

Табела бр. 66 -Постојећи објекти културе од републичког и покрајинског значаја

Бр ој	Значај	Назив установе	Локација	Бруто развијена површина објекта (m ²)	Бр. запосл.	Просторне потребе
1		Музеј Војводине	Дунавска Војислава Илића 15	35 5.200		

2	РЕПУ	Матица Српска	Матице српске 1 Трг Марије Трандафил 11 и 24 Трг галерија 1	6.925+400+1.527+1 .230	200	
3	БЛИЧКИ	Српско народно позориште	Позоришни трг 1 и Ђорђа Рајковића 5	19.600+1.234	637	Простор за одлагање кулиса
4		Завод за заштиту природе Србије	Радничка 20а	700		
5	ПО	Архив Војводине	Дунавска 35	4.090		
6	КРАЈИ	Покрајински завод за заштиту споменика културе	Петроварадинска тврђава	600		
7	НСКИ	Завод за заштиту споменика културе града Новог Сада	Булевар Михајла Пупина 22	336	31	
8		Историјски архив града Новог Сада	Петроварадинска тврђава	1.874	23	Депо за одлагање документације око 4.000m ² нето
9		Музеј савремене ликовне уметности	Дунавска 37	3.687		
10		Позоришни музеј Војводине	Краља Александра 5	-		
11	ГРАДСКИ	Музеј Града Новог Сада	Петроварадинска тврђава, Дунавска 29, Ср. Каменица Ј.Ј. Змаја 1, Ср. Карловци Патријарха Рајачића 16, Петроварадин Београдска 15	5.430+1.000+ 408+1.500+110	48	Реконструкција постојећег објекта „Топовњаче“ на Петроварадинској тврђави, депо за смештај експоната површине око 4.000m ² нето
12		Спомен збирка Павла Бељанског	Трг галерија 2	627	18	
13		Галерија ликовне уметности Поклон збирка Рајка Мамузића	Васе Стајића 1	826	14	
14		Новосадско позориште	Јована Суботића 3-5	2.052	51	Недостаје простор за гардеробе и радионице, као и магацински

	"Ujvideki Sinhaz"					простор за одлагање декора
15	Позориште младих	Игњата Павласа 4 и 8	2.204	42		
16	Стеријино позорје	Змај Јовина 22	460	12		
17	Градска библиотека	Дунавска 1 и др.	1.635	66		Недостајући садржаји: дечија библиотека, вишенаменске сале за стручне скупове, представљање књига и изложбе, читаоница дневне штампе и периодике, простор за библиотеку стране књиге, магацински простор за књиге и сл.
18	Културни центар Новог Сада	Католичка порта 5 Булевар Михајла Пупина Петра Драпшина 3	1.706+44+95	25		недостаје један репрезентативни изложбени простор
		УКУПНО	48.900	1.187		

3.5. Анализа приватног сектора

У оквиру приватног сектора тренутно на овом простору постоји око 140 установа у приватном власништву које се баве културном делатности. Ово је у знатној мери обогатило постојеће садржаје културе и, у некој мери, надокнадило низак ниво реализације планираних културних садржаја који су утврђени мрежом.

3.6. Закључна разматрања

На основу изложених података може се закључити да су у протеклих шест година проширена само три објекта културе и да је на тај начин повећан капацитет простора за само 1.154 m², што представља минимално повећање с обзиром на постојеће капацитете културних садржаја.

Постојећа мрежа објеката културе допуњена је планском документацијом и увећана за 13 нових локација на којима су планирани садржаји културе, али је истовремено исти број локација пренамењен. Оваква прерасподела условљена је заузимањем локација бесправном изградњом, односно због немогућности експропријације земљишта планираног за изградњу објеката културе.

Значајне институције културе позициониране су углавном у централном делу града Новог Сада, док на периферним деловима града веома ретко постоје садржаји ове намене. На овим подручјима су планирани садржаји културе, али су они у веома малом проценту и реализовани.

Конкретне потребе појединих институција односе се углавном на недостатак простора за одлагање опреме или материјала, према подацима из табеле бр.66.

Неки објекти у мрежи тренутно нису у функцији због већих оштећења: комплекс РТВ Нови Сад на Мишелуку и зграда Новосадског отвореног универзитета.

Објекти културе од покрајинског значаја користе просторе који не задовољавају у потпуности потребе ових институција. Простор на Петроварадинској тврђави, који користе Покрајински завод за заштиту споменика културе и Историјски архив у Новом Саду, релативно је у лошем стању, а и површине су мање од потребних. Овај проблем треба решити адаптацијом постојећег простора, односно изградњом новог простора површине око 4.000 m². Питање коначног смештаја Музеја савремене ликовне уметности решено је на простору „Штранд-Морнарица“. Савези, удружења и организације, формиране за подручје Покрајине, лоциране су у центру града, али углавном не могу да обезбеде просторе одговарајуће површине јер се у њих улажу недовољна средства.

Значајне институције културе града Новог Сада: Музеј града, Спомен – збирка Павла Бељанског, Галерија ликовне уметности – Поклон збирка Рајка Мамузића, Новосадско позориште и Позориште младих, користе објекте који не одговарају њиховим потребама и значају. Музеју града би, након реконструкције постојећег објекта на Петроварадинској тврђави, требало обезбедити додатни простор површине од око 4.000 m², који би се користио као депо. Новосадском позоришту "Ujvideki sinhaz" недостаје простор за гардеробе и радионице, као и магацински простор за одлагање декора.

Седишту Градске библиотеке у Дунавској улици недостаје простор за депоновање библиотечке грађе, али и за потребе развоја ове установе (дечија библиотека, вишенаменске сале за стручне скупове, представљање књига и изложбе, читаоница дневне штампе и периодике, простор за библиотеку стране књиге, магацински простор за књиге и сл.)

За реализацију проширења постојећег комплекса, које је предвиђено планом за овај простор, потребно је обезбедити знатнија средства. Мрежа огранака Библиотеке обухвата цело подручје Новог Сада и насеља. Потребно је мрежу допунити новим огранцима на ужем градском подручју, у Петроварадину и Сремској Каменици. Потребно је планирати још по један огранак у Новом Саду у деловима града који нису покривени мрежом библиотека (Клиса, Адице). Површине и капацитете огранака Библиотеке треба прилагодити потребама становника на подручју које опслужују.

Културном центру Новог Сада недостаје већи изложбени простор. Овај проблем се може решити у оквиру објекта галерије Савремене ликовне уметности, чија се изградња планира на потесу Штранд-Морнарица.

Обновом зграде Новосадског отвореног универзитета у улици Војвођанских бригада решиће се проблем простора за рад ове значајне установе, евентуално и неких других институција културе којима недостаје адекватан простор.

Студентски културни центар нема свој програмски простор и потребно га је обезбедити у оквиру универзитетског комплекса, што је и предвиђено предлогом новог плана за ово подручје.

Остала значајна удружења, савези и стручна друштва чији је оснивач Град имају седишта на подручју ширег центра града. Генерално, постоји потреба за адаптацијом простора и повећањем корисне површине.

Комплекс Радио телевизије Нови Сад на Мишелуку потребно је поново активирати за исту намену, јер локација погодује овој намени и просторно омогућава развој ове значајне установе. Поред 20.000 m² површине сада разрушеног објекта, на комплексу је планирано 60.000 m² нове површине за РТВ Нови Сад.

Скромну понуду биоскопских сала и капацитета на територији Града треба допунити изградњом бар једног (у првој фази) објекта биоскопа са више пројекционих дворана и комерцијалним садржајима. Нове локације за изградњу биоскопа планиране су у оквиру улазног правца на Подбари, простора радне зоне „Север III“ (реализација овог мултиплекс биоскопа у оквиру шопинг-мола је у току), простора Мали Београд – Велики рит I, простора Ново насеље и уз улицу Браће Поповић. Испоставило се у пракси да норматив од 55 седишта на 1.000 становника није реалан у данашње време филмова на видео и DVD издањима, па се претпоставља да би норматив од 20 до 30 седишта на 1.000 становника задовољавао садашње потребе становника. Такође, активирање постојећих и изградњу нових биоскопских сала у насељима треба планирати и реализовати у најскоријем периоду, с обзиром да је од постојећих биоскопа тренутно у функцији само биоскоп у оквиру СПЦ „Војводина“. Постојећи биоскоп у улици Патријарха Рајачића у Петроварадину тренутно користи Радио телевизија Војводине.

Обавезно планирање биоскопа у свакој месној заједници у граду нема основа по реалним потребама становника, али на овом нивоу треба свакако планирати просторе намењене култури у оквиру којих се могу градити, односно уређивати садржаји према конкретним потребама и интересовањима становника.

На подручју Новог Сада недостаје објекат типа дома културе, у коме би био простор (сале) за приредбе, скупове, концерте, наступе мањих позоришних трупа, културно-уметничких друштава и сл. Такође, ту би се обезбедио и простор за програмске и друге активности различитих удружења и стручних друштава којима недостаје простор. Центар града је свакако простор у коме треба да се нађе један овакав објекат, али се овакви садржаји могу планирати и у другим деловима града. У оквиру поменутих или као засебни објекти треба да постоје простори за функционисање различитих програма и активности намењених деци и младима. У циљу одржавања различитих културних програма и манифестација, могу се адаптирати и уредити неки постојећи простори и објекти који су запуштени и тренутно се не користе, а просторно могу одговарати оваквој намени.

У оквиру простора Роткварије планиран је Етно-центар у складу са постојећом наменом простора на којем су лоциране старе заштићене куће-тршчаре.

Недостајући садржај за један регионални центар какав је Нови Сад свакако је модеран, наменски грађен концертни простор за извођење дела класичне музике. Оквирна површина, потребна за овај објекат, је око 6.000 m². У делу овог објекта потребно је обезбедити и одговарајући простор за алтернативну музичку сцену.

У циљу проналажења одговарајућих површина за рад и развој установа културе, али и активирања на прави начин репрезентативних и вредних простора у граду, сугерише се фаворизовање културних садржаја као основне намене објеката у старом језгру Новог Сада, Петроварадина и Сремске Каменице, на Петроварадинској тврђави и у Подграђу тврђаве.

4. ЗДРАВСТВО

4.1. Прописи у области здравства

Законом о јавном здрављу (Службени гласник РС, бр. 72/2009) уређује се остваривање јавног интереса, стварањем услова за очување и унапређење здравља становништва путем свеобухватних активности друштва усмерених на очување физичког и психичког здравља становништва, очување животне и радне околине, спречавање настанка и утицаја фактора ризика за настанак поремећаја здравља, болести и повреда, начин и поступак, као и услови за организацију и спровођење јавног здравља.

Друштвена брига за јавно здравље на нивоу аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе обухвата мере за обезбеђивање и спровођење делатности у областима јавног здравља од интереса за грађане на територији аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, и то:

- међусекторску сарадњу, координирање, подстицање, организацију и усмеравање спровођења делатности у областима јавног здравља на одређеној територији која се остварује делатношћу органа аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе заједно са носиоцима и учесницима у области јавног здравља;
- праћење здравственог стања становништва и рада здравствене службе на територији за коју је основана, као и предлагање и предузимање мера за њихово унапређење;
- промоцију здравља и спровођење мера за очување и унапређење здравља, спречавање и сузбијање болести и фактора ризика;
- обезбеђивање услова за обављање делатности здравствене установе, планирање и остваривање програма у области јавног здравља, за територију за коју су основане;
- обезбеђивање услова за брзо реаговање у елементарним и другим већим непогодама и ванредним приликама на својој територији, у складу са мерама Владе и
- подршку раду и развоју носилаца и учесника у јавном здрављу на својој територији, у складу са законом.

У спровођењу јавног здравља делатности се обављају у оквиру следећих области: физичко, ментално и социјално здравље становништва, промоција здравља, животна средина и здравље становништва, радна околина и здравље становништва, здравствени менаџмент, квалитет и ефикасност здравственог система, интегрисани информациони систем јавног здравља за праћење, процену и анализу здравственог стања становништва и извештавање надлежних органа и јавности, и јавно здравље у елементарним и другим већим непогодама и ванредним приликама.

Уредбом о плану мреже здравствених установа („Службени гласник РС“, бр. 42/2006, 119/2007, 84/2008 и 71/2009) утврђује се План мреже здравствених установа -

број, структура, капацитети и просторни распоред здравствених установа у државној својини и њихових организационих јединица по нивоима здравствене заштите, организација службе хитне медицинске помоћи, као и друга питања од значаја за организацију здравствене службе у Републици Србији.

За остваривање права грађана у области здравствене заштите, као и за спровођење програма здравствене заштите, донетих на нивоу Републике Србије, могу се оснивати, средствима у државној својини, све законом утврђене врсте здравствених установа (дом здравља, апотека, болница, завод, завод за јавно здравље, клиника, институт, клиничко-болнички центар и клинички центар). Здравствену делатност на примарном нивоу обавља дом здравља, апотека и завод (завод за здравствену заштиту студената, завод за здравствену заштиту радника, завод за хитну медицинску помоћ, завод за геронтологију, завод за стоматологију, завод за плућне болести и туберкулозу и завод за кожно-венеричне болести). Здравствене установе обављају здравствену делатност на примарном, секундарном и терцијарном нивоу.

Здравствена делатност на примарном нивоу

Дом здравља се оснива за територију једне општине (са најмање 10.000 становника), две или више општина, односно града, у складу са Планом мреже здравствених установа. Дом здравља, у зависности од броја становника на територији за коју је основан, густине насељености и саобраћајне повезаности, у просторно издвојеним насељеним местима, установама и привредним друштвима, може образовати организационе јединице и то: огранак дома здравља, здравствену станицу и здравствену амбуланту. Апотека се оснива за територију једне или више општина (за најмање 40.000 становника), односно града. Завод се може основати само на територији на којој се налази седиште универзитета који у свом саставу има факултет здравствене струке. Завод спроводи здравствену заштиту појединих групација становништва, односно здравствену делатност из поједине области здравствене заштите. Завод за здравствену заштиту студената оснива се за најмање 10.000 студената и обавља превентивну и куративну здравствену заштиту студената из области опште медицине, стоматологије, гинекологије, лабораторијске и друге дијагностике и терапије за потребе студената. Завод за здравствену заштиту студената, који обезбеђује здравствену заштиту за најмање 30.000 студената, може обављати специјалистичко-консултативну делатност из интерне медицине, психијатрије (заштита менталног здравља), офталмологије, оториноларингологије, дерматовенерологије, физикалне медицине и рехабилитације, епидемиологије и социјалне медицине са информатиком.

Здравствена делатност на секундарном и терцијарном нивоу

Стационарну и специјалистичко-консултативну делатност на секундарном нивоу обавља општа и специјална болница.

Клиничко - болнички центар обавља високо - специјализовану специјалистичко - консултативну и стационарну здравствену делатност на терцијарном нивоу из једне или више грана медицине, као и специјалистичко - консултативну и стационарну здравствену делатност на секундарном нивоу здравствене заштите.

Клиника, институт и клинички центар обављају високо - специјализовану специјалистичко - консултативну, односно високо - специјализовану специјалистичко - консултативну и стационарну здравствену делатност на терцијарном као и специјалистичко - консултативну и стационарну здравствену делатност на секундарном нивоу.

Табела бр. 67 - Преглед распореда и постелних капацитета здравствених установа на територији Новог Сада и Сремске Каменице

Ред. бр.	Назив здравствене установе	Број постеља
1.	Апотека „Нови Сад“	
2.	Завод за здравствену заштиту студената „Нови Сад“	
3.	Завод за здравствену заштиту радника „Нови Сад“	
4.	Завод за хитну медицинску помоћ „Нови Сад“	
5.	Специјална болница за реуматске болести „Нови Сад“	70
6.	Клинички центар Војводине, Нови Сад	1370
7.	Институт за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, Нови Сад	350
8.	Институт за онкологију Војводине, Сремска Каменица	311
9.	Институт за кардиоваскуларне болести Војводине, Сремска Каменица	225
10.	Институт за плућне болести Војводине, Сремска Каменица	312
11.	Клиника за стоматологију Војводине, Нови Сад	25
12.	Завод за трансфузију крви Војводине, Нови Сад	
13.	Завод за антибаричну заштиту, Нови Сад	
14.	Институт за јавно здравље Војводине, Нови Сад	
	Укупно	2663

Поред наведених правних аката, област здравства регулисана је и низом других законских и подзаконских аката и то: Законом о санитарном надзору („Службени гласник РС“, бр. 125/2004), Законом о здравственом осигурању („Службени гласник РС“, бр. 107/2005 и 109/2005), Уредбом о здравственој заштити радника („Службени гласник РС“, бр. 4/2000), Уредбом о обиму и садржају здравствене заштите становништва („Службени гласник РС“, бр. 43/93), Уредбом о здравственој заштити

жена, деца, школске деце и студената („Службени гласник РС“ број 49/95), као и низом одлука у овој области.

Чланом 8. Правилника о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе („Службени гласник РС“, бр. 43/2006) прописано је да се организациона јединица здравствене установе која обавља делатност апотеке може организовати на 10.000 становника.

4.2. Преглед норматива у области здравства

Нормативи који се користе за димензионисање и одређивање потребних капацитета здравствених установа за територију града Новог Сада дати су у Студији друштвених делатности, Студија здравства, ЈП "Урбанизам", Нови Сад, 1994. За израду наведене студије коришћени су подаци из Студије развоја здравства, ЈП "Урбанизам", Нови Сад, 1982. и Анализе здравства, 1988. године, у оквиру Валоризације простора за Просторни план Града Новог Сада до 2005. године. Будући да су ове студије и анализе рађене пре 15 и 20 година, на основу тадашњих потреба и развојних планова, могуће је да су нормативи утврђени њима застарели и неадекватни у садашњим условима. Међутим, како у међувремену нису установљене нове оптималне вредности које би се могле захтевати као обавезан минимум за планирање здравствених установа, користе се постојећи нормативи.

У Просторном плану Републике Србије дате су препоруке за организацију јавних служби према хијерархијском нивоу насеља.

Ванболничка заштита

Табела бр. 68 - Нормативи за ванболничку здравствену заштиту

Број становника на лекара опште праксе	Број становника на стоматолога	Број становника на фармацеута	Површина објекта у м ² на 1.000 становника	Површина апотека у м ² на 1.000 становника
1.500 – 1.800	25.000	6.000	120	20

Болничка заштита

Табела бр. 69 - Нормативи за болничке капацитете

Број лекара на 1.000 становника	Површина објекта по постељи (м ²)	Број постеља на 1.000 становника	Површина болничког комплекса по постељи (м ²)
2,5	60	7	100

Однос броја болничких постеља и запослених треба да је од 1 : 1 до 1 : 1,5. На 10.000 становника потребно је планирати једну апотеку.

Табела бр. 70 - Препоруке за организацију јавних служби према хијерархијском нивоу насеља, за здравствену заштиту према Просторном плану Републике Србије

Ниво насеља	Амбуланта, здравствена станица, мобилна здравствена служба	Дом здравља	(општа) болница	Специјалне (специјализоване) болнице, заводи и институти	Клинички и универзитетски центри	Заводи за здравствену заштиту	Центри за рехабилитацију и специјализована лечења	Диспанзери медицине рада	Апотеке •	Ветеринарска станица •
Републички				X(*)	X	X	X(*)			
Макрорегионални				X(*)	X	X	X(*)			
Регионални				X(*)	(X)	X	X(*)			
Субрегионални			X(*)			X	(X)(*)	(X)		X(*)
Општински		X	(X)(*)				(X)(*)	(X)	X	(X)
Насеље-локална заједница	X	XX							(X)	
Насеље са специфичним функцијама	X	X	(X)	(X)	(X)	(X)	(X)		(X)	(X)
Примедбе	Гравитационо подручје до 1.000 становника (руралне зоне) До 10.000 становника, зависно од густине насељености							При радним организацијама		

ОБЈАШЊЕЊЕ ЗНАКОВА:

- X - нужно;
- XX - ако се не може организовати у насељу, јер за то не постоје потребни услови (потенцијални број корисника, грађевински фондови и сл.);
- (X) - могуће уколико постоји интерес и економска основа за организовање садржаја, било у оквиру јавног или приватног сектора власништва;
- (K) - обавеза организовања комплементарног-пратећег садржаја који осигурава целовито задовољење потреба, на пример: ђачки или студентски домови, ђачке или студентске кухиње и ресторани, библиотеке са читаоницом и просторијама за учење и сл.;
- - дефинисан је најнижи ниво обавезне организације садржаја, а за нивое изнад тога, примена се подразумева;
- (*) - у центру или неком другом насељу на подручју територијалне целине.

4.3. Анализа важеће планске документације

У односу на мрежу објеката здравства која је предвиђена Генералним планом града Новог Сада до 2021. године, стањем на терену и важећом планском документацијом, утврђена су одређена одступања која су најчешће проузрокована заузимањем планираних локација бесправном стамбеном изградњом, односно планирањем локација на подручјима која су променила намену у породично становање.

Преглед локација објеката здравства који су предвиђени важећом планском документацијом и плановима који су у поступку усвајања, а које нису биле предвиђене важећим Генералним планом града Новог Сада до 2021.године:

- Шумице - апотека,
- Шангај - дом здравља,
- Петроварадин IX – апотека,
- Мишелук I – ванболничка заштита,
- Карагача – ванболничка заштита, апотека,
- Штранд – Морнарица – ванболничка заштита,
- Сајлово – ванболничка заштита,
- јужни Телеп – болница.

Преглед локација објеката здравства који нису предвиђени важећом планском документацијом и плановима који су у поступку усвајања, а који су били предвиђени важећим Генералним планом града Новог Сада до 2021.године:

- Петроварадин реализовано породично становање– ванболничка заштита, дом здравља са апотеком,
- Мали Лиман, три објекта ванболничке заштите,
- Ђорђа Сервицког – ванболничка заштита,
- Телеп – дом здравља
- Ново насеље – два објекта ванболничке заштите,
- Новосадског сајма – ванболничка заштита,
- Стара Детелинара – апотека и
- Алмашки крај – ванболничка заштита.

Анализом важеће планске документације, као и документације која је у поступку усвајања утврђене су планиране промене капацитета постојећих објеката здравства, које су дефинисане у табели бр.71:

Табела бр.71 – Преглед планираних проширења здравствених установа

Преглед планираних проширења постојећих здравствених установа на територији града Новог Сада			
број	адреса	површина комплекса (ha ²)	Бруто развијена површина објекта (m ²)
1	Завод за здравствену заштиту радника	0,11	720
2	Дом здравља – Антона Чехова	0	500
3	Дом здравља - Змај Огњена Вука	0,28	1333
4	Дом здравља - Руменачка	0	800
5	Јодна бања	0	2215
6	Дом здравља - Клиса	0,15	2012
7	Клинички центар	4	135586
8	Завод за трансфузију и медицински факултет	1,93	19430
9	Дом здравља - Алмашка	0,02	700
10	Завод за здравствену заштиту студената	0	677
11	Клинички центар – Сремска каменица - ортопедија	0	730
12	Дом здравља - Петроварадин	0,13	840
13	Институт Сремска Каменица	0	34212
14	Дом здравља – Саве Ђисалова	0	600
15	Институт за здравствену заштиту деце и омладине	0	720
16	Клиника за гинекологију и акушерство	0,44	3000
17	Антитуберкулозни диспансер	0,2	2925
18	Завод за здравствену заштиту студената	0	676
УКУПНО		7,26	207189

Анализом представљених података може се утврдити да је планском документацијом предвиђено проширење постојећих објеката здравства за 207.189 m², што представља повећање од око 29% у односу на постојеће капацитете.

Анализом важеће планске документације, као и документације која је у поступку усвајања утврђене су планиране локације за изградњу нових објеката здравства, које су дефинисане у табели бр.72:

Табела бр. 72 – Преглед планираних здравствених установа

Преглед планираних здравствених установа на територији Града Новог Сада				
број	адреса	површина затвореног простора (m ²)	површина отвореног простора (m ² бруто)	врста установе
1	Телеп	0,11	4288	општа болница са породилиштем
2	Телеп	0,22	2400	здравствена станица са апотеком
3	Адице	0,56	8400	дом здравља
4	Мали Београд I	2,51	15800	болница
5	Мали Београд II	1,62	14580	здравствена станица
6	Детелинара	0,11	1326	здравствена станица

7	Сајлово	0,14	1200	здравствена станица са апотеком
8	Мишелук III	0,3	2500	дом здравља
9	Мишелук I	0,3	2700	здравствена станица
10	Петроварадин IX	0,04	390	апотека
УКУПНО		5,91	53584	

Анализом представљених података може се утврдити да је планском документацијом предвиђена изградња нових објеката здравствене делатности површине 53.584 m², што представља повећање од око 15% у односу на постојеће капацитете. Такође се може закључити да ће, након извођења предметних радова однос бруто развијене површине објекта по кориснику, као и однос површине комплекса по кориснику бити у оквиру нормираних вредности тих параметара.

На основу анализе издатих урбанистичких услова и услова за изградњу, доградњу и реконструкцију у периоду од 2004. до септембра 2009. године, дат је преглед изведених радова на изградњи, доградњи и реконструкцији постојећих објеката основних школа на територији Новог Сада Петроварадина и Сремске Каменице, као и на територији ван овог подручја, који су дефинисани у табелама бр.73:

Табела бр. 73 – Преглед издате урбанистичке документације за здравствене установе

Преглед издатих урбанистичких услова за проширења објеката здравствених установа у периоду 2004-2009. године					
Радови на територији Града Новог Сада					
број	локација	врста радова	развијена површина објекта (бруто m ²)	година издавања УУ-а	број УУ-а
1	Институт за заштиту здравља, Футошка	доградња	723	2004	47711
2	Клинички центар	доградња	785	2004	49750
3	Клинички центар	доградња	261	2004	51377
4	Клинички центар	доградња	326	2004	57392
5	Дом здравља Лиман	доградња	2224	2005	61124
6	Дом здравља Руменачка	доградња	565	2005	61123
7	Дечија болница	доградња	1074	2005	62511
8	Клинички центар - привремено	изградња	17	2006	68287
9	Клинички центар - привремено	изградња	10	2006	68241
10	Дом здравља - Сентандрејски пут	доградња	557	2007	72934
11	Поликлиника - Дечија болница	изградња	562	2007	75185
12	Клинички центар	доградња	555	2007	77677
13	Гинеколошко – акушерска клиника	доградња	395	2007	77684
14	Институт, Сремска Каменица	доградња	3611	2008	77950
15	Клинички центар - привремено	доградња	150	2008	78152
16	Дом здравља, Сремска Каменица	доградња	400	2008	80567
17	Клинички центар - Ургентни центар	изградња	10387	2008	82363
18	Дом здравља - Шангај	изградња	245	2008	84176
УКУПНО			22847		

Преглед издатих урбанистичких услова за реконструкцију објеката здравствених установа у периоду 2004-2009. године				
Радови на територији Града Новог Сада				
број	локација	врста радова	година издавања УУ-а	број УУ-а
1	Институт у Сремској Каменици	реконстр.	2004	47954
2	Дечија болница	реконстр.	2004	52840
3	Клинички центар	реконстр.	2005	58576
3	Дом здравља, Руменачка	реконстр.	2005	54751
4	Дечија болница	реконстр.	2005	62254
5	Телеп Руђера Бошковића	реконстр.	2008	78152
6	Институт у Сремској Каменици	гараже	2008	79724
7	Институт у Сремској Каменици	реконстр.	2008	80203

Анализом представљених података може се закључити да се у последњих шест година у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици просторно повећао капацитет објеката здравствених установа чак за 22.847 m², што је знатно утицало на растеређење постојећих објеката.

4.4. **Анализа постојећег стања Организација здравствених делатности**

Здравствена делатност коју обављају здравствене установе, односно послови здравствене делатности, које обављају други облици здравствене службе, организује се и спроводи на примарном, секундарном и терцијарном нивоу, у зависности од броја становника и њихових потреба за здравственом заштитом.

На примарном нивоу, у Граду Новом Саду, здравствена заштита се спроводи у следећим установама:

- Дому здравља "Нови Сад",
- Апотекарској установи "Нови Сад",
- Заводу за хитну медицинску помоћ "Нови Сад",
- Заводу за здравствену заштиту студената,
- Заводу за здравствену заштиту радника и
- Диспанзеру за саобраћајну медицину "Сигнал".

На секундарном нивоу спроводи се поликлиничка и стационарна здравствена заштита, а на терцијарном нивоу високо специјализована поликлиничка и стационарна здравствена заштита у следећим установама:

- Клиничком центру "Нови Сад",
- Медицинском факултету,
- Институту за здравствену заштиту деце и омладине,
- Клиници за стоматологију,

- Институту за кардиоваскуларне болести,
- Институту за онкологију,
- Институту за плућне болести,
- Заводу за реуматизам и
- Војно-медицинском центру.

Хигијенско-епидемиолошка и социјално-медицинска здравствена делатност, узимање, обрада и давање крви и производња серума и вакцина, спроводи се на примарном, секундарном и терцијарном нивоу у оквиру неких од наведених завода и института, а и у оквиру следећих специјализованих установа:

- Института за заштиту здравља,
- Завода за трансфузију крви и
- Пастеровог завода.

Наведене здравствене установе су у државној својини и основане су у складу са Планом мреже здравствених установа који доноси Влада Републике Србије на предлог Аутономне Покрајине Војводине. Оснивачи су, у зависности од врсте, АП Војводина, односно Град Нови Сад, све у складу са Законом о здравственој заштити.

Други облици здравствене службе су:

- лекарска, односно стоматолошка ординација (општа и специјалистичка),
- поликлиника,
- лабораторија (за медицинску, односно клиничку биохемију, микробиологију, патохистологију),
- апотека,
- амбуланта (за здравствену негу и рехабилитацију),
- лабораторија за зубну технику.

Ванболничка здравствена заштита

Дом здравља "Нови Сад"

Дом здравља је здравствена установа која обезбеђује превентивну здравствену заштиту за све категорије становништва, хитну медицинску помоћ, општу медицину, здравствену заштиту жена и деце, патронажну службу и лабораторијску и другу дијагностику, као и превенцију и лечење у области стоматолошке здравствене заштите.

Здравствена установа Дом здравља "Нови Сад" спроводи примарну здравствену заштиту пружајући здравствене услуге становништву Града Новог Сада и Сремских Карловаца.

Ради обезбеђивања доступности здравствене заштите на територији коју покрива, Дом здравља је организовао здравствене амбуланте (један тим изабраних лекара) и здравствене станице (више тимова изабраних лекара) у 19 објеката на територији насеља Нови Сад, Петроварадин и Сремска Каменица.

Мрежа објеката је допуњена у односу на стање из 2004. године када је рађена претходна анализа објеката здравства изградњом новог објекта на Шангају. Укупна корисна површина објеката износи 27.319 m², а грађени су у периоду од 1924. до 2008. године.

Број запослених у Дому здравља износи 1.160 укупно запослених. Од тог броја, у овој установи су запослена 333 лекара.

Табела бр. 74 - Преглед показатеља за ванболничку здравствену заштиту за 2009, 2024. и 2034. годину према варијанти растућег фертилитета у Дому здравља "Нови Сад"

Година	Број становника	Број лекара	Укупан број запослених	Број становника на лекара опште праксе	Укупна површина објеката (m ²)	Површина објеката на 1.000 становника (m ²)
2009.	281.791	333	1.160	2.644*	27.319	96,87
2024.	298.122	516**	1.720**	1.800**	35.760	120**
2034.	289.262	502**	1.673**	1.800**	34.704	120**

* Податак о броју лекара опште праксе је претпостављен као 32% укупног броја лекара (према подацима из претходне студије здравства) пошто прецизан податак није доступан.

** Нормативне вредности

Судећи по показатељима из претходне табеле, број кадрова запослених у Дому здравља не задовољава у потпуности потребе становника, јер је испод прописаног норматива (1.500 - 1.800 становника на лекара опште праксе), као ни просторни услови који су мањи од прописане вредности 120 m² на 1.000 становника. Да би се у наредном периоду задовољили тражени критеријуми, потребно је увећање капацитета дома здравља за 8.441 m².

Табела бр. 75 - Просторни показатељи за ванболничку здравствену заштиту по насељима града Новог Сада у 2009. години.

Бр.	Насеље	Број становника	Површина објеката	Површина објекта на 1.000 становника (m ²)
1	Нови Сад	252.675	25.501	100,9
2	Петроварадин	16.551	1.328	80,5
3	Сремска Каменица	12.565	490	38,9
Укупно:		281.791	27.319	73,4

Иако је у току 2008. издата урбанистичка документација за проширење постојећег објекта Дома здравља у Сремској Каменици где је стање најлошије, и даље је приметна велика неуједначеност задовољења потреба становника у ванболничкој здравственој заштити у погледу површина објеката ужег градског подручја и насељених места. Ова разлика је још драстичнија у односу на исте податке из 2004.

године када је површина објеката на 1.000 становника била за Нови Сад 119,6, за Петроварадин 95,1 а за Сремску Каменицу 43,7.

Апотекарска установа "Нови Сад"

Апотекарска установа (по важећем закону – Апотека) је здравствена установа која спроводи примарну здравствену заштиту из области фармације. Апотека медицински снабдева становништво, здравствене установе, друге облике здравствене службе лековима и медицинским средствима и израђује магистралне и галенске лекове. Апотекарска установа "Нови Сад" покрива територију Града Новог Сада и Сремске Карловце.

Апотекарска установа има подручне јединице на 20 локалитета на територији насеља Нови Сад, Петроварадин и Сремска Каменица. Апотеке су смештене у засебне објекте или у локале у оквиру објеката друге намене. Објекти у власништву установе (Града) грађени су у периоду од 1959. до 1995. године.

Укупна површина простора који користи Апотекарска установа у Граду Новом Саду је 3.332 m². У ужем градском подручју апотеке су распоређене равномерно на 17 локалитета, што је за шест мање него 1993. године. Мрежа апотека се смањила због великог броја приватних апотека, којих има најмање 50 на територији Града.

Нормативом прописана површина апотеке од 20 m² на 1.000 становника није достигнута у државном сектору и тренутно износи 16,6 m² за територију насеља Нови Сад, Петроварадин и Сремска Каменица.

Од укупно 20 апотека, 11 приближно задовољава нормативом прописану површину од 150 m², три локала су мања од 100 m², а два су већа од 200 m².

Укупан број запослених у Апотекарској установи "Нови Сад" је 147 радника, од чега су 59 фармацеута, 66 техничара и 22 остала запослена. Број становника по фармацеуту је 4.776, што је мање од нормативом прописаних 6.000 становника по фармацеуту. Укупна кадровска ситуација Апотекарске установе је остала иста у односу на анализу рађену 2004. године, али је погоршана у односу на 1993. годину, када је рађена претходна анализа, што је и очекивано будући да и апотека има мање, односно да се за последњих пет година у приватном сектору бележи пораст од 25%.

Табела бр.76 - Преглед постојећих апотека

Апотека	Адреса	Бр.фарм.	Бр.техн.	остали	површина
Булевар	Нови Сад, Михајла Пупина 7	8	5	2	303.00
1. мај	Нови Сад, Јеврејска 40	3	4	1	96.00
Ескулап	Нови Сад, Трг младенаца 7	3	4	1	96.30
Хигија	Нови Сад, Његошева 16	3	4	1	140.00
Телеп	Нови Сад, Вршачка	4	4	1	195.00
Здравље	Нови Сад, Темеринска 2	2	3	1	108.00
Санитас	Нови Сад, Футошка 52	3	3	1	157.00

Сајмиште	Нови Сад, Руменачка 106	5	4	1	269.00
Клиса	Нови Сад, Сентандрејски пут 100	4	2	3	217.00
Гал.лаборат.	Нови Сад, Вршачка 28	4	8	2	290.00
Петроварадин	Петроварадин, Ј.Влаховића 8	2	2	1	182.00
Ср.Каменица	Ср.Каменица, Војводе Путника 7	2	2	1	133.00
Ср.Каменица	Институт, Сремска Каменица	2	2	1	30.00
Лиман	Нови Сад, Народног фронта 10	3	3	1	344.00
23.октобар	Нови Сад, Бул.ослобођења 21		1		163.00
Др Ј.Туцаков	Нови Сад. Бул.С.Јовановића 9	5	4	1	178.00
Др Даниловић	Нови Сад. Н.фронта 72	4	4	1	126.00
Галениус	Н.Сад, Др Симе Милошевића 2	1	1	1	48.00
Матица	Нови Сад, Стевана Хладног 1	1	6	1	100.00
Шангај	Шангај, улица осма	2	2	1	30.00
	Укупно	61	68	23	3205.30

Завод за хитну медицинску помоћ

Завод за хитну медицинску помоћ на овом подручју располаже са три објекта на следећим локацијама:

- Вршачкој улици бр.28, површине 516 m²,
 - Његошевој бр.4, површине 931 m² и
 - Саве Ћисалова бр.9 – гаража, површине 280 m²,
- Саве Ћисалова бр.9 – пословни простор, површине 278 m².

Укупна површина коју користи овај завод износи 1.642 m², а распоређена је и у оквиру објеката домова здравља на Лиману и Петроварадину. У овом заводу је укупно запослено 231 лице.

Завод за здравствену заштиту студената

Завод за здравствену заштиту студената „Нови Сад“ је здравствена установа која пружа примарну здравствену заштиту студентској популацији Универзитета у Новом Саду.

Завод обавља делатност у објекту у улици Др Симе Милошевића 6 у универзитетском кампусу. Објекат је завршен и усељен 1997. године, спратности је П+3 и П+4, а корисне површине 1.921,25 m². Управа Завода за здравствену заштиту студената, према предлогу новог плана који се ради за то подручје, планирана је за доградњу у циљу проширења за око 677 m².

Број корисника услуга Завода је 37.822.

У Заводу раде укупно 74 запослена: осам лекара опште праксе, 17 специјалиста, седам стоматолога, један биохемичар, један психолог и 33 медицинске и стоматолошке сестре и лаборанта. Немедицинског особља има 13.

Планирана површина објекта на 1.000 корисника-студената је 56,4 m², што је, у односу на норматив за ванболничку здравствену заштиту од 120 m² на 1.000 корисника, веома неповољно. Објекат је релативно нов и у добром стању, али је пројектован за мањи број корисника (у претходним анализама и плановима за Универзитет у Новом Саду планирано око 22.500 студената до 2000. године).

Завод за здравствену заштиту радника

Завод за здравствену заштиту радника је превентивна здравствена установа чија је основна делатност:

- пружање здравствене заштите радно активном становништву,
- процена ризика у радној средини,
- настава у оквиру Медицинског факултета и
- научно-истраживачки рад.

Завод користи површину од 496 m² у оквиру објекта у Футошкој улици 121 у Новом Саду, што је 11% укупне површине објекта који користи Институт за заштиту здравља „Нови Сад“.

Укупно запослених у Заводу је 44, од тога: 17 лекара-специјалиста, 13 медицинских сестара, лабораторијских техничара и здравствених техничара санитарне струке и 14 запослених немедицинских радника.

Годишњи просек корисника здравствене заштите је 3.200, те је однос броја корисника и корисног простора задовољавајући и износи 336 m² на 1.000 корисника. Простор који Завод користи ће након планиране доградње задовољити потребе ове установе.

Завод за здравствену заштиту радника ЖТП-а "Београд"

Завод за саобраћајну медицину "Сигнал" Нови Сад интегрисан је 1991. године у специјализовану здравствену установу Завод за здравствену заштиту радника

Железничког транспортног предузећа "Београд" у Београду. Завод пружа специфичну здравствену заштиту радницима у саобраћају и радницима који раде под посебним условима рада.

У саставу Завода за здравствену заштиту радника ЖТП-а "Београд" на територији града Новог Сада послује пет организационих јединица, на укупно 2.454 m² простора и са 111 запослених.

Табела бр. 77 - Просторни и други подаци за организационе јединице Завода за здравствену заштиту радника ЖТП-а „Београд“ у Новом Саду у 2009. години

Бр.	Организациона јединица	Адреса	Број меди-цинског особља	Број опредеље-них корисника	Корисна површина (m ²)	Површина објекта на 1.000 корисника (m ²)
1	Организациони део завода и амбуланта	Трг царице Милице 10	66	49.791	2.162,0	43,4
2	Амбуланта "Херој Пинки"	Београдски кеј 51	8	4.113	80,0	19,5
3	Амбуланта "ПТТ"	Народних хероја 22	7	1.404	75,0	53,4
4	Амбуланта "Ранжирна"	Корнелија Станковића бб	5	5.053	65,0	12,9
5	Амбуланта "Перон"	Бул. Јаше Томића 4	8	2.527	72,0	28,5
Укупно:			94	62.888	2.454	39,0

Површина корисног простора је мала у односу на број корисника, па би требало размотрити могућности повећања простора.

Институт за заштиту здравља „Нови Сад“

Институт за заштиту здравља је здравствена установа која спроводи делатност из области социјалне медицине, хигијене, епидемиологије и микробиологије. Институт прати здравствено стање становништва, обавља испитивања у вези са производњом и прометом животних намирница, воде за пиће и у вези са дијагностиком заразних и незаразних болести.

Институт за заштиту здравља је смештен у објекат спратности П+4, а изграђен је 1964. године, у Новом Саду, Футошка 121. Корисна површина коју користи овај Завод износи 4.500 m², а површина комплекса је 5.193 m².

Број и структура запослених:

- лекари специјалисти 38 (18 доктора наука),
- лекари на специјализацији 6,
- лекари опште медицине 2,

- здравствени радници (средња и виша стручна спрема) 67,
- здравствени сарадници (немедицинско особље) 132.

Укупно има 245 запослених, а корисника здравствене заштите око 600.000.

Важећим планом детаљне регулације је за овај објекат планирана доградња крила спратности П+2, што ће задовољити потребе ове службе у наредном периоду.

Завод за трансфузију крви „Нови Сад“

Делатност Завода за трансфузију крви је прикупљање и обрада крви од добровољних давалаца крви и други послови из области трансфузије крви.

Завод се налази у улици Хајдук Вељковој 9а, у објекту изграђеном 1988. године, корисне површине 1.046 m².

Укупно су запослена 93 лица, од тога 20 специјалиста, 47 медицинских техничара и 25 немедицинског особља.

Услуге Завода за трансфузију крви користи 17 клиника, института и других здравствених установа. Број добровољних давања крви је око 30.000 годишње, а број обављених дијагностичких здравствених услуга у 2009. години износио је 472.835.

Завод за трансфузију крви има потребе за просторним проширењем. Према плану реконструкције трансфузиолошке службе у Војводини, Завод у Новом Саду треба да преузме бројне послове које сада обавља девет служби за трансфузију крви на целој територији Војводине. Стога су Заводу неопходне нове радне просторије – лабораторије за обраду крви, као и опрема. Неопходан простор у ове сврхе требало би обезбедити на постојећој локацији.

Пастеров завод

Пастеров завод „Нови Сад“ обавља ванболничку здравствену заштиту из области превенције и лабораторијске дијагностике беснила и других заразних болести. Ово је референтна установа за беснило у Републици Србији.

Седиште Пастеровог завода је у Новом Саду, Хајдук Вељкова 1 (у кругу Клиничког центра „Нови Сад“). На овој локацији Завод поседује четири објекта:

- управну зграду Пастеровог завода спратности Су+П+1, површине 577 m²,
- Хемптову дрвену кућу, површине 115 m²,
- Виваријум (зграда за лабораторијске животиње), површине 259 m²,
- Један помоћни објекат са стакленом баштом, укупне површине око 200 m².

У Пастеровом заводу данас ради 21 запослени, од чега је 17 стручних лица и четири помоћна радника.

Имајући у виду потребе и значај послова које обавља Пастеров завод и планиране пројекте, сагледавају се потребе за новим простором. Потребно је ревитализовати Дрвену кућу у складу са утврђеним мерама заштите и изградити око 500 m² новог лабораторијског простора.

Болничка здравствена заштита

Клинички центар „Нови Сад“

Клинички центар пружа поликличичку и стационарну здравствену заштиту оболелим и повређеним лицима, пружа и спроводи високо специјализовану поликличичку и стационарну здравствену заштиту из одређених грана медицине и обавља образовну и научно–истраживачку делатност.

У оквиру Клиничког центра „Нови Сад“ секундарну и терцијарну здравствену делатност обављају:

- четири института за:
 - хирургију,
 - интерне болести,
 - неурологију, психијатрију и ментално здравље,
 - медицинске службе,
- девет клиника за:
 - инфективне болести,
 - кожно-венеричне болести,
 - болести уха, грла и носа,
 - очне болести,
 - гинекологију и акушерство,
 - медицинску рехабилитацију,
 - урологију,
 - неурохирургију и
 - ортопедију;
- поликлиника.

Мрежа објеката Клиничког центра „Нови Сад“ груписана је на три локалитета на територији Новог Сада и једном на територији Сремске Каменице.

Највећи комплекс заузима налази се у улици Хајдук Вељковој 1-9 у Новом Саду. На овој локацији су смештени сви институти и клинике Клиничког центра, осим Клинике за гинекологију и акушерство. На комплексу површине 18,4 ха налази се 35 објеката укупне површине 75.022 m², од тога 31.164 m² болничког простора. Објекти су грађени од 1908. године (Институт за хирургију) до 1983. године (Нова поликлиника), а 2000. године изграђена су два нова објекта: Развојно-истраживачко-пословни центар и ново одељење Клинике за инфективне болести. Уз западну границу комплекса је 1990. године започета изградња Дијагностичког центра, пројектоване површине око 20.000 m². Укупан број болесничких кревета на овој локацији је 1.141. Изградња службе ургентне медицине планирана је до 2010. године и након њеног завршетка укупни

капацитети увећаће се за око 6.261 m². Након завршетка свих планираних објеката у оквиру комплекса Клиничког центра, ова установа задовољиће потребе свих својих корисника.

Клиника за медицинску рехабилитацију основана је 1958. године, а у свом склопу има и образовну делатност у оквиру Медицинског факултета. У свом склопу има и салу за предавање са 66 места. У овој клиници постоји 120 постеља, док су за амбулантно лечење обезбеђене четири ординације. Годишње се у клиници лечи преко 1.300 лежећих пацијената, а преко 16.000 амбулантно. Укупна бруто површина објекта је око 4.500 m². С обзиром да постојећи простор није у потпуности услован за рад, потребна је његова реорганизација.

Институт за интерне болести основан је 1963. године, а данас ради са капацитетом од око 195 постеља и у свом оквиру има следеће клинике:

- Клинику за нефрологију и клиничку имунологију (48 постеља, у склопу је и одсек Медицинског факултета),
- Клинику за ендокринологију, дијабетес и поремећаје метаболизма,
- Клинику за гастроентерологију и хепатологију (56 постеља),
- Клинику за хематологију (нето површина објекта око 4.500 m²).
- Клинику за инфективне болести која функционише у оквиру два објекта и располаже са 100 постеља.

Поликлиника је високо специјализована здравствена институција терцијалне здравствене заштите. У њеном саставу налази се 98 соба за преглед и лабораторија, а око 1.250 специјалиста који годишње прегледају око 300.000 пацијената.

У оквиру Клинике за психијатрију постоји 167 постеља.

Клиника за неурологију изграђена је 1964. године и заузима нето развијену површину објекта од око 7.473 m². У оквиру ове установе постоје укупно 262 постеље. Одељење неурохирургије просторно је удаљено од постојећег објекта неурохирургије, што представља знатан проблем.

Комплекс Клинике за гинекологију и акушерство се налази у улици Бранимира Ћосића 37 у Новом Саду и заузима површину око 2 ха на којој се налази девет објеката укупне површине 10.210 m². Стари објекат породилишта изграђен је 1930. године, а ново крило 1982. године. Клиника користи и један монтажни објекат површине 858 m², изграђен 1984. године. Породилишту, које је у оквиру Клинике, гравитира велики број насеља из ширег региона, тако да се у њему годишње обави око 6.000 порођаја и преко 3.000 операција. У току 2006. године завршена је изградња новог дела породилишта укупне површине 4.700 m², након чега су знатно побољшани услови рада у овој установи. Важећом планском документацијом омогућено је проширење овог комплекса, као и постојећих капацитета. Капацитет Клинике је 215 постеља за одрасле и 100 постеља за новорођену децу. У току 2008. године издата је урбанистичка документација за реконструкцију старог дела објекта, површине око 900 m², чиме ће се додатно побољшати услови коришћења објекта.

У Клиничком центру има укупно 1.366 постеља, а заполена су 2.753 радника, од којих су 503 доктора медицине, један дипломирани фармацеут, 1.398 медицинских

сестара – техничара, 38 здравствених радника, 203 административна радника и 610 техничких радника.

На једну болесничку постељу иде 55 m² корисне површине објекта и 105 m² комплекса. То је нешто мање од нормативом прописаних 60 m² површине објекта и нешто више од 100 m² површине комплекса по постељи, али завршетком започетих радова на објектима и повећањем комплекса планираним кроз важеће урбанистичке планове, ове вредности ће се повећати.

Завод за биохемију, који ради у оквиру Клиничког центра, налази се у Футошкој улици 34. Укупна корисна површина објекта износи 792 m² и обухвата главни објекат спратности П+1 и приземне помоћне објекте.

У Сремској Каменици, на насељу Главица, налази се објекат ортопедије, саграђен 1936. године, на комплексу површине 1 ha. У овом објекту је радила болница за лечење туберкулозе костију и зглобова, а тренутно је у њему смештен Колективни избеглички центар. Болница има традицију дугу 70 година и значајна је за Нови Сад и за Покрајину. Важећом планском документацијом планирано је проширење комплекса за око 0,07 ha.

Након завршетка центра ургентне медицине, управа Клиничког центра наводи потребу за изградњом додатног простора за потребе Клинике за максиофацијалну и пластичну хирургију и за смештај администрације, све у оквиру постојеће локације у Хајдук Вељковој улици.

Институт за здравствену заштиту деце и омладине „Нови Сад“

Институт за здравствену заштиту деце и омладине налази се у улици Хајдук Вељковој 10 и чине га:

- Клиника за дечије болести,
- Клиника за дечију хирургију и
- Центар за дечију рехабилитацију (Принциповац).

Први објекат је изграђен 1955. године, а касније је дограђиван и надограђиван, тако да сада има укупну површину од 15.136 m². Спратност објекта се креће од П до П+5.

Површина комплекса, на коме се поред Института за здравствену заштиту деце и омладине налази и Клиника за стоматологију, износи 1,03 ha.

Укупан број постеља је 350 (педијатријска клиника 206, дечија хирургија 78 и дечија рехабилитација 66).

На Институту су запослена укупно 873 радника, од тога 138 лекара, 593 остала медицинска радника и 142 немедицинска радника.

Однос броја постеља и површине објекта није задовољавајући и износи 43,3 m² површине објекта по болесничкој постељи. Површина отвореног простора је мала и намењена је комуникацији и паркингу, међутим на овој локацији нема простора за проширење комплекса. Овај недостатак делимично ублажава то што је комплекс у непосредној близини Футошког парка.

У току 2005. године изведени су радови на проширењу Одељења за интензивну негу и терапију Педијатријске клинике, као и Одељења медицинске генетике са генетским саветовалиштем и цитогенетском лабораторијом.

Важећим урбанистичким планом за овај простор планирана је доградња новог анекса намењеног за стоматолошку клинику у циљу повећања корисног простора за око 720 m² бруто.

Клиника за стоматологију

Клиника за стоматологију, Хајдук Вељкова 12, обавља секундарну и терцијарну здравствену делатност путем свих врста стоматолошких здравствених услуга, обавља васпитно-образовну делатност и научно-истраживачки рад.

Објекат Клинике грађен је 1949. године, спратности је П+1+М и развијене површине око 2.000 m².

Клиника запошљава 82 радника, 67 медицинске струке и 15 радника немедицинске струке.

У Клиници за стоматологију постоје две постеље у служби дневне болнице Одељења за оралну хирургију.

Завод за реуматизам „Нови Сад“

Завод за реуматизам је специјализована здравствена установа која се бави медицинском рехабилитацијом реуматских обољења (амбулантна дијагностика, терапије и стационарно лечење).

Завод је смештен у парку јодних извора, на изворишту лековите термалне воде. Комплекс, површине 0,64 ha, налази се у Новом Саду у Футошкој улици број 68. Цео комплекс Јодне бање заштићен је као просторно културно-историјска целина од великог значаја.

Централна зграда Јодне бање изграђена је 1910. године, спратности Су+П, површине 1.830 m². Стационар је изграђен 1931. године, спратности П+2, површине 921 m². Објекти: базен, санаторијум, котларница, димњак и гаража су ван употребе.

Број постеља за стационарно лечење је 70. Укупна површина објеката који су у употреби је 2.751 m², што је 39,3 m² по постељи.

Од укупно 110 запослених у Заводу за реуматизам, 16 је лекара (14 специјалиста и два на специјализацији), 65 осталих медицинских радника и 29 немедицинских радника.

Објекат Јодне бање нема довољно капацитета за садашње потребе корисника. Тренутни капацитет стационарног дела објекта је недовољан и потребно је простора за нових 160 постеља. Објекат некадашњег базена је руиниран и ван употребе је већ више од 30 година. Потребна је рестаурација и враћање у функцију овог објекта. Такође, изградњом новог објекта са базенима и пратећим садржајима површине око 1.000 m²,

решиле би се просторне потребе ове здравствене установе, а притом и обогатила туристичка понуда града Новог Сада.

Институт у Сремској Каменици

Комплекс Института у Сремској Каменици, Институтски пут 4, обухвата површину од 36,8 ha. Простор у оквиру комплекса од 29 ha под заштитом је државе и означен је као парк природе.

Објекти на комплексу су власништво три института:

- Института за онкологију,
- Института за кардиоваскуларне болести,
- Института за плућне болести.

Укупна површина објеката износи 10.224 m². Главна зграда–стационар изграђена је 1960. и дограђена 1984. године, тако да је сада спратности П+5, а површине 33.734 m². Остали објекти су већином изграђени 1960. године, магнетна резонанца 1995, а објекат за прераду воде 1999. године. Важећом планском документацијом планирано је проширење постојећих капацитета Института за око 10.350 m² болничког простора, што ће према наводима надлежних служби бити довољан капацитет за наредни период.

- Институт за онкологију

Институт за онкологију је високоспецијализована здравствена, образовна и научно-истраживачка установа из области онкологије која је основана 1965. године.

Укупна површина коју користи Институт за онкологију (у оквиру главног, административног и помоћних објеката на комплексу Института у Сремској Каменици) износи 12.181 m². Део површине комплекса Института који користи Институт за онкологију је око 11,2 ha.

На Институту има укупно 482 запослена. Здравствених радника је 358 (93 лекара), а немедицинских радника 114.

Здравствену заштиту у својој области Институт пружа за подручје целе АП Војводине, а и за део становника Републике Србије (око 500.000).

Институт располаже са 238 постеља и годишње хоспитализује преко 8.000 пацијената. Годишње се амбулантно прегледа преко 35.500 пацијената, рехабилитује око 1.900 пацијената, центар за дијагностику посети 24.300 пацијената и обави преко 2.500 операција.

Показатељ односа површине објекта према броју постеља нешто је испод нормативом предвиђеног и износи 51 m² површине објекта по постељи. Институту је потребно додатних 5.000 m² за потребе поликлинике, рехабилитације, смештаја лежећих пацијената радиотерапије, администрације и пратећих служби, као и за потребе Завода за нуклеарну медицину.

- Институт за кардиоваскуларне болести

Институт за кардиоваскуларне болести је високоспецијализована здравствена установа за дијагностику, медицинско и хируршко лечење срчаних обољења. Осим здравствене, бави се и образовном и научно-истраживачком делатношћу. Институт чине две клинике: Клиника за кардиологију и Клиника за кардиоваскуларну хирургију. Ово је најзначајнија установа ове врсте у нашој земљи.

Површина затвореног простора која, у оквиру Института у Сремској Каменици, припада Институту за кардиоваскуларне болести износи око 16.900 m². Број болесничких постеља је (према подацима из 2009. године) 214, тако да је површина објекта по постељи 79 m², што је веома задовољавајуће. У току 2008. године почели су радови на доградњи постојећег комплекса у циљу његовог проширења за око 3650 m² нето развијене површине. Овај простор биће намењен за радиолошки центар, док ће један део капацитета користити Институт за кардиоваскуларне болести. У оквиру овог института тренутно су запослена 594 лица, од којих 90 лекара, 312 медицинских сестара – техничара, 21 остали медицински радник и 171 административни, технички и помоћни радник.

- Институт за плућне болести

Институт за плућне болести је високоспецијализована здравствена установа за лечење плућних болести, чије услуге користе, осим становника града Новог Сада, становници са подручја целе Војводине и шире. Основан је 1960. године.

Од укупне површине објеката Института у Сремској Каменици, Институт за плућне болести заузима 14.105,47 m² простора.

Институт има укупно 569 запослених и то: четири клиничка лекара, 75 специјалиста, 1 стоматолога, 7 биохемичара, фармацеута и биолога, 304 остала медицинска радника и 163 немедицинска радника.

За потребе болничког лечења, на Институту има 312 постеља, што омогућава хоспитализацију за преко 6.000 пацијената годишње.

По једној постељи има 45 m² површине објеката. Постоји потреба за проширењем простора за око 1.000 m² за потребе изградње објекта за радиотерапију.

На територији града Новог Сада постоји још једна болничка установа – Војно–медицински центар, која се налази у Петроварадину, у Подграђу Петроварадинске тврђаве, а основана је 1788. године. Ова установа пружа примарну и секундарну здравствену заштиту војним осигураницима и у надлежности је Санитетске управе Војске Србије, а од 2009. године пружа услуге секундарне здравствене заштите и осталим грађанима. У болници постоје два одељења интерно и хируршко са стационарима, као и пратећа дијагностичка одељења, а капацитет објекта је 150 кревета.

4.5. Анализа приватног сектора

У граду Новом Саду мрежа здравствених установа у приватном сектору је веома развијена.

Према доступним подацима, на територији града је регистровано:

- за делатност-медицинска пракса (медицинске консултације и лечење из области опште и специјалистичке медицине које обављају лекари опште праксе, специјалисти и хирурзи) – 134 радње,
- за делатност-стоматолошка пракса (стоматолошка пракса општег и специјалистичког карактера) – 129 радњи,
- за остале видове здравствене заштите (здравствена заштита становништва коју обавља парамедицинско² особље: медицинске сестре, бабице, неговатељице, физиотерапеути и др., као и зубарско парамедицинско особље) – 34 радње.

На територији насеља Нови Сад, Петроварадин и Сремска Каменица пријављено је укупно 50 апотека у приватном власништву.

Здравство у приватном сектору не припада мрежи здравствених установа која се планира урбанистичким плановима, али количина и квалитет понуде из те области доприноси вишем укупном нивоу задовољења потреба становника у области здравства.

² Парамедицинско је особље оно које пружа здравствену заштиту коју не пружају болнички лекари и друго медицинско особље, а званично је овлашћено за лечење болесника.

4.6. Закључна разматрања

Ванболничка здравствена заштита

Поређењем важеће планске документације са мрежом важећег Генералног плана града Новог Сада, утврђено је девет нових локација за изградњу објеката здравствене делатности, али је исто тако утврђен и дефицит од седам здравствених установа. Након сумирања постојећих и потребних капацитета, као и њиховог равномерног просторног распореда, евидентирана су два објекта више у односу на претходну мрежу.

Капацитети објеката Дома здравља „Нови Сад“ задовољавају потребе тренутног броја становника на укупном нивоу. Територија Новог Сада је равномерно покривена објектима Дома здравља, чија укупна површина задовољава прописане стандарде. У Сремској Каменици треба планирати већу површину за објекат дома здравља. Будући да се предвиђа благи пораст становника до 2024. године, када ће достићи вредност од 298.122 према варијанти растућег фертилитета, потребно је планирати нове објекте на локацијама које су предвиђене утврђеном мрежом објеката ове намене.

Табела бр.78 - Сумирање података капацитета домова здравља

Број	Параметар	Површина објекта на 1.000 становника (m ² /становнику) – према нормативу 120 (m ² /становнику)	Развијена бруто површина објекта (m ²)
1	Постојеће стање	96.87	27.319
2	Планирано повећање капацитета	114.47	33.106
1+2	Сума постојећих и планираних капацитета		60.425
3	Потребан капацитет до 2024. године према пројекцији растућег фертилитета	120.00	35.760
3-1	Разлика између потребних капацитета 2024. и постојећих капацитета		8.441

Према наведеним подацима, може се утврдити да су планирани капацитети домова здравља на разматраном подручју довољни. До момента када је према Демографској студији планиран највећи број становника (2024. година), потребно простор увећати за око 8.441 m², док је планском документацијом предвиђено укупно повећање капацитета за чак 33.106 m².

У последњих пет година изграђена је само апотека на Шангају. Применом норматива једна апотека на 10.000 становника, процењене потребе у наредном периоду су укупно 29 апотека. У складу са нормативом и бројем становника који се прогнозира у наредном периоду, може се закључити да је потребно обезбедити простор за још девет апотека на овом подручју. Мрежу Апотекарске установе потребно је допунити

новим апотекама у оним деловима Новог Сада који нису покривени, а то су: Нова и Стара Детелинара, Телеп, Адице и Подбара, што је и имплементирано у мрежу установа ове намене.

Планираном надоградњом Завода за здравствену заштиту студената биће задовољене њихове просторне потребе у наредном периоду.

Мрежу објеката за хитну медицинску помоћ потребно је допунити још једним локалитетом у Новом Саду и то у оквиру изградње нових или проширења постојећих објеката. С обзиром да на простору Петроварадина и Сремске Каменице, као и подручју Лимана, Детелинаре и Клисе не постоје садржаји овог типа, препоручује се њихово лоцирање у овим зонама. Постојећа гаража у улици Саве Ђисалова није адекватан простор за ову делатност, те је потребно њено измештање у нови простор са гаражом и радионицом капацитета 50 возила. С обзиром на знатно проширење комплекса Клиничког центра, препоручује се измештање ове службе на планирану локацију.

Институт за заштиту здравља има услова за развој на постојећој локацији у Футошкој улици.

Заводу за здравствену заштиту радника недостаје око 900 m² бруто новог простора, те се, на основу тога, може закључити да је потребна изградња новог објекта ове делатности. Потребна је изградња следећих садржаја:

- амбуланта опште праксе - 70 m²,
- токсиколошка лабораторија - 480 m²,
- одељење регистара - 30 m²,
- радиолошка заштита - 70 m² и
- радионица за заштиту од пожара - 70 m².

Заводу за здравствену заштиту радника ЖТП „Београд“ потребна је још једна амбуланта или повећање простора у оквиру постојећих амбуланти.

Завод за трансфузију крви „Нови Сад“ има добре услове за рад на постојећем комплексу уз Медицински факултет, где постоје могућности за планирани просторни развој ове установе.

Пастеров завод се налази на заштићеном простору унутар комплекса Клиничког центра. У оквиру прописаних мера заштите могуће је просторно проширење за потребе ове установе на планираној локацији у оквиру комплекса Клиничког центра.

Болничка здравствена заштита

У оквиру комплекса Клиничког центра Војводине уочени су следећи проблеми:

- сва одељења хирургије требало би да буду у јединственом објекту, што ће бити могуће тек након изградње нових ламела које су планиране уз ургентни центар,
- потребно је остварити везу између поликлинике, операционих хируршких блокова, одељења интерне медицине и одељења за дијагностику,
- потребно је повезати одељења неурологије и неурохирургије,

- потребно је остварити везу између одељења ургентне хирургије и операционих блокова,
- потребно је обезбедити најкраћи могући пут за возила хитне помоћи и остала интервентна возила,
- потребно је разделити правце кретања пацијената различитих категорија (ургентни случајеви, лежећи пацијенти, посетиоци, особље, превоз материјала и сл.),
- утврђено је непостојање дневне болнице,
- Клиника за инфективне болести смештена је између поликлинике и планираних дијагностичких блокова, те је потребно размотрити њено измештање,
- не постоји хелидром, те је потребно планирати простор за његово лоцирање.

Иако је према Мастер плану Клиничког центра Војводине предвиђено смањење броја постеља до 2012. године са 1.354 на 1.200, односно смањење периода лежања пацијената са 9.58 на 6.4 дана, имајући у виду податке Демографске студије који указују на знатно повећање броја старог и остарелог становништва, може се очекивати да у пракси ова процена смањења броја постеља неће бити спроводљива. У складу са тим, потребно је и даље планирати повећање постојећих капацитета у складу са демографским пројекцијама које указују на то да ће до 2059. године становника старијих од 80 година бити око 18.086 (чак 107% више у односу на садашњи број), односно старијих од 65 година око 64.267 (51% више у односу на садашњи број).

Табела бр.79 - Анализа постојећих и планираних капацитета Клиничког центра у односу на нормиране вредности параметара

Бр.	Центар / одељење	услуга/ јединица	Планска јединица	Број јединица на 100 постеља	Повр. м ² по једин.	Потребна површина м ²	Постојећа површина м ²	%	Прва фаза	%	Друга фаза	%	Трећа фаза	%
1.0	Преглед и лечење													
1.1	Пријем и ургентно					5.600	6.258	12	5.899	5	5.724	2	5.724	2
1.2	Клинике		Кревет	1000	4,8	4.800	5.079	6	5.107	7	4.842	1	3.670	-23
1.3	Дијагностика		Кревет	1000	2,5	2.500	1.835	-27	2.268	-0,3	681	-73	2.488	-0,5
1.4	Ендоскопија		Кревет	1000	2	2.000	2.542	6	4.067	60	2.510	5	2.438	2
1.5	Лабораторијска дијагностика		Кревет	1000	0,4	400								
1.6	Патологија		Кревет	1000	3,5	3.500	2.307	-34	4.724	34	3.402	-0,3	3.492	-0,2
1.7	Радиологија МР,		Кревет	1000	200	5.600	1.819	-67	4.432	-21	5.056	-0,6	5.065	-10
1.8	НМД		Кревет	1000	4	4.000	2.871	-28	2.875	-28	4.158	4	4.158	4
1.9	Операциони блок		Опер. сала	28	25	375		-100	372	-0,8	372	-0,8	372	-0,8
1.10	Физикална медицина и рехабилитација		Кревет	1000										
1.11	Дежурства		Соба	15										
1.12	Укупно					28.775	22.711	-21	26.844	3	26.844	-6,7	27.407	-4,7
2.0	Нега пацијената													
2.1	Нега без рехабилитације		Кревет	666	30	19.980	10.675	-46	17.923	-10	21.764	9	20.893	5
2.2	Интензивна нега		Кревет	55	60	3.300	883	-73	1.402	-58	2.756	-16	2.756	-16
2.3	Дијализа		Кревет	1000	1,24	1.240	422	-66	425	-67	1.386	12	1.386	12
2.4	Инфективне болести		Кревет	70	30	2.100	1.191	-43		-100	2.102	0,1	2.102	0,1
2.5	Физијатријска нега		Кревет	125	30	3.750	4.490	20	4.250	13	4.490	20	3.918	4
2.6	Дневна служба		Пацијент	85	30	2.550	381	-85	2.545	-0,2	2.013	-21	2.441	-4
	Укупно					32.920	18.042	-45	26.545	-19	34.511	4,8	33.496	2

3.0	Администрација												
3.1	Мен. и администр.					1.739							
3.2	Архива	Кревет	1000	2	2.000	350	10	1.597	-20	3.124	56	3.156	58
3.3	Информ. и докум.												
3.4	Библиотека					112							
	Укупно				2.000	2.201		1.597	-20	3.124	56	3.156	
4.0	Особље и социјалне службе												
4.1	Социјалне службе					25		25					
4.2	Гардеробе	Кревет	1000	1	1.000		-100	618	-38	1.136	14	1.193	19
4.3	Гардеробе	Кревет	1000	1	1.000		-100	265	-73	265	-73	441	-56
	Укупно				2.000	25		908	-55	1.401	-30	1.694	-18
5.0	Предмети опште употребе												
5.1	Апотека	Кревет	1000	0,7	700	405	-42	409	-42	865	22	855	22
5.2	Стерилизација												
5.3	Инструменти	Кревет	1000	0,9	900	620	-31	407	-55	819	-9	819	-9
5.4	Чишћење кревета и дезинфекција												
5.5	Кетеринг	Кревет	1000	1,1	1.100	523	-52	525	-52	523	-52	1.096	-0.4
5.6	Веш	Кревет	1000	0,9	900	575	-36	578	-36	565	-38	870	-3
5.7	Спремишта												
5.8	Одржавање и попр.												
5.9	Отпадни материјал	Кревет	1000	1,5	1.500	1.904	27	1.164	-22	2.273	51	1.710	14
5.10	Болничке службе и транспорт												
5.11	Мртвачница	Кревет	1000	0,6	600	288	-52	293	-51	457	-24	457	-24
	Укупно				5.700	4.915	-24	3.376	-41	5.482	-4	5.807	2
6.0	Истраживање и едукација												
6.1	Истраживање												
6.2	Едукација	Кревет	1000	4	4.000	1.000	-75	947	-76	1.658	-59	4.643	16
6.3	Практична настава												
6.4	Постојећи факултет				12.000	12.000		12.000	0	12.000	0	12.000	
	Укупно				16.000	13.000	-19	12.947	-19	13.658		16.643	4
7.0	Остало												
7.1	Трансфузија/Пастеров завод				2.400	2.400		2.400		2.400	0	2.400	0
7.2	Смештај особља	Соба	30	20	600	113	-81	977	63	800	33	1.026	71
7.3	Угоститељски објекти				1.000	75	-92	199	-80	380	-62	730	-27
7.4	Неизграђен простор					824		830					
	Укупно				4.000	3.412	-15	4.405	10	3.580	-10	4.156	4
	УКУПНО				91.395	63.706	-30	79.523	-13	88.600	-3	92.299	1
8.0	Технички системи и инфраструктура												
8.1	Канализација												
8.2	Водовод												
8.3	Грејање												
8.4	Гасови из грејања												
8.5	Струја				6.3981	3.709	-42	5.566	-13	6.202	-3	6.460	1
8.6	Телекомуникације												
8.7	Хлађење												
8.8	Лифтови												
	Укупно 7%				6.398	3.709	-42	5.566	-13	6.202	-3	6.460	1
9.0	Комуникација												
9.1	Ходници и холови				13.710	5.001	-45	11.928	-13	13.290	-3	13.845	1
9.2	Степеништа					2.606							
	Укупно				13.710	7.607	-45	11.928	-13	13.290	-3	13.845	1

Анализом података из наведене табеле може се закључити да је постојећи просторни капацитет Клиничког центра 7.607 m^2 , а да је потребна површина од 13.710 m^2 , што значи да је потребна површина обезбеђена важећим планским решењем.

Град Нови Сад, као макрорегионални и регионални центар, треба да обезбеди болничке капацитете, осим за становнике своје територије и за потребе региона (+ 30%) и покрајине (+15%). Да би се то постигло, уз норматив од седам болесничких постеља на 1.000 становника, потребно је укупно око 1.970 постеља за тренутне потребе. За планирани број становника до 2034. године према варијанти растућег фертилитета, биће потребно укупно 2.025 болесничких постеља, што значи да на нивоу Новог Сада има обезбеђен довољан број постојећих постеља - 2.700. Ипак, због гравитације становника региона и Покрајине потребан је већи број постеља у односу на постојеће капацитете.

Просторни услови у здравству су прилично неуједначени. На комплексу Института у Сремској Каменици има 481,7 m² комплекса по болесничкој постељи, док цео комплекс, на коме се налазе Институт за здравствену заштиту деце и омладине и Клиника за стоматологију, има површину 29,4 m² по постељи. Укупна површина болничког простора (без објеката Института у Сремској Каменици) износи 38,9 m² по постељи, што је знатно мање од нормативом прописаних 60 m² по постељи. Након завршетка комплекса Клиничког центра, овај параметар приближиће се својој нормираној вредности.

Гинеколошко-акушерска клиника, у оквиру чијег комплекса је у протеклом периоду завршена доградња новог дела, а започета реконструкција старог, важећом планском документацијом има могућност проширења, те ће планирани простор задовољити све потребе у наредном периоду.

Институт за здравствену заштиту деце и омладине је на преизграђеном комплексу, на коме се и даље гради за потребе проширења Института, што је веома неповољно. Пошто постојећи комплекс није могуће ширити, потребно је планирати нову локацију за проширење или потпуно пресељење ове установе.

Завод за реуматизам треба да се развија на комплексу Јодне бање чији потенцијал треба искористити у здравствене и туристичке сврхе.

Комплекс у Сремској Каменици пружа могућности за даљи просторни развој института који су у њему лоцирани, али и за изградњу нових специјализованих болница, што је и предвиђено важећом планском документацијом.

5. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА ЖИВОТИЊА

Прегледом локација објеката здравствене заштите животиња који су предвиђени важећом планском документацијом и плановима који су у поступку усвајања, а које нису биле предвиђене важећим Генералним планом града Новог Сада до 2021.године, утврђена је само једна локација на простору „Север IV“ – азил за животиње.

Табела бр. 80 - Преглед постојећих ветеринарских установа

Преглед постојећих ветеринарских установа на територији града Новог Сада		
број	адреса	врста установе
1	Футошки пут	ветеринарска установа
2	Руменачка улица	научни институт за ветеринарство

Анализом представљених података може се закључити да на овом простору постоји само једна ветеринарска установа у којој се остварује здравствена заштита животиња, а да Научни институт за ветеринарство, као и Пастеров завод такође обављају здравствену делатност у овој области. На простору уз аутопут важећом планском документацијом планирана је изградња азила за напуштене животиње, али је, због немогућности изградње на овој локацији разматран нови локалитет на подручју радне зоне „Север IV“.

Постојећи капацитети здравствених установа за лечење животиња задовољавају постојеће потребе, јер су употпуњени са осам ветеринарских станица у приватном сектору. Недостајући капацитети азила за животиње планирани су у радној зони „Север IV“.

На територији насеља Нови Сад, Петроварадин и Сремска Каменица пријављено је укупно осам ветеринарских станица у приватном власништву.

6. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

6.1. Прописи у области социјалне заштите

Социјална заштита представља организовану друштвену делатност за пружање помоћи грађанима и њиховим породицама када дођу у стање социјалне потребе и предузимање мера ради спречавања настајања и отклањања последица таквог стања.

Законом о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана („Службени гласник РС“, бр. 36/91, 79/91, 33/93, 53/93, 67/93, 46/94, 48/94, 52/96, 29/2001, 84/2004, 101/2005 и 115/2005) уређује се социјална заштита и обезбеђивање социјалне сигурности грађана. Социјалном заштитом у смислу овог закона сматра се организована друштвена делатност која има за циљ пружање помоћи грађанима и њиховим породицама када дођу у стање социјалне потребе и предузимање мера ради спречавања настајања и отклањања последица таквог стања.

Стањем социјалне потребе се сматра такво стање у којем је грађанину или породици неопходна друштвена помоћ у циљу савладавања социјалних и животних тешкоћа и стварања услова за задовољавање основних животних потреба, уколико се те потребе не могу на други начин задовољити, а на основама хуманизма и поштовања људског достојанства.

Делатношћу социјалне заштите сматрају се организоване мере и активности на стварању услова за остваривање заштитне функције породице, услова за самосталан живот и рад лица која се налазе у стању социјалне потребе, или за њихово активирање у складу са способностима, обезбеђивање средстава за живот материјално необезбеђеним за рад неспособним грађанима и другим грађанима који су у стању социјалне потребе, као и обезбеђивање других облика социјалне заштите.

Ради обезбеђивања права утврђених овим законом, оснивају се установе социјалне заштите. Послове радног и професионалног оспособљавања и запошљавања инвалидних лица под посебним условима, којима се, у смислу овог закона, обезбеђује право на помоћ за оспособљавање за рад, обављају предузећа за радно и професионално оспособљавање и запошљавање инвалидних лица и друга предузећа и установе у складу са законом. Послове из делатности социјалне заштите могу обављати и грађани, као и друге установе и предузећа у складу са законом.

Установе социјалне заштите које се оснивају ради остваривања права од општег интереса (право на материјално обезбеђење, додаток за помоћ и негу другог лица, помоћ за оспособљавање за рад, смештај у установу социјалне заштите или другу породицу и услуге социјалног рада) оснива Влада Републике Србије у складу са планом мреже коју доноси. Ради обезбеђивања осталих права (право на помоћ у кући, дневни боравак, опрему корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу, једнократну помоћ и друге услуге социјалног рада), општина или град оснива установу социјалне заштите, на основу критеријума које утврђује Влада

Републике Србије. Друга правна и физичка лица могу основати установе за социјални рад, осим центра за социјални рад и завода за васпитање деце и омладине.

Неспособни за рад у смислу овог закона су:

- жена старија од 60 година и мушкарац старији од 65 година;
- дете до навршене петнаесте године живота, а ако је на редовном школовању у средњој школи, до краја рока прописаног за то школовање и
- лице потпуно неспособно за рад, према прописима о пензијском и инвалидском осигурању.

Врсте установа социјалне заштите:

- центар за социјални рад,
- установе за смештај корисника,
- установе за дневни боравак и помоћ у кући.

Друштвену бригу о деци у смислу Закона о друштвеној бризи о деци („Службени гласник РС“, бр. 49/92, 29/93, 53/93, 67/93, 28/94, 47/94, 48/94, 25/96, 29/2001, 16/2002, 62/2003, 64/2003 и 101/2005) чине права родитеља и деце и организоване делатности и активности којима се обезбеђује одговарајућа садржина рада са децом на дужем болничком лечењу. Права у области друштвене бриге о деци, у смислу овог закона, су: предшколско васпитање и образовање за децу на дужем болничком лечењу; одмор и рекреација деце до 15 година старости у дечијем одмаралишту; и регресирање трошкова боравка деце у предшколској установи, одмора и рекреације.

Законом о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом („Службени гласник РС“, број 33/2006) уређује се општи режим забране дискриминације по основу инвалидности, посебни случајеви дискриминације особа са инвалидитетом, поступак заштите особа изложених дискриминацији и мере које се предузимају ради подстицања равноправности и социјалне укључености особа са инвалидитетом.

Одлуком о мрежи установа социјалне заштите за смештај корисника („Службени гласник РС“, број 51/2008) утврђује се мрежа установа социјалне заштите за смештај корисника које оснива Влада, односно надлежни орган аутономне покрајине.

Овом одлуком су на овом простору утврђени следећи капацитети:

Табела бр. 81 – Установе социјалне заштите

1.	Дом за децу и омладину СОС Дечје село „Др Милорад Павловић“, Сремска Каменица	Смештај деце и омладине без родитељског старања и деце чији је развој ометен породичним приликама - узраста од седам до 18 година, односно до 26 година	120
2.	Центар за социјални рад, Нови Сад, Радна јединица „Центар за породични смештај деце и омладине“, Нови Сад	Организује и непосредно врши смештај деце и омладине без родитељског старања и деце ометене породичним приликама у хранитељске породице, деце ометене у развоју и деце са поремећајима у понашању,	Није ограничен

		врши увид у рад и пружа стручну помоћ хранитељској породици којој је дете поверено	
3.	Геронтолошки центар Нови Сад	Смештај старих лица	868
	8.1. Радна јединица „Лиман“ Нови Сад	Смештај старих лица	264
	8.2. Радна јединица „Ново насеље“, Нови Сад	Смештај старих лица	336

Правилником о ближим условима за почетак рада и обављање делатности и нормативима и стандардима за обављање делатности установа социјалне заштите за смештај деце и омладине ометене у развоју („Службени гласник РС“, број 88/93) прописују се ближи услови у погледу простора, опреме и потребних стручних и других радника за почетак рада и обављање делатности, као и нормативи и стандарди за обављање делатности установа за смештај деце и омладине ометене у менталном развоју.

Установа социјалне заштите за смештај деце и омладине ометене у менталном развоју, вишеструко ометене у развоју, оболеле од аутизма и телесно инвалидне деце и омладине (у даљем тексту: установа), између осталог, треба да испуњава следеће грађевинско-техничке услове:

- да се оснива у насељеном месту где су развијене саобраћајне и друге везе и комуникације;
- да има 20 m² слободне површине око објекта по кориснику, од чега 5 m² зелене површине која може бити мања и то по 3 m² по кориснику уколико постоји у близини објекта могућност коришћења јавних зелених површина.

6.2. Преглед норматива у области социјалне заштите

Нормативи који су коришћени за планирање капацитета и површина објеката социјалне заштите приказани су у оквиру Студије социјалне заштите, ЈП "Урбанизам", Нови Сад, 1993. године. У Просторном плану Републике Србије дате су препоруке за организацију јавних служби према хијерархијском нивоу насеља и у оквиру тога за организацију установа социјалне заштите.

У Студији социјалне заштите дати су нормативи који су утврђени следећим документима:

- Правилником о ближим условима за оснивање и нормативима и стандардима за обављање делатности установа социјалне заштите за смештај деце и омладине без родитељског старања и деце и омладине са поремећајима у понашању ("Службени гласник РС", бр. 88/93, 121/2003, 8/2006, 63/2006 и 36/2008);

- Правилником о ближим условима за почетак рада и обављања делатности установа социјалне заштите за смештај пензионера и других старих лица ("Службени гласник РС", бр. 44/93, 60/93, 73/2002, 66/2003, 102/2004, 76/2005 и 34/2009);
- Правилником о ближим условима за почетак рада и обављања делатности установа социјалне заштите за смештај одраслих лица ометених у менталном развоју, душевно оболелих и инвалидних лица ("Службени гласник РС", бр. 88/93 и 53/2005);
- Правилником о ближим условима за почетак рада и обављање делатности и нормативима и стандардима за обављање делатности установа социјалне заштите за смештај деце и омладине ометене у развоју („Службени гласник РС“, 88/93);
- Параметрима и критеријумима за планирање и програмирање стамбених насеља, "Југинус" и "Урбис", Београд 1977. године;
- публикацијом Савезног завода за урбанизам и стамбена питања, Београд 1968. године и

У наведеним документима дати су следећи нормативи везани за просторне услове:

- три постеље у домовима за старе на 1.000 становника,
- обухваћеност популације старе 65 и више година при прорачуну потребних капацитета за геронтолошке центре, за Нови Сад 6%, а за приградска насеља 5%,
- обухваћеност деце ометене у менталном развоју 3% укупног броја становника,
- површина објекта дома за старе и пензионере 20 – 25 m² по кориснику,
- површина комплекса дома за старе и пензионере 20 – 30 m² по кориснику,
- слободна површина у оквиру комплекса дома за децу и омладину лишену родитељског старања 20 m² по кориснику,
- слободна површина у оквиру комплекса дома за старе 20 m² по кориснику,
- у свакој месној заједници треба да постоји један клуб за одрасла и стара лица.

Табела бр. 82 - У Студији социјалне заштите (1993) предложени су следећи нормативи:

- за установе и домове за социјалну заштиту деце и омладине (оптималан капацитет 80 корисника):

Површина објекта по кориснику (m ²)	Површина комплекса по кориснику (m ²)	Слободна површина по кориснику (m ²)
15 – 17	40	20

- за долове за старе и пензионере (оптималан капацитет дома око 200 корисника):

Врста институције	Обухваћеност добне групе 65 година и више (%)	Број постеља на 1.000 становника	Потребна површина објекта по кориснику (m ²)	Потребна површина комплекса по кориснику (m ²)
Дом за старе	3	3	25	30
Дом за пензионере	5 – 6	-	25 – 40	30

Један клуб за одрасла и стара лица у свакој месној заједници (на око 8.000 становника) и 1 m² површине клуба по кориснику.

У оквиру Генералног плана града Новог Сада до 2021. године, за територију Новог Сада планирају се клубови за старе на око 10.000 становника.

Табела бр.83 - Препоруке за организацију јавних служби према хијерархијском нивоу насеља, за социјалну заштиту према Просторном плану РС

Ниво насеља	Домови за смештај деце без родитељског старања	Домови за лица са функционалним и менталним сметњама	Центри (комплекси) за старе	Центри за социјални рад
Републички				
Макрорегионални				
Регионални	X (*)	X (*)	X (*)	
Субрегионални				
Општински	X (*)	X (*)	X (*)	X
Насеље-локална заједница			(X)	
Насеље са специфичним функцијама	(X)	(X)	(X)	

ОБЈАШЊЕЊЕ ЗНАКОВА:

X - нужно;

XX - ако се не може организовати у насељу, јер за то не постоје потребни услови (потенцијални број корисника, грађевински фондови и сл.);

(X) - могуће уколико постоји интерес и економска основа за организовање садржаја, било у оквиру јавног или приватног сектора власништва;

(K) - обавеза организовања комплементарног-пратећег садржаја који осигурава целовито задовољење потреба, на пример: ђачки или студентски домови, ђачке или студентске кухиње и ресторани, библиотеке са читаоницом и просторијама за учење и сл.;

- - дефинисан је најнижи ниво обавезне организације садржаја, а за нивое изнад тога, примена се подразумева;

(*) - у центру или неком другом насељу на подручју територијалне целине.

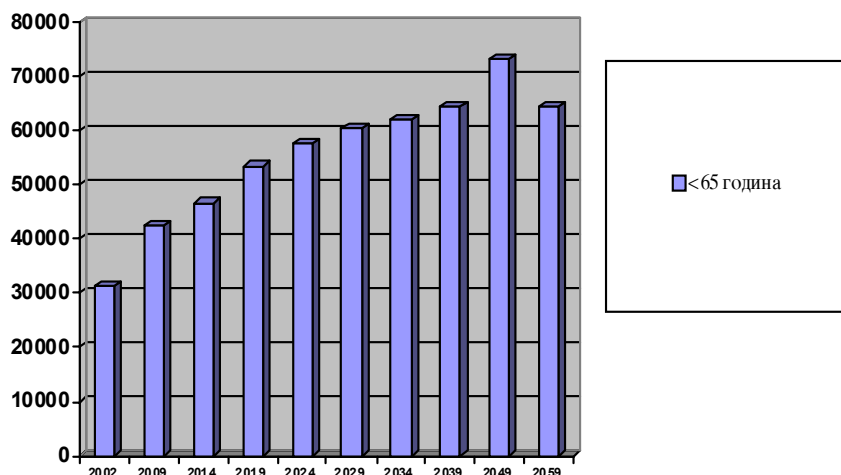
6.3. Демографски показатељи

Анализом података Демографске студије констатовано је и даље смањивање стопе наталитета у односу на податке из претходног периода. Мањи прилив младог становништва неминовно доводи до њеног старења. Том процесу доприноси и стално продужавање живота, односно повећање удела старог становништва.

Контингент старог становништва представља групу становништва старог 65 и више година, које је, у највећем броју, напустило рад и прешло у групе издржаваних људи или људи са личним приходима. Део њих је упућен на различите видове неге и збрињавања. Досадашњи тренд промена овог контингента је био пораст како броја припадника, тако и његовог удела у укупној популацији. Према прогнози демографског развоја, такав тренд ће се наставити.

Табела бр. 84 - Пројекција контингента старог становништва (65 година и више) за период до 2059. године за Нови Сад, Петроварадин и Ср. Каменицу

Претпостављени фертилитет	Попис 2002.	Стање 2009.	Пројекције							
			2014.	2019.	2024.	2029.	2034.	2039.	2049.	2059.
Опадајући	31.357	42.507	46.679	53.448	57.600	60.296	62.054	64.400	73.012	64.267
Константан										
Растући										

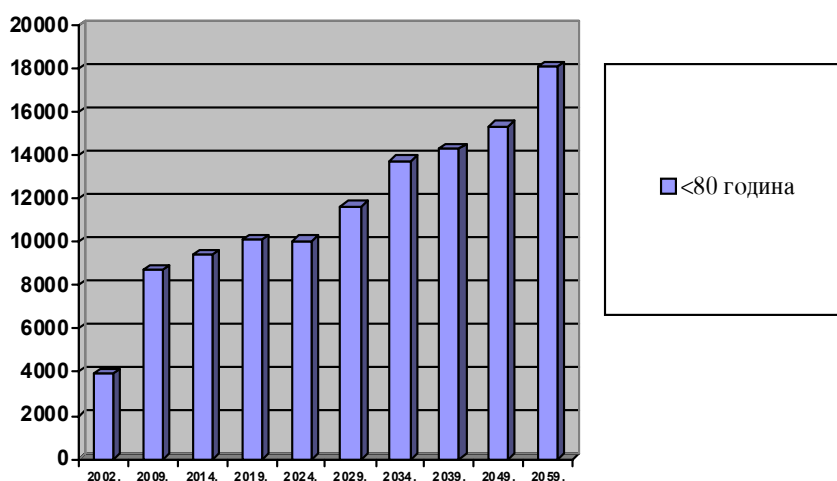
Графички приказ бр.16 – Пројекција броја становништва старог 65 године и више

Анализом представљених података може се утврдити да ће се број особа старијих од 65 година повећавати до 2049. године када се прогнозира да ће достићи број од 73.012 лица, што је за 30.505 лица, односно за 72% више у односу на досадашњи број.

Табела бр. 85 - Пројекција контингента старог становништва (80 година и више) за период до 2059. године за Нови Сад, Петроварадин и Ср. Каменицу

Претпостављени фертилитет	Попис 2002.	Стање 2009.	Пројекције							
			2014.	2019.	2024.	2029.	2034.	2039.	2049.	2059.
Опадајући	3.908	8.720	9.389	10.137	10.041	11.666	13.764	14.269	15.340	18.086
Константан										
Растући										

Графички приказ бр.17 – Пројекција броја становништва старог 80 године и више

Контингент остарелог становништва чине људи стари 80 и више година. То су особе које су одавно напустиле радну доб, а захтевају више бриге од претходне, и веће групе старог становништва. На територији Града Новог Сада повећава се број овог становништва, као и њихов удео у укупној популацији. Анализом представљених података може се утврдити да ће се број особа старијих од 80 година повећавати до 2059. године када се прогнозира да ће достићи број од 18.086 лица што је за 9.366 лица, односно за чак 107% више у односу на досадашњи број.

6.4. Анализа важеће планске документације

У односу на мрежу објеката социјалне заштите, која је предвиђена Генералним планом града Новог Сада до 2021. године, стањем на терену и важећом планском документацијом, утврђена су одређена одступања која су најчешће проузрокована заузимањем планираних локација неправном стамбеном изградњом, односно планирањем локација на подручјима која су променила намену у породично становање.

На подручју Подбаре Генералним планом града Новог Сада до 2021. године био је предвиђен објекат социјалне заштите за старе, али, због узурпирања ове локације бесправном изградњом, није могућа његова изградња.

Преглед објеката социјалне заштите који су предвиђени важећом планском документацијом и плановима који су у поступку усвајања, а који нису били предвиђени важећим Генералним планом града Новог Сада до 2021. године:

- простор Чардака, Сремска Каменица – геронтолошки центар и
- простор Староиришког пута, Сремска Каменица – предлог – социјална установа и
- простор Телепа – центар социјалне заштите.

Анализом постојећег стања утврђено је постојање следећих установа социјалне заштите старих лица које су дефинисане у табели бр.86:

Табела бр. 86 – Преглед постојећих објеката социјалне заштите

Преглед постојећих објеката социјалне заштите на територији насеља Нови Сад, Петроварадин и Сремска Каменица						
број	установа	нето површина објекта (m ²)	површина комплекс (m ²)	број корисника	нето површина објекта (m ²)/број лица	површина комплекса (m ²)/број лица
1	Дом пензионера, Лиман	11762	6000	264	44,5	22,7
2	Дом пензионера, Ново насеље	17607	8400	336	52,4	25,0
	УКУПНО	29369	7200	600	48,9	23,8

Анализом важеће планске документације, као и документације која је у поступку усвајања утврђене су планиране промене капацитета постојећих објеката социјалне заштите, које су дефинисане у табели бр.87:

Табела бр. 87 – Преглед планираних проширења објеката социјалне заштите

Преглед планираних проширења постојећих објеката социјалне заштите на територији насеља Нови Сад, Петроварадин и Сремска Каменица					
број	локација	врста радова	брuto развијена површина објекта (m ²)	број корисника	однос брuto развијене површине објекта по кориснику
1	Булевар краља Петра I	доградња	3910	160	24,4

Анализом представљених података може се утврдити да је планском документацијом предвиђено проширење постојећих објеката за 3.910m² , што представља повећање од око 13% у односу на постојеће капацитете.

Анализом важеће планске документације, као и документације која је у поступку усвајања утврђене су планиране локације за изградњу нових објеката социјалне заштите, које су дефинисане у табели бр.88:

Табела бр. 88 – Преглед планираних домова за старе

Преглед планираних домова за старе особе на територији насеља Нови Сад, Петроварадин и Сремска Каменица						
број	локација	површина комплекса (ha)	брutto развијена површина објекта (m ²)	број корисника	однос површине комплекса по кориснику	однос брутто развијене површине објекта по кориснику
1	Мишелук III	1,18	5000	200	59,0	25,0
2	Мишелук II	0,7	5500	180	38,9	30,6
3	Чардак	0,23	750	30	76,7	25,0
4	Телеп	0,7	9200	230	30,4	40,0
5	Телеп - социјална служба	0,13				
6	Клисански пут	0,76	9120	400	19,0	22,8
	УКУПНО	3,7	29570	1040	35,6	28,4

Анализом представљених података може се утврдити да је планском документацијом предвиђена изградња нових објеката социјалне заштите за 1.040 корисника, што представља повећање од око 103% у односу на постојеће капацитете. Такође се може закључити да ће након извођења ових проширења однос брутто развијене површине објекта по детету бити у складу са нормираном вредности тог параметра.

На основу анализе издатих урбанистичких услова и услова за изградњу у периоду од 2003. до септембра 2009. године, може се закључити да на територији Новог Сада Петроварадина и Сремске Каменице није било захтева за проширење постојећих објеката социјалне заштите.

6.5. Анализа постојећег стања

Центар за социјални рад града Новог Сада

Центар за социјални рад града Новог Сада спроводи социјалну заштиту и социјални рад за територију града Новог Сада и општина Беочин и Сремски Карловци.

Центар је лоциран у три објекта у улици Змај Огњена Вука бр. 13, 15 и 17, уз комплекс Дома здравља. Објекти су грађени 1960. године. Намена и површина објеката су следеће:

- Змај Огњена Вука 13 – матични центар у Новом Саду, намена: канцеларијски простор и рад са странкама, површина објекта око 648 m²,
- Змај Огњена Вука 15 – прихватилиште са прихватном станицом "Сигурна кућа", намена: рад са странкама и привремено организован рад са децом у дневном боравку (васпитно – образовни рад са децом и корективни рад са децом са поремећајем у понашању), површина објекта 425 m²,
- Змај Огњена Вука 17 - прихватилиште са прихватном станицом "Сигурна кућа", намена: прихватилиште и прихватна станица за децу (привремени боравак деце у стању социјалне потребе) и децу у дневном боравку (исхрана и васпитно - образовни рад), површина објекта 368,5 m²,
- Булевар ослобођења 91 –прихватилиште са прихватном станицом, површина објекта 214 m²,
- Сремска Каменица, Бранислава Букурова 45 - Сигурна кућа за жене, површина објекта 552 m² и
- Клисански пут 3 и 5 – заштићено становање, површине 217 и 216 m².

На комплексу се налази и помоћни објекат (Змај Огњена Вука 17а), површине 108,8 m², изграђен 1985. године, који треба да промени намену у простор за дневни боравак деце. Укупна корисна површина објеката Центра за социјални рад износи 1.861,1 m², а површина комплекса је 7.833 m². У Центру има укупно 20 лежаја за привремени смештај деце у стању социјалне потребе.

Према важећој планској документацији, планира се проширење комплекса и могућност надоградње постојећих и доградње или изградње нових објеката укупне бруто површине око 6.750 m², од чега је за нових 3.910 m² већ издата урбанистичка документација.

Укупан број запослених у Центру је 153 радника: 116 стручних радника, 16 административно-финансијских радника и 20 радника техничког особља.

На годишњем нивоу домском заштитом буде обухваћено између 830 и 930 корисника, од чега у прихватилишту за одрасла и стара лица од 145 до 265 корисника, а у активностима клубова за одрасла и стара лица између 3.050 и 3.150 лица.

Социјална заштита деце и омладине

СОС Дечје село "Др Милорад Павловић"

Установа за децу и омладину са п.о. СОС Дечје село "Др Милорад Павловић" налази се на адреси Каменички парк 1-15 у Сремској Каменици. Ово је установа социјалне заштите која збрињава децу без родитељског старања и децу чији је развој ометен породичним приликама, до обезбеђивања услова за повратак у сопствену породицу, или збрињавање у усвојилачкој или другој породици, односно до оспособљавања за самосталан живот.

Процес рада у Дечјем селу организује се преко:

1. Службе смештаја и збрињавања деце и омладине,
2. Службе алтернативних облика заштите и програма потпоре и подршке младима,
3. Службе општих и заједничких послова.

Комплекс објеката Дечјег села грађен је према препорукама за изградњу оваквих објеката. Постоји 15 објеката за смештај деце и омладине површине око 180 m². У саставу две куће су и додатних 250 m² за кухињу, омладински клуб, библиотеку и салон за госте. Уз овај део постоји и приручни магацин површине 20 m². Кућице за децу изграђене су 1975. године.

Матични објекат, изграђен 1989. године, у коме су просторије управе, вишенаменска сала, служба за одржавање и гараже, има површину 640 m². Кућа – пансион, изграђена 2003. године, у којој су стан за директора, апартмани за госте и централни магацин, површине је 320 m².

У саставу Дечјег села су и осам стамбених јединица у Новом Саду у којима су смештени штићеници Установе који студирају или раде у Новом Саду. Укупна површина ових стамбених јединица је 400 m². Дечје село поседује и викенд-кућу на Стражилову, површине око 75 m².

Укупна корисна површина објеката Дечјег села је 4.318 m², од чега је 3.260 m² стамбени простор, а 1.058 m² службени простор. Површина отвореног простора у Сремској Каменици је 3,5 ha, а укупно са осталим локацијама 3,72 ha.

Сви објекти, осим куће у Коперниковој улици, у добром су стању и у потпуности одговарају намени. Кућа у Коперниковој 18, легат породице Бошковић, грађена је 1910. године у комбинацији набоја и опеке и потребна је реконструкција објекта.

У Дечјем селу ради 57 запослених, од чега су 34 стручна лица. У служби за смештај и збрињавање деце 38 ради, у служби алтернативних облика заштите 2, у служби општих и заједничких послова 16 запослених и директор и помоћник директора.

Тренутно је у установи Дечје село (по решењима надлежних центара) збринато 148 деце и омладине (девет са избегличким статусом). Капацитет је 148 постеља, 120 у Сремској Каменици и 28 у становима у Новом Саду. У оквиру мреже објеката социјалне заштите, која је рађена на нивоу Републике Србије у Дечјем селу је планиран капацитет 120 деце.

Поред Дечјег села, на подручју насеља Нови Сад, Петроварадин и Сремска Каменица постоје и следећи просторни капацитети:

- дневни боравак за децу и омладину ометену у развоју (у оквиру школе „Милан Петровић“, у улици Дожа Ђерђа бр.18) и
- дневни боравак за телесно инвалидну децу и омладину са вишеструком ометеношћу (улица Димитрија Туцовића бр.3), капацитета 50 m² нето површине. Овај простор није одговарајући, те је потребно обезбедити измештање ових садржаја на нову локацију на којој је потребно обезбедити око 1.380 m².

Социјална заштита одраслих и старих лица

Делатност социјалне заштите одраслих и старих лица на територији града Новог Сада обавља Геронтолошки центар "Нови Сад", са седиштем управе у Фрушкогорској 32 у Новом Саду. Геронтолошки центар обезбеђује домски смештај одраслим инвалидним и старим лицима, затим привремени прихват и збрињавање одраслих и старих лица у стању акутне социјалне потребе и отворену заштиту пружањем помоћи у кући и у клубовима за стара и одрасла лица.

Домови за пензионере и стара лица

Дом за пензионере и стара лица својим корисницима обезбеђује становање, исхрану, негу, здравствену заштиту, културно – забавне, рекреативне, окупационе и друге активности, услуге социјалног рада и друге услуге зависно од потреба, способности и интересовања корисника.

Површине објеката и комплекса домова задовољавају у потпуности потребе корисника и делимично су у складу са стандардом прописане минималне површине. Просечна површина објекта по кориснику износи 48,9 m², а површина комплекса 23,8m² по кориснику. Према стандарду од три постеље на 1.000 становника, капацитет домова за старе у граду требао би да буде око 846 постеља, што је само за 246 постеља више него што их сада има, док нерешених захтева за смештај у домове за старе тренутно има око 100. Међутим, ако се прихвати норматив којим се прописује 5 % обухвата контингента становништва старог 65 и више година у домовима за старе, тренутни капацитет треба да је око 2.550 постеља. Према овом нормативу, до 2034. године било би потребно чак 3.723 постеље за територију града Новог Сада, а према нормативу од три постеље на 1.000 становника, 870 постеља према варијанти претпостављеног растућег фертилитета. Будући да се овај критеријум везује за укупан број становника, чији тренд демографског развоја карактерише знатан пораст до 2034.

године, боље је примењивати критеријум који се ослања на сам контингент старог становништва чији тренд промена такође карактерише стални пораст.

Прихватилишта за одрасла и стара лица

У оквиру Геронтолошког центра "Нови Сад" раде Прихватилиште за одрасла и стара лица у Футогу и Прихватна станица у Новом Саду.

Прихватна станица на Булевару краља Петра I 28ц у Новом Саду обезбеђује хитну социјалну помоћ одраслим и старим лицима у стању акутне социјалне потребе обезбеђивањем услова за повратак у место пребивалишта или смештајем у Прихватилиште. Станица је смештена у простор површине 83 m² (који је уступио на коришћење ЈП "Пословни простор" 2000. године) који се налази у оквиру стамбене зграде.

Дневни капацитети прихвата су укупно 18-20 лица, колико има и корисника овог вида социјалне заштите. Послове прихвата обавља 15 радника.

Дневни боравак за умерено и теже ментално недовољно развијене особе преко 27 година старости лоциран је у улици Сељачких буна 83.

Клубови за одрасла и стара лица

На територији насеља Нови Сад, Петроварадин и Сремска Каменица функционише 11 клубова за одрасла и стара лица, који својим корисницима обезбеђују задовољење свакодневних животних потреба, а нарочито: дружење, односно социјалну интеграцију и рехабилитацију, развијање солидарности, односно самопомоћи, културно-забавне, рекреативне, духовне и друге потребе.

Табела бр.89 - Мрежа постојећих клубова за одрасла и стара лица

Број	Назив и адреса	Капацитет	Корисна површина (m²)
1.	Клуб "Владимир Назор", Чајковског 1 Петроварадин	40	42
2.	Клуб "Ново насеље" Бате Бркића 17 Нови Сад	60	116
3.	Клуб "Олга Петров" Футошка 67 Нови Сад	65	142
4.	Клуб "Раднички" Браће Могин 2 Нови Сад	60	114
5.	Клуб "Грозда Гајшин" Његошева 24	80	

	Нови Сад		150
6.	Клуб "23. октобар" Париске комуне 44 Нови Сад	40	53
7.	Клуб "Иво Андрић" Милоша Црњанског 2-6 Нови Сад	50	76
8.	Клуб "Коста Шокица" Радоја Домановића 17 Нови Сад	60	66
9.	Клуб "I војвођанска бригада" Стражиловска 12 Нови Сад	36	85
10.	Клуб "Клиса" Савска 27 Нови Сад	68	110
11.	Клуб "Слана бара" Ченејска 54 Нови Сад	72	110
	Укупно:	707	1.181

Мрежом клубова за одрасла и стара лица покривен је Нови Сад са 11 клубова. Укупна површина клубова, чије су просторије Геронтолошком центру уступиле месне заједнице, износи 1.181 m^2 , а просечна површина клуба је 107 m^2 . Површина корисног простора по кориснику је $1,67 \text{ m}^2$.

Број корисника клубова је 3.100 одраслих и старих особа, а број запослених на пружању услуга отворене социјалне заштите (клубови и помоћ у кући и нега) је 70 радника.

Удружења из области социјалне заштите

Центар живети усправно

Центар је оформљен у циљу помоћи особама са инвалидитетом и налази се у улици Исе Бајића 6 на површини 28 m^2 нето. Центар не поседује сопствене просторије и има осам стално запослених лица.

Новосадско удружење студената са инвалидитетом

Центар је оформљен у циљу помоћи студентима са инвалидитетом и налази се у оквиру универзитетског центра. Центар не поседује сопствене просторије и волонтерског је тима, те нема стално запослене особе.

Удружење дистрофичара Јужнобачког округа

Центар је оформљен у циљу помоћи особама са инвалидитетом и налази се у улици Змај Јовиној 20 и Илије Огњановића 3, укупне површине 101 m² нето. Центар не поседује сопствене просторије и има два стално запослена лица.

Градска организација слепих „Нови Сад“

Организација је оформљена у циљу помоћи слепим особама и налази се у улици Светозара Милетића 28 на површини 183 m² нето. Организација не поседује сопствене просторије и има два стално запослена лица.

Из круга „Војводина“

Организација је оформљена у циљу спречавања насиља и дискриминације над особама са инвалидитетом и налази се на Булевару војводе Степе 67 на површини 85 m² нето. Центар не поседује сопствене просторије и има два стално запослена лица.

6.6. Анализа приватног сектора

У приватном сектору може се регистровати само један дом за стара и непокретна лица у ул. Марина Држића 1 у Петроварадину, капацитета 51 корисник.

У току 2008. године израђена је урбанистичка документација за изградњу старачког дома у улици Седме војвођанске бригаде 61 у Сремској Каменици, корисне површине 626 m².

6.7. Закључна разматрања

У току 2009. године у домове за старе укупно смештено 600 старих лица, а у Дечијем селу 148 деце.

На годишњем нивоу укупно, домском заштитом буде обухваћено око 890 корисника, у Прихватилишту за одрасла и стара лица током године борави око 145-265 корисника, а у активностима клубова за одрасла и стара лица учествује око 3100.

У Новом Саду постоје све установе социјалне заштите које су неопходне да би се задовољиле потребе становника једног регионалног центра. У протеклом периоду није дошло до проширења постојећих капацитета, као ни изградње нових, што представља знатан проблем с обзиром на убрзано старење укупног становништва.

Центар за социјални рад града Новог Сада, са прихватилиштем и прихватном станицом за децу и омладину, развијаће се на постојећој локацији која положајем и планираном површином одговара овој намени.

СОС Дечје село "Др Милорад Павловић" такође треба да остане на постојећој локацији која положајем, површином и капацитетом одговара потребама ове установе с

обзиром да нема листе чекања у овој установи, јер се деца смештају у хранитељске породице.

Три постојећа дома за старе не одговарају потребном броју корисника, те је потребно изградити све планиране капацитете (1040 лежаја) до 2034. године, односно до 2049. године када се, према демографској пројекцији, планира највећи број лица ове старосне доби. Ако се примени норматив од 6 % обухвата становништва старог 65 и више година у домовима за старе, до 2034. године било би потребно укупно 3.723 места, односно чак деветнаест нових домова, капацитета 200 лежаја. Потребан број лежаја у домовима за старе, добијен на овај начин, приближан је броју потребних болничких лежаја за потребе целог региона, што није реално. Ако се примени норматив од три постеље на 1.000 становника, до 2034. године било би потребно само 867 постеља, што је само 267 постеља више него што их сада има, а нерешених захтева за смештање у домове тренутно има око 100. Дакле, узимајући у обзир све наведене податке, претпоставка је да је реалан обухват контингента старог становништва у домовима за старе око 3%. Уз ову претпоставку, поред два дома која су неопходна за тренутне потребе, потребно је планираних пет нових објеката домова (укупни капацитет 1040 особа) до 2034. године, што је и предвиђено мрежом објеката ове намене. Поред тога, потребно је планирати још бар један објекат капацитета око 220 особа. Локације треба обезбедити, како је и до сада планирано, у следећим деловима Новог Сада: Телепу, Клиси, Чардаку, на Мишелуку, а треба обезбедити и један нови локалитет, на пример у оквиру Сремске Каменице због специфичности овог терена, као и микроклиматских услова који погодују лицима ове старосне групе.

Табела бр.90 - Сумирање капацитета домова за старе

Број	Параметар	Број корисника	Развијена бруто површина објекта (m ²)
1	Постојеће стање	600	
2	Планирано повећање капацитета	1.040	29.570
1+2	Сума постојећих и планираних капацитета	1.640	
3	Потребан капацитет до 2034. године	1.861	27.915
3-1	Разлика између потребних капацитета 2034. и постојећих капацитета	1.261	

Бруто развијена површина објекта по кориснику задовољава нормирану вредност овог параметра (25 m² по кориснику) за постојеће, као и за планиране објекте.

Површина комплекса по кориснику нешто је нижа од нормиране вредности овог параметра (30 m² по кориснику) за постојеће, док је за планиране објекте скоро достигнута и износи 28,4 m² по кориснику.

Отварањем новог објекта за смештај старих лица у приватном сектору у Петроварадину, делимично су растеређени постојећи капацитети, али је евидентно интересовање приватних инвеститора у последњих годину дана за улагање у изградњу објеката ове намене.

Проблем представља немогућност реализације појединих објеката и то најчешће на просторима где су они најпотребнији. До сада су проблеми недостатка потребних капацитета углавном решавани проширењем постојећих објеката на рачун слободног простора, односно умањења површине комплекса по кориснику. С обзиром да су ови ресурси за проширење простора већ знатно ограничени, решење проблема треба тражити у планирању установа ове намене на земљишту које се налази у власништву Града како би реализација била што извеснија.

Постојећи клубови пензионера својим капацитетима углавном задовољавају тренутно потребе, али је потребно планирање ових садржаја и на подручју Телепа и Сремске Каменице, што је већ утврђено важећом планском документацијом. С обзиром да се према демографској пројекцији планира знатно повећање броја корисника ових установа, потребно је и повећање капацитета проширењем постојећи, односно првенствено изградњом нових објеката у оквиру којих ће бити дефинисана ова намена. Потребно је да свака месна заједнице на свом простору има бар по један простор ове намене.

Укупан капацитет постојећих прихватилишта износи око 1.500 m². Прихватилиште и прихватна станица за одрасла и стара лица задовољавају постојеће потребе, али је, због повећања броја лица ове старосне групе, потребно планирати и нове површине у оквиру планираних локација за домове за одрасла и стара лица. Прихватилишта за децу, омладину и угрожена лица тренутним капацитетом такође задовољавају потребе, али је за наредни период потребно планирати нове површине ове намене у оквиру новопланираног објекта социјалне заштите на Телепу.

У протеклом периоду отворено је чак пет установа за помоћ особама са инвалидитетом, као и за помоћ особама које су биле изложене дискриминацији. Отварање установа овакве врсте представља значајан допринос у овој области, али и даље није довољан да би функционисање ових лица било несметано. Највећи проблем за лица са инвалидитетом представљају физичке препреке (нпр. недостатак рампи за прилаз објектима, неадекватан урбани мобилијар и партерно уређење, неприступачност возила јавног саобраћаја и сл.), те је приликом израде урбанистичке планске документације потребно обратити пажњу и на овај сегмент.

7. ГЕНЕРАЛНА ОЦЕНА СТАЊА И СМЕРНИЦЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА МРЕЖЕ ЈАВНИХ СЛУЖБИ

Анализом реализације објеката јавних служби утврђено је да је у највећем броју случајева реализација извршена на земљишту које није било у приватном власништву, већ у власништву града. Истовремено утврђено је да је протеклих шест година највише објеката реализовано у области предшколског васпитања, чак 159% више у односу на раније капацитете, а да је најмање објеката реализовано у области културе допуњавањем постојећих капацитета новом површином од 1.154 m², искључиво променом намене и доградњом постојећих објеката. Веома мали проценат реализације може се запазити и у области основног и средњег образовања где у протеклом периоду на анализираном подручју није изграђен ниједан објекат.

С обзиром да се највећи број становника према Демографској студији очекује 2024. године, а да капацитети јавних служби прате тренд броја становника, у овом периоду треба очекивати максималне потребе у свим делатностима јавних служби, осим у области социјалне заштите у оквиру које ће се, због прогнозираног интензивирања старења популације, све више увећавати потребе за капацитетима у наредном периоду, да би се до 2049. године и удвостручиле у односу на садашње вредности.

Табела бр.91 – Преглед издатих привремених мишљења о легализацији

Катастарска општина	Заштитно зеленило	Спортско - рекреативно - туристичке површине	Специјална намена	Викенд-зона	Простор за рекреацију	Виноградарска зона
Нови Сад	59					
Петроварадин	124	262	4		256	
Сремска Каменица	183	28		139		26
УКУПНО	366	290	4	139	256	26
	1.081					

С обзиром да је у поступку легализације ЈП „Урбанизам“ до данас решио око 50% укупног броја захтева, уз услов да ће у преосталој половини бити идентичан број захтева за привремена одобрења за градњу, може се претпоставити да ће укупан број изграђених објеката у наменама за које је могуће издавање привременог одобрења бити око 2.162. На основу овог податка може се закључити да ће то бити додатних 17.500 становника за које је потребно обезбедити додатне капацитете јавних служби.

Све утврђене разлике између мреже јавних служби, важећег Генералног плана града Новог Сада и планске документације у складу су са постојећим стањем, као и планираним потребама. Усклађивање је извршено дислокацијом планираних садржаја

због њихове лакше реализације, као и равномернијом расподелом капацитета у односу на утврђене потребе.

Постојећу мрежу објеката јавних служби, која је формирана на бази планских решења, потребно је допунити следећим садржајима:

- две основне школе (Шумице, западно од обилазнице око Сремске Каменице),
- један ученички дом,
- један студентски дом,
- два студентска ресторана,
- концертна сала, полифункционална сала,
- библиотеке (Петроварадин, Сремска Каменица, Клиса, Адице и Подбара),
- један старачки дом (Сремска Каменица) и
- један дом пензионера (Сремска Каменица).

Сви планирани параметри који се односе на сектор јавних служби задовољавају нормиране критеријуме у задатим областима, у односу на максималне планиране демографске пројекције, и задовољавају постојеће и планиране потребе. Нажалост, реализација ових служби знатно утиче на обезбеђивање потребних капацитета. У случају постепене и равномерне реализације објеката ове намене капацитети јавних служби пратиће раст броја становника, те неће бити дефицита у овој области.

КОРИШЋЕНА ЛИТЕРАТУРА:

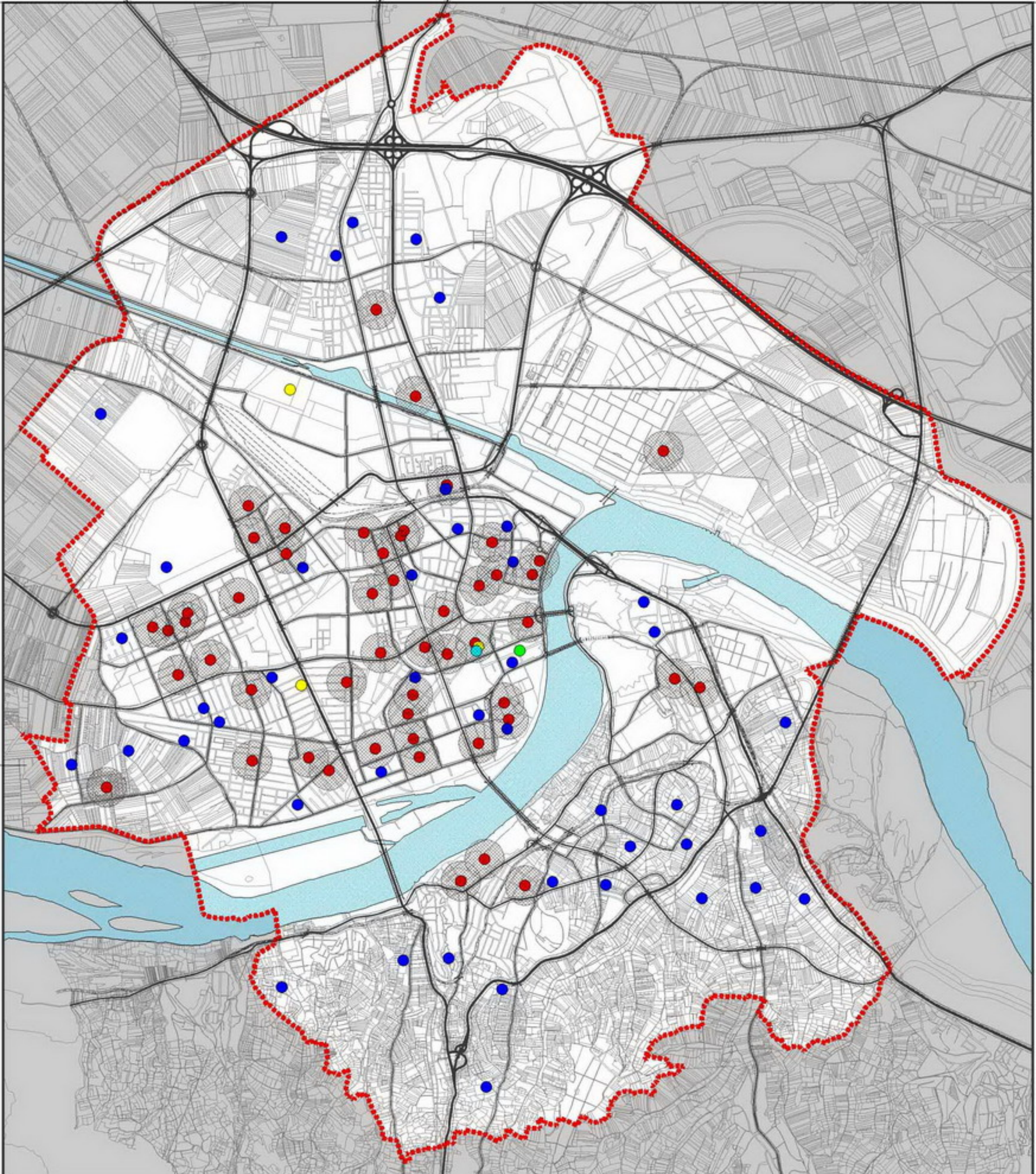
- Студија друштвених делатности, ЈП "Урбанизам" Завод за урбанизам Нови Сад:
 - Студија образовања, Нови Сад, децембар 1993,
 - Студија здравства, Нови Сад, јануар 1994,
 - Студија социјалне заштите, Нови Сад децембар 1993,
 - Студија културе, Нови Сад, децембар 1993. година
- Студија развоја здравства, ООУР "Урбанизам" Завод за урбанизам, Нови Сад, септембар 1982,
- Студија јавних служби, ЈП "Урбанизам" Завод за урбанизам, Нови Сад, 1997,
- Студија јавних служби, ЈП "Урбанизам" Завод за урбанизам, Нови Сад, 2004,
- Демографски развој Града Новог Сада, Бранислав С. Ђурђевић, Нови Сад, 2009,
- Мрежа насеља Града Новог Сада, документациона основа ПП Града Новог Сада, ЈП "Урбанизам" Завод за урбанизам, Нови Сад, јун 2004,
- Документациона основа Генералног плана предела Подунавља, ЈП "Урбанизам" Завод за урбанизам, Нови Сад, децембар 2000,
- Просторни план Републике Србије ("Службени гласник РС", број 13/96),
- Просторни план Града Новог Сада и Општине Сремски Карловци ("Службени лист општине Нови Сад", број 5/74 и "Службени лист Града Новог Сада", број 9/95),
- Генерални план града Новог Сада до 2021. године ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 39/2006 – пречишћен текст),
- Подаци и бројке, Извештај о раду Универзитета у Новом Саду у 2008. години, Универзитет у Новом Саду, Нови Сад, 2000,
- Закон о јавним службама ("Службени гласник РС", бр. 42/91, 71/94),
- Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 72/2009),
- Закон о основној школи („Службени гласник РС“, 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 66/94, 22/2002, 62/2003, 64/2003 и 101/2005),
- Закон о средњим школама („Службени гласник РС“, 50/92, 53/93, 67/93, 48/94, 24/96, 23/2002, 25/2002, 62/2003, 64/2003 и 101/2005),
- Закон о ученичком и студентском стандарду („Службени гласник РС“, бр. 81/92, 49/93, 53/93, 67/93, 48/94 и 101/2005),

- Закон о високом образовању ("Службени гласник РС", бр. 76/2005 и 100/2007),
- Одлука о изменама и допунама Одлуке о мрежи дечијих вртића и основних школа на територији града Новог Сада („Службени лист града Новог Сада“ бр.27/2009),
- Одлука о мрежи средњих школа у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 7/93, 37/93, 31/94, 4/95, 19/95, 42/95, 22/96, 24/97, 20/98, 44/99, 18/2000, 29/2001, 22/2002, 36/2002, 40/2003, 53/2004, 54/2005, 5/2006 и 44/2006),
- Одлука о мрежи објеката ученичког стандарда у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр.25/93, 80/93, 21/94, 4/95, 31/2000 и 106/2005),
- Одлука о мрежи објеката студентског стандарда ("Службени гласник РС", бр. 7/93, 19/93, 6/99, 50/2002 и 97/2005),
- Правилник о ближим условима за почетак рада и обављања делатности установа за децу („Службени гласник РС“, бр. 50/94 и 6/96),
- Закон о култури ("Службени гласник РС", бр. 72/2009),
- Закон о утврђивању одређених надлежности Аутономне Покрајине („Службени гласник РС“, бр. 6/2002, 101/2007 и 51/2009),
- Закон о Матици српској ("Службени гласник РС", бр. 49/92),
- Закон о библиотечној делатности ("Службени гласник РС", број 34/94),
- Одлука о установама и програмима у области културе за које се обезбеђују средства у буџету Аутономне Покрајине Војводине („Службени лист АП Војводине“, број 11/2004),
- Закон о јавном здрављу (Службени гласник РС, број 72/2009),
- Уредба о плану мреже здравствених установа („Службени гласник РС“, бр. 42/2006, 119/2007, 84/2008 и 71/2009),
- Закон о санитарном надзору („Службени гласник РС“, број 125/2004),
- Закон о здравственом осигурању („Службени гласник РС“, бр. 107 и 109/2005),
- Уредба о здравственој заштити радника („Службени гласник РС“, број 4/2000),
- Уредба о обиму и садржају здравствене заштите становништва („Службени гласник РС“, број 43/93),
- Уредба о здравственој заштити жена, деце, школске деце и студената („Службени гласник РС“, број 49/95),
- Правилник о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе („Службени гласник РС“, број 43/2006),

- Закон о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана („Службени гласник РС“, бр. 36/91, 79/91, 33/93, 53/93, 67/93, 46/94, 48/94, 52/96, 29/2001, 84/2004, 101/2005 и 115/2005),
- Закон о друштвеној бризи о деци („Службени гласник РС“ број 49/92, 29/93, 53/93, 67/93, 28/94, 47/94, 48/94, 25/96, 29/2001, 16/2002, 62/2003, 64/2003 и 101/2005),
- Закон о спречавању дискриминације особа са инвалидитетом („Службени гласник РС“, број 33/2006),
- Одлука о мрежи установа социјалне заштите за смештај корисника („Службени гласник РС“, број 51/2008),
- Правилник о ближим условима за почетак рада и обављање делатности и нормативима и стандардима за обављање делатности установа социјалне заштите за смештај деце и омладине ометене у развоју („Службени гласник РС“ број 88/93),
- Правилник о ближим условима за оснивање и нормативима и стандардима за обављање делатности установа социјалне заштите за смештај деце и омладине без родитељског старања и деце и омладине са поремећајима у понашању („Службени гласник РС“, бр. 88/93, 121/2003, 8/2006, 63/2006 и 36/2008),
- Правилник о ближим условима за почетак рада и обављања делатности установа социјалне заштите за смештај пензионера и других старих лица („Службени гласник РС“, бр. 44/93, 60/93, 73/2002, 66/2003, 102/2004, 76/2005 и 34/2009),
- Правилник о ближим условима за почетак рада и обављања делатности установа социјалне заштите за смештај одраслих лица ометених у менталном развоју, душевно оболелих и инвалидних лица („Службени гласник РС“, бр. 88/93 и 53/2005),
- Правилник о ближим условима за почетак рада и обављање делатности и нормативима и стандардима за обављање делатности установа социјалне заштите за смештај деце и омладине ометене у развоју („Службени гласник РС“, број 88/93),
- Параметри и критеријуми за планирање и програмирање стамбених насеља, "Југинус" и "Урбис", Београд, 1977,
- Публикација Савезног завода за урбанизам и стамбена питања, Београд, 1968.

Остали извори информација:

- званичне интернет презентације (министарстава, секретаријата, Града Новог Сада)
- званични подаци добијени од надлежних органа Градске управе Нови Сад, као и надлежних Покрајинских секретаријата.
- подаци из документације ЈП "Урбанизам" Завод за урбанизам Нови Сад и
- дневна штампа.

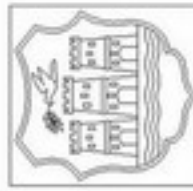
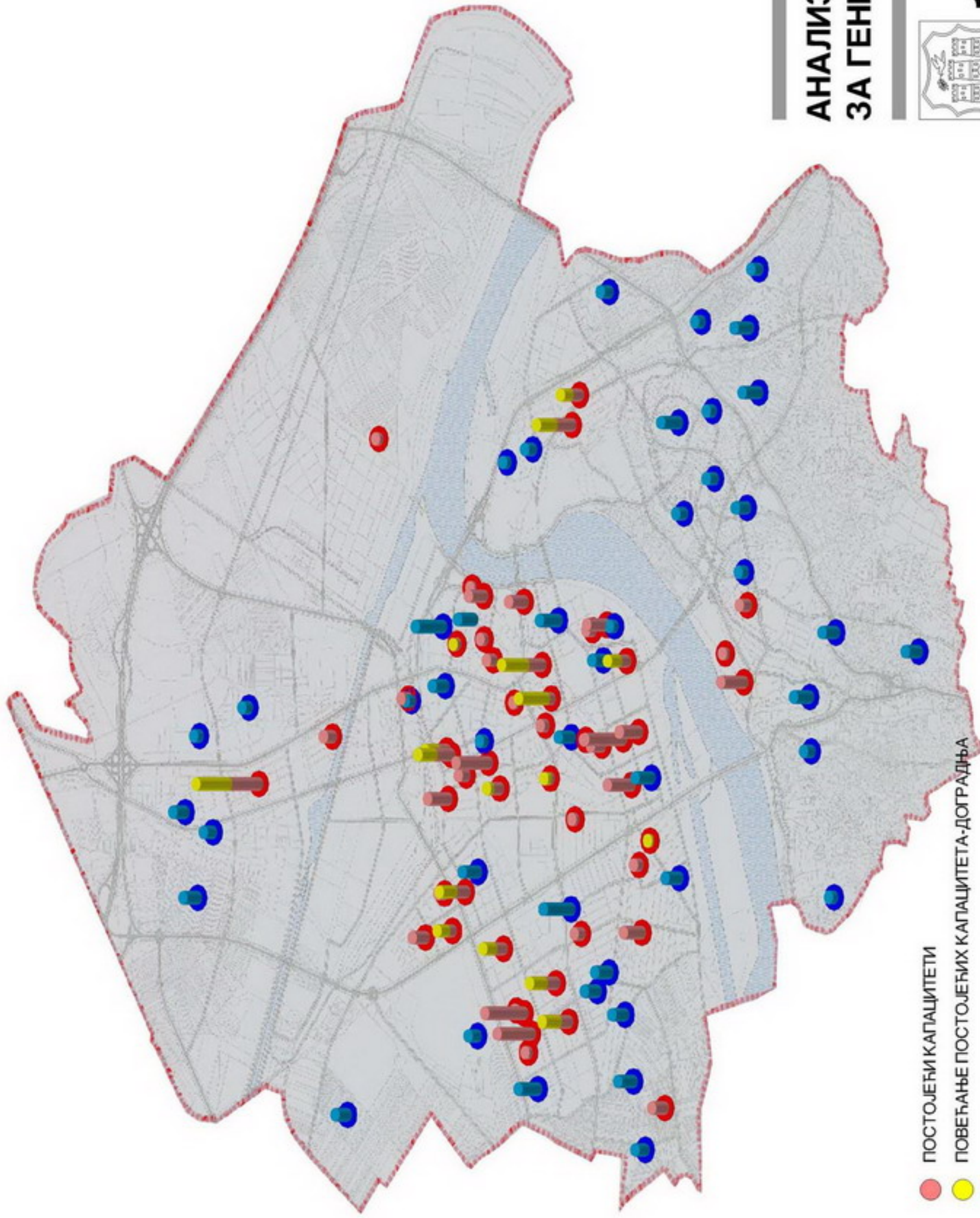
- ПОСТОЈЕЋА ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА СА ГРАВИТАЦИОНИМ ПОДРУЧЈЕМ
- ПЛАНИРАНА ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА
- ПОСТОЈЕЋА ЛИКОВНА РАДИОНИЦА
- ПОСТОЈЕЋА УПРАВНА ЗГРАДА
- ПОСТОЈЕЋА КУХИЊА - ПЛАНИРАНА ДОГРАДЊА

**АНАЛИЗА МРЕЖЕ ЈАВНИХ СЛУЖБИ
ЗА ГЕНЕРАЛНИ ПЛАН НОВОГ САДА**

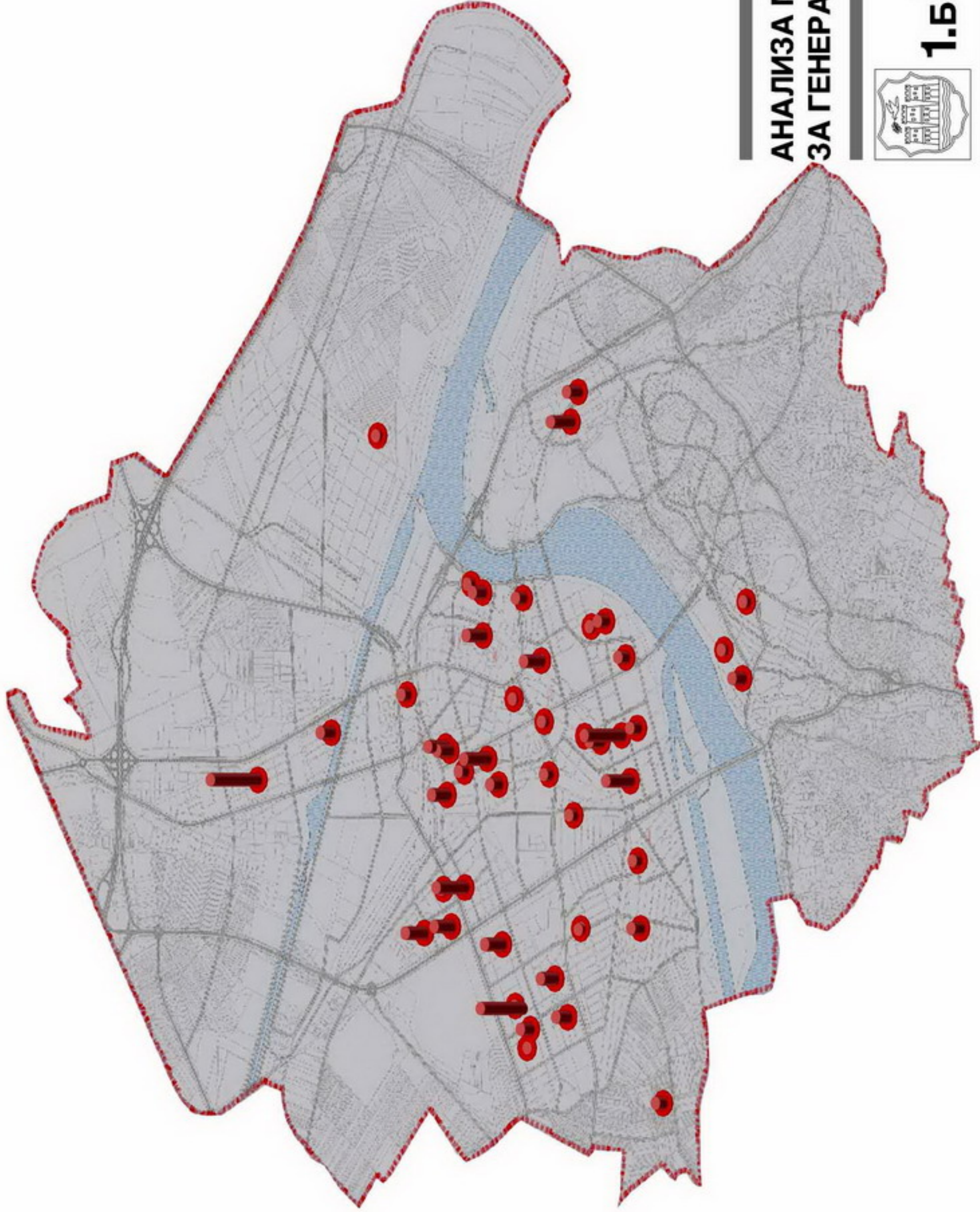
**МРЕЖА ОБЈЕКТА
1. ПРЕДШКОЛСКИХ УСТАНОВА**

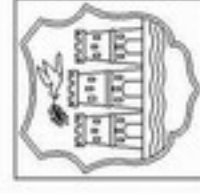

**АНАЛИЗА МРЕЖЕ ЈАВНИХ СЛУЖБИ
ЗА ГЕНЕРАЛНИ ПЛАН НОВОГ САДА**

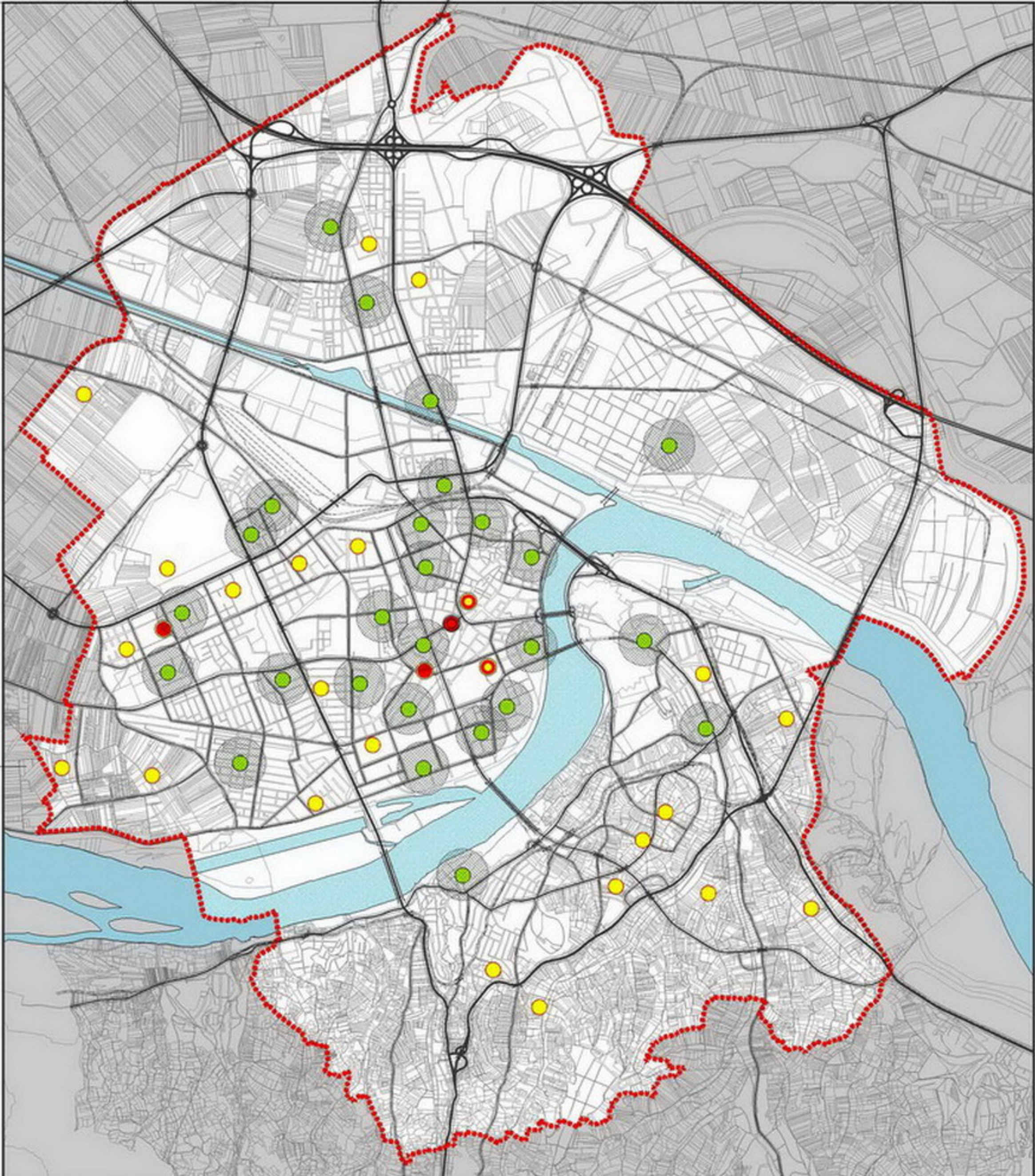
1.А ПРЕДШКОЛСКИХ УСТАНОВА

**АНАЛИЗА МРЕЖЕ ЈАВНИХ СЛУЖБИ
ЗА ГЕНЕРАЛНИ ПЛАН НОВОГ САДА**

**1.Б АНАЛИЗА ЛИСТЕ ЧЕКАЊА ЗА
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ**

 ПОСТОЈЕЋЕ ОСНОВНА ШКОЛА
СА ГРАВИТАЦИОНИМ ПОДРУЧЈЕМ

 ПЛАНИРАНА ОСНОВНА ШКОЛА

ПОСТОЈЕЋЕ СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

 БАЛЕТСКА ШКОЛА

 МУЗИЧКА ШКОЛА

 ШКОЛА ЗА ДЕЦУ СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА

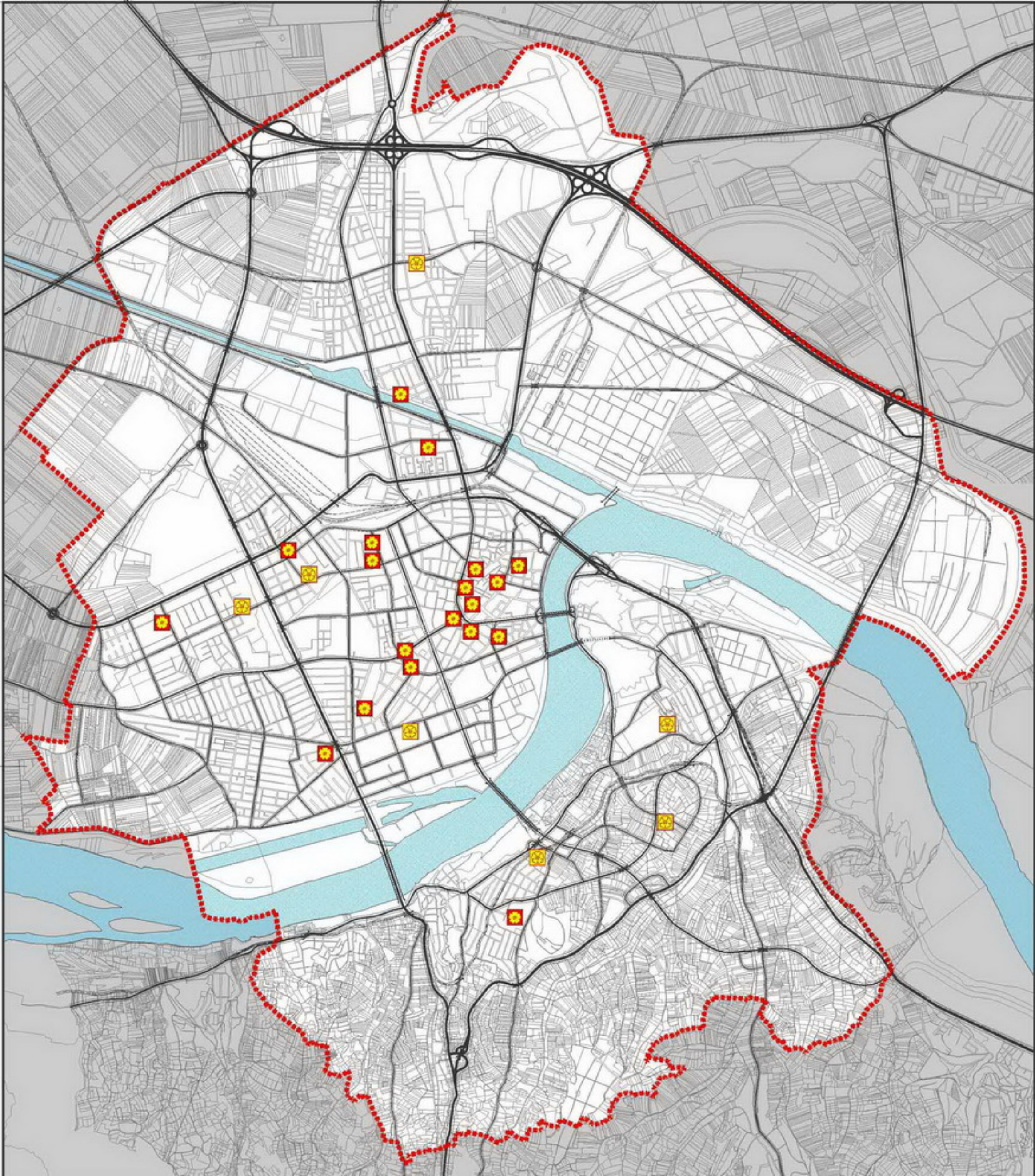
АНАЛИЗА МРЕЖЕ ЈАВНИХ СЛУЖБИ ЗА ГЕНЕРАЛНИ ПЛАН НОВОГ САДА

2.

МРЕЖА ОБЈЕКТА
ОСНОВНИХ ШКОЛА

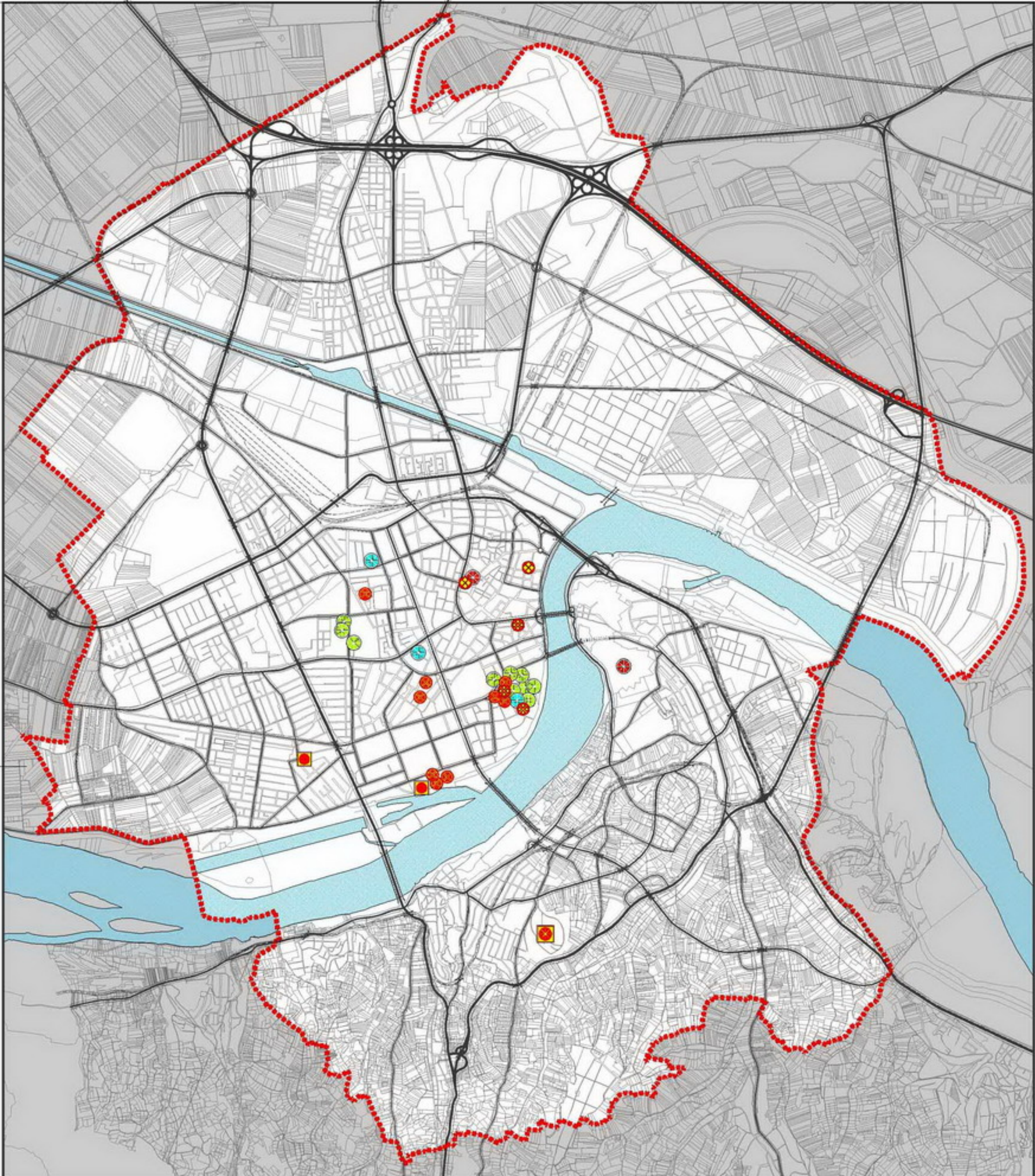
**АНАЛИЗА МРЕЖЕ ЈАВНИХ СЛУЖБИ
ЗА ГЕНЕРАЛНИ ПЛАН НОВОГ САДА**

- ПОСТОЈЕЋА СРЕДЊА ШКОЛА
- ПЛАНИРАНА СРЕДЊА ШКОЛА

3. МРЕЖА ОБЈЕКТА СРЕДЊИХ ШКОЛА

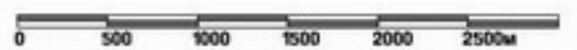

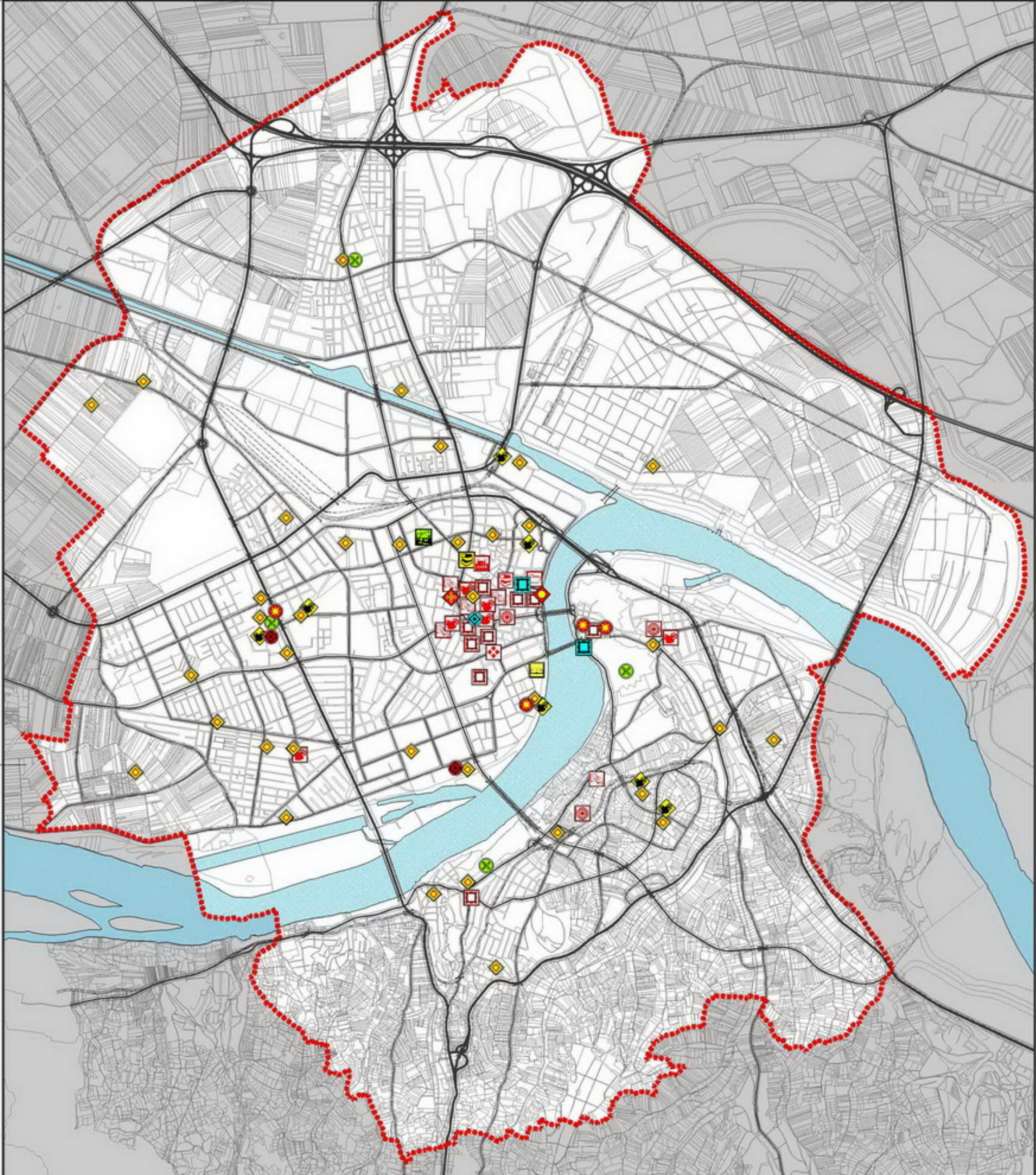
**АНАЛИЗА МРЕЖЕ ЈАВНИХ СЛУЖБИ
ЗА ГЕНЕРАЛНИ ПЛАН НОВОГ САДА**

**МРЕЖА ОБЈЕКТА ВИСОКИХ И
ВИШИХ ШКОЛА И УЧЕНИЧКОГ И
4. СТУДЕНТСКОГ СТАНДАРДА**

ПОСТОЈЕЋА ВИСОКА ШКОЛА	ПЛАНИРАНА ВИСОКА ШКОЛА
ПОСТОЈЕЋА АКАДЕМИЈА УМЕТНОСТИ	ПЛАНИРАНИ СТУДЕНТСКИ ДОМ
ПОСТОЈЕЋА ВИША ШКОЛА	
ПОСТОЈЕЋИ СТУДЕНТСКИ ДОМ	
ПОСТОЈЕЋИ СРЕДЊОШКОЛСКИ ДОМ	
ПОСТОЈЕЋИ СТУДЕНТСКИ РЕСТОРАН	

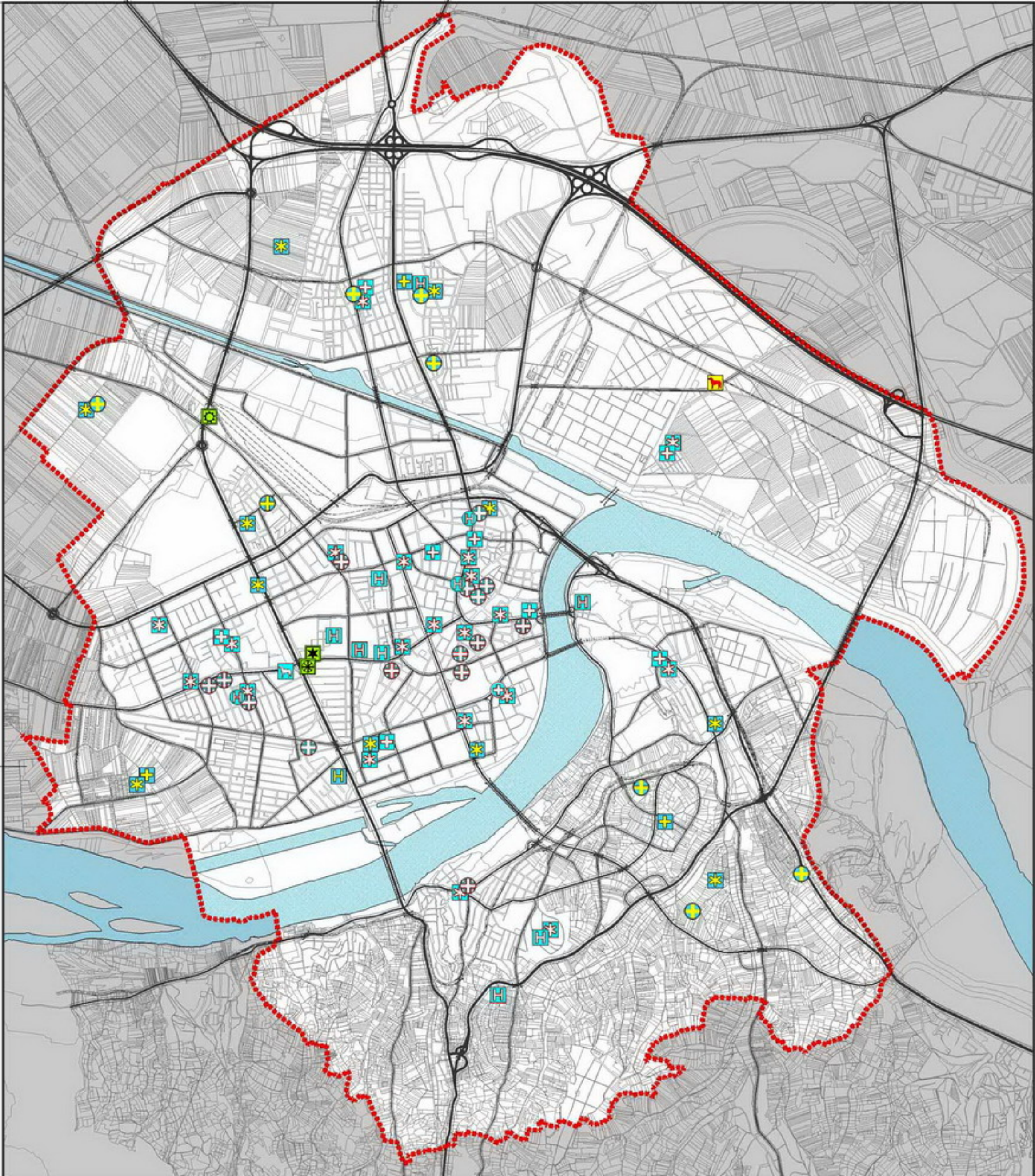
ПОСТОЈЕЋИ ОБЈЕКТИ КУЛТУРЕ	ПЛАНИРАНИ ОБЈЕКТИ КУЛТУРЕ
МАТИЦА СРПСКА	БИБЛИОТЕЧКИ ЦЕНТАР МАТИЦЕ СРПСКЕ
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА	УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
ИСТОРИЈСКИ АРХИВ	МУЗЕЈ ВОЈВОДИНЕ И АРХИВ ВОЈВОДИНЕ
ОТВОРЕНИ УНИВЕРЗИТЕТ	МУЗЕЈ САВРЕМЕНЕ УМЕТНОСТИ
МУЗЕЈ И ГАЛЕРИЈА	ГАЛЕРИЈА САВРЕМЕНЕ ЛИК. УМЕТНОСТИ
СЦЕНСКО МУЗИЧКА ДЕЛАТНОСТ	СПЕЦИЈАЛНА ГАЛЕРИЈА
БИОСКОП	ЛЕТЊА ПОЗОРНИЦА
ТЕЛЕИНФОРМАТИВНА ДЕЛАТНОСТ	ЕТНО ЦЕНТАР
	ЦЕНТРАЛНИ ДОМ МЛАДИНЕ
	ДОМ МЛАДИХ
	ДРУШТВ. ДОМ СА БИБЛИОТЕКОМ
	БИОСКОП

АНАЛИЗА МРЕЖЕ ЈАВНИХ СЛУЖБИ ЗА ГЕНЕРАЛНИ ПЛАН НОВОГ САДА

5. МРЕЖА ОБЈЕКТА КУЛТУРЕ

ПОСТОЈЕЋИ ОБЈЕКТИ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

- БОЛНИЧКА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА
- ДОМ ЗДРАВЉА
- АПОТЕКА
- ОСТАЛА ВАНБОЛНИЧКА ЗАШТИТА (АМБУЛАНТА, ЗДР. СТАНИЦА, ЗАВОД ЗА ЗДР. ЗАШТИТУ)
- ХИТНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЋ
- ДОМ ЗДРАВЉА СТУДЕНАТА
- НАУЧНИ ИНСТИТУТ ЗА МЕД. ИСТРАЖИВАЊА
- ВЕТЕРИНАРСКА СТАНИЦА
- НАУЧНИ ИНСТИТУТ ЗА ВЕТЕРИНАРСТВО

ПЛАНИРАНИ ОБЈЕКТИ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

- БОЛНИЧКА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА
- ДОМ ЗДРАВЉА
- АПОТЕКА
- ОСТАЛА ВАНБОЛНИЧКА ЗАШТИТА (АМБУЛАНТА, ЗДР. СТАНИЦА, ЗАВОД ЗА ЗДР. ЗАШТИТУ)
- ХИТНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЋ
- АЗИЛ ЗА НАПУШТЕНЕ ЖИВОТИЊЕ

**АНАЛИЗА МРЕЖЕ ЈАВНИХ СЛУЖБИ
ЗА ГЕНЕРАЛНИ ПЛАН НОВОГ САДА**

**6. МРЕЖА ОБЈЕКТА
ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ**

